

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

MERKEZ BANKASI

ÜÇ AYLIK BÜLTEN

SAYI: 2023 / II

ÜÇ AYLIK BÜLTEN

Sayı: 2023/II

I: ÖNSÖZ

Dünya Bankası tarafından 2023 yılı Haziran ayında yayımlanan Küresel Ekonomik Beklentiler Raporu'nda 2023 yılında yüksek enflasyonu dizginlemek için devam eden sıkı para politikaları nedeniyle küresel ekonomik büyüme hızının önemli ölçüde yavaşlayacağı ve 2022 yılında yüzde 3,1 büyüyen küresel ekonominin 2023 yılında yüzde 2,1 büyüyeceği öngörüsü yapılmıştır. OECD tarafından 2023 yılı Haziran ayında yayınlanan Ekonomik Görünüm Raporu'nda ise merkez bankalarının enflasyonist baskıların azaldığına dair açık işaretler görülene kadar sıkılaştırıcı para politikalarını sürdürmeleri gerektiğinin altı çizilmiştir. TCMB Para Politikası Kurulu (PPK) 2023 yılı ikinci çeyreğinde gerçekleştirdiği toplantılarında bir haftalık repo faiz oranı olan politika faizini Haziran ayındaki yüzde 8,5 seviyesinden Ağustos ayı itibarıyla yüzde 25 seviyesine yükseltmiştir.

2023 yılı ikinci çeyreğinde, KKTC'de bir önceki aya göre enflasyon oranları Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında sırasıyla yüzde 5,30, yüzde 3,62 ve yüzde 11,44 olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılı ikinci çeyreğinde, bir önceki yılın aynı ayına göre yıllık enflasyon oranları Nisan ayında yüzde 67,34, Mayıs ayında yüzde 62,61 ve Haziran ayında ise yüzde 65,43 olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılı Haziran ayı sonunda, yıllık fiyat artışının en yüksek olduğu sektörler yüzde 146,62 ile eğitim, yüzde 117,48 ile eğlence ve kültür, yüzde 98,06 ile lokanta ve oteller ve yüzde 82,12 ile giyim ve ayakkabı kalemleri olmuştur. 2023 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla en düşük yıllık fiyat artışı ise yüzde 27,50 ile ulaştırma kaleminde olmuştur.

2023 yılının ilk altı ayında, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla hava ve deniz yolu ile ülkeye giren yolcu sayısı yüzde 40,2 artış göstererek, 2019 yılının ilk altı ayı rakamlarına yakın bir seyir izlemiştir. Hava ve deniz yolu ile ülkeye gelen yolcu sayısı 2023 yılının Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında sırasıyla 126.945, 154.323 ve 160.221 olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılı ilk yarısında gelen toplam yolcu sayısı 779.575 olmuştur. 2022 yılının ilk altı ayında, kara kapılarından ülkemize giren KKTC uyruklular hariç kişi sayısı 2.315.080 iken 2023 yılının aynı döneminde bu rakam 2.428.213 olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılının ikinci çeyreğinde kara kapılarından girişlere bakıldığında, Güney Kıbrıs uyruklu kişilerin 766.913'e, diğer ülke vatandaşlarının girişlerinin ise 583.242'ye yükseldiği görülmektedir.

2023 mali yılının ikinci çeyreğinde, bütçe gelirleri 7.815,7 milyon TL ve bütçe giderleri 7.948,2 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Böylelikle, 2023 yılı ikinci çeyreğinde kamu maliyesi 132,5 milyon TL açık vermiştir. Bütçe gelirleri içerisinde en büyük paya sahip vergi gelirleri kalemi, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 111,9 artış yaşayarak 5.680,3 milyon TL olmuştur. Bütçe gelirleri içinde ikinci en yüksek paya sahip olan vergi dışı gelirler kalemi ise 2023 yılı ikinci çeyreğinde 1.088,2 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir. 2023 yılı ikinci çeyreğinde bütçe giderleri içerisinde en büyük paya sahip ilk iki kalem ise cari transferler ve personel giderleri olup, sırasıyla 4.103,7 milyon TL ve 1.194 milyon TL olarak gerçekleşmişlerdir.

2023 yılının ikinci çeyreği içerisinde Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) ihalesi yoluyla toplam 1.718,5 milyon TL borçlanılmış ve 628 milyon TL DİBS geri ödemesi yapılmıştır. 2023 yılının ikinci çeyreğinde Merkez Bankası tarafından Maliye Bakanlığı'na kısa vadeli avans kullanılmamıştır. 2023 yılı ikinci çeyreğinde Maliye Bakanlığı 1.090,5 milyon TL tutarında net borçlanma gerçekleştirmiştir.

2023 yılı Mart ayı sonunda 136.913,8 milyon TL seviyesinde olan bankacılık sektörünün aktif toplamı, 2023 yılının Haziran ayı sonunda, bir önceki çeyreğe göre yüzde 34,61 artarak 184.296,4 milyon TL'ye yükselmiştir. İlgili dönemde, nakit ve nakit benzeri kalemlerde yüzde 29,16, MDC'de yüzde 69,2, brüt kredilerde yüzde 26,41, diğer aktiflerde ise yüzde 41,6 artış görülmüştür. 2023 yılının ikinci çeyreğinde, sektörün aktif toplamı içerisindeki en büyük pay, yüzde 41,59 ile brüt kredilere aittir. Brüt kredileri sırasıyla yüzde 31,44'lük payla nakit ve nakit benzeri kalemler, yüzde 17,36'lık payla MDC ve yüzde 9,61'lik payla diğer aktifler kalemi takip etmektedir. Haziran 2023 itibarıyla, pasif toplamının yüzde 82,74'ünü mevduat, yüzde 6,51'ini özkaynaklar, yüzde 5,95'ini bankalara borçlar ve yüzde 4,8'ini ise diğer pasifler oluşturmaktadır. 2023 yılı Haziran ayı itibarıyla, 54.307,9 milyon TL olan işletme kredileri kredi türleri içerisinde ilk sırada, 13.483,3 milyon TL olan tüketici kredileri ise ikinci sırada yer almaktadır. Haziran 2023 itibarıyla mevduatın yüzde 85,58'i YP, yüzde 14,42'si TP cinsinden olup, TGA hariç TP mevduatın krediye dönüşüm oranı yüzde 123,57, YP mevduatın krediye dönüşüm oranı ise yüzde 35,78 olarak gerçekleşmiştir.

Bankacılık sektörünün sermaye yeterliliği standart rasyosu (SYSR) 2023 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 0,3 puan azalarak yüzde 10 olan yasal sınırın üzerinde, yüzde 15,11 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2023 yılı ikinci çeyreği itibarıyla seçilmiş ekonomilere ve KKTC ekonomisine dair güncel temel göstergelerin yer aldığı ve KKTC bankacılık sektörünün genel görünümünün detaylı şekilde yansıtıldığı bu bültenin konuya ilgi duyanlara fayda sağlamasını umar, hazırlanmasında emeği geçen çalışanlarımıza teşekkür ederim.

Saygılarımla,

Rifat GÜNEY

Başkan

KKTC Merkez Bankası, 2023/II

Adres

Bedreddin Demirel Caddesi,
Lefkoşa - KKTC

Yazışma Adresi

P.K. 857, Lefkoşa-KKTC

Telefon

0392 - 611 5000

Web Sitesi

<http://www.mb.gov.ct.tr>

E-posta

ileti@kktcmerkezbankasi.org

Bu bültende yayımlanan istatistiki bilgilerin bir kısmı geçici verilerden derlenmiştir. Önceki bültenler ve/veya internet sitemizdeki veriler ile karşılaştırıldığında farklılıklar görmek mümkündür. Kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanan bu bülten kanıt gösterilmek suretiyle KKTC Merkez Bankası'ndan herhangi bir hak veya değişiklik talebinde bulunulamaz.

Bu yayının tüm hakları saklıdır. Sadece, ticari amaçlı olmayan eğitim, araştırma vb. çalışmalarda kaynak gösterilerek kullanılabilir.

II: KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AMB/ECB	Avrupa Merkez Bankası
ATM	Otomatik Vezne Makinesi/Bankamatik
BPP	Bankalararası Para Piyasası
BoE	İngiltere Merkez Bankası
Brexit	Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği'nden çıkışı
DİBS	Devlet İç Borçlanma Senedi
DPÖ	Devlet Planlama Örgütü
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütü
EA 19	Avro Bölgesi
EUROSTAT	Avrupa İstatistik Ofisi
ESA	Avrupa Hesaplar Sistemi
Fed	ABD Merkez Bankası
FOMC	ABD Merkez Bankası Açık Piyasa İşlemleri Komitesi
GLP	Geç Likidite Penceresi
GSMH	Gayrisafi Milli Hâsıla
GSYH	Gayrisafi Yurt İçi Hâsıla
IMF	Uluslararası Para Fonu
KGF	Kredi Garanti Fonu
KKTCMB/Banka	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme
KVA	Kısa Vadeli Avans
MB	Merkez Bankası
MDC	Menkul Değerler Cüzdanı
MMK	Mevduat Munzam Karşılıkları
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
ONS	Birleşik Krallık Ulusal İstatistik Ofisi
OPEC	Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü
OVP	Orta Vadeli Program
PMI	Satın Alma Yöneticileri Endeksi
PPK	Para Politikası Kurulu
RAV	Risk Ağırlıklı Varlıklar
RG	Resmi Gazete
SYSR	Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu
TC	Türkiye Cumhuriyeti
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TL/TP	Türk Lirası
TGA	Tahsili Gecikmiş Alacaklar
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜFE	Tüketici Fiyatları Endeksi
TÜK	Toprak Ürünleri Kurumu
UBB	Uluslararası Bankacılık Birimi
UEA	Uluslararası Enerji Ajansı
YP	Yabancı Para
YEP	Yeni Ekonomik Program
Yİ-ÜFE	Yurtiçi Üretici Fiyatları Endeksi
\$/USD	Dolar, ABD doları
€/EUR	Euro, Avro
£/GBP	Sterlin

III: TANIMLAR

Brüt Krediler: Krediler + Tahsili Gecikmiş Alacaklar

Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler: Nakit Değerler + MB'den Alacaklar + Bankalardan Alacaklar + BPP İşlemlerinden Alacaklar

İÇİNDEKİLER

I: ÖNSÖZ	i
II: KISALTMALAR	v
III: TANIMLAR	v
İÇİNDEKİLER	vii
IV: TABLO LİSTESİ	ix
V: GRAFİK LİSTESİ	xi
1 ULUSLARARASI GELİŞMELER	1
1.1 Genel Görünüm ve Güncel Gelişmeler	1
1.2 Seçilmiş Ülkelerdeki Ekonomik ve Finansal Görünüm	2
1.2.1 Büyüme	2
1.2.2 Enflasyon	3
1.2.3 Politika Faizleri	3
1.2.4 Döviz Kurları	5
2 İSTİHDAM VE FİYATLAR	7
2.1 İstihdam	7
2.2 Sosyal Sigortalara Kayıtlı Çalışanlar	7
2.3 Enflasyon	8
3 DIŞ TİCARET ve TURİZM	11
3.1 İhracat ve İthalat Gelişmeleri	11
3.2 Turizm	14
4 BÜTÇE GELİŞMELERİ	17
4.1 2023 Yılı İkinci Çeyrek Sonuçları	17
4.2 Gelirler	17
4.3 Giderler	18
4.4 Bütçe Uygulama Sonuçları	19
4.5 Finansman Dengesi	20
5 PARASAL VE FİNANSAL GELİŞMELER	23
5.1 Bankacılık Sektörünün Genel Görünümü	23
5.1.1 Finansal Derinleşme	23
5.1.2 Bankacılık Sektörünün Performans Rasyoları	23
5.1.3 Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma	24
5.1.4 Banka, Şube, Personel ve ATM Sayısı	24
5.2 Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu	26

5.2.1	Aktif / Pasif Yapısındaki Gelişmeler	27
5.2.2	Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler	29
5.2.3	Krediler	30
5.2.4	Menkul Değerler Cüzdanı	32
5.2.5	Mevduat	33
5.2.6	Özkaynaklar	36
5.3	Para Arzı	37
5.4	Bankalararası Para Piyasası Genel Görünüm	38
5.5	Kredi Kartları Azami Faiz Oranları	41
6	<i>FİNANSAL İSTİKRAR ANALİZİ</i>	43
6.1	Sermaye Yeterliliği	43
6.2	Tahsili Gecikmiş Alacaklar	44
6.3	Aktif ve Özkaynak Kârlılığı	46
EK A.	<i>EKONOMİK KARARLAR</i>	47
EK B.	<i>İSTATİSTİKİ VERİLER</i>	49
EK C.	<i>NOTLAR</i>	93

IV: TABLO LİSTESİ

Tablo 1.1: GSYH Gerçekleşme ve Tahminleri.....	1
Tablo 2.1: Tüketici Fiyat Endeksi (% Değişim, 2015=100)	9
Tablo 3.1: KKTC'ye Hava ve Deniz Yolu ile Gelen Yolcu Sayısı	14
Tablo 3.2: Aylar İtibarıyla Kara Kapılarından Uyruklarına Göre KKTC'ye Yapılan Girişler	15
Tablo 3.3: Uyruklara Göre Konaklayan Kişi Sayısı ve Gecelemeler	15
Tablo 4.1: Bütçe Dengesi (Milyon TL)	17
Tablo 4.2: Bütçe Gelirleri (Milyon TL)	17
Tablo 4.3: Bütçe Giderleri (Milyon TL)	18
Tablo 4.4: Bütçe Uygulama Sonuçları (Milyon TL).....	19
Tablo 4.5:Finansman Dengesi (Milyon TL).....	20
Tablo 5.1: Performans Rasyoları	23
Tablo 5.2: Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma (%).....	24
Tablo 5.3: Banka Sayısındaki Gelişmeler	24
Tablo 5.4: Şube ve Personel Sayılarının Gelişimi	25
Tablo 5.5: ATM Sayısındaki Gelişmeler.....	25
Tablo 5.6: Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu (Milyon TL).....	26
Tablo 5.7: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Kalemlerinin Yüzde Dağılımı (%).....	27
Tablo 5.8: Banka Grupları Bazında Toplam Aktiflerin Gelişimi (Milyon TL).....	28
Tablo 5.9: Krediler ve Mevduatın TP-YP Dağılımı (%)	28
Tablo 5.10: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Gelişimi (Milyon TL)	29
Tablo 5.11: Kredilerin Türlerine Göre Dağılımı (Milyon TL)K.....	30
Tablo 5.12: Mevduatın Türlerine Göre Gelişimi (Milyon TL).....	33
Tablo 5.13: Banka Grupları İtibarıyla Mevduatın Gelişimi (Milyon TL)	34
Tablo 5.14: Mevduatın Vade Dağılımı (%)	35
Tablo 1.15: Mevduatın Büyüklüğüne Göre Dağılımı (Hacim - Milyon TL, Adet – Hesap Adeti)	35
Tablo 5.16: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)	36
Tablo 5.17: Para Arzı Verileri (Milyon TL)	37
Tablo 5.18: Gerçekleşen İşlem Hacmi (x1.000) ve Adedi.....	38
Tablo 5.19: Gerçekleşen İşlem Hacmi (x1.000).....	39
Tablo 5.20: Ortalama Faiz Oranları (%)	40
Tablo 5.21: Kredi Kartları Azami Faiz Oranları (%)	41
Tablo 6.1: Risk Ağırlıklı Varlıklar(Milyon TL).....	43
Tablo 6.2: Banka Gruplarına Göre Seçilmiş Bazı Kalemlerin Gelişimi (Milyon TL)	45
Tablo 6.3: Aktif ve Özkaynak Kârlılığı ile Net Faiz Geliri Rasyoları (%)	46
Tablo A.1: Ekonomik Kararlar - KKTC Merkez Bankası.....	47
Tablo A.2: Ekonomik Kararlar – Yasal Düzenlemeler.....	48
Tablo B.1: KKTCMB Seçilmiş Bilanço Kalemleri (TL).....	50
Tablo B.2: KKTCMB Likit Varlıklar (TL)	51
Tablo B.3: KKTCMB Tarafından Bankacılık Sektörüne Kullanılan Krediler (TL).....	52
Tablo B.4: KKTCMB Nezdindeki Mevduat ve Zorunlu Karşılık (TL)	53
Tablo B.5: KKTCMB Döviz Kurları (Ay Sonu)	54
Tablo B.6: Çapraz Kurlar	55
Tablo B.7: KKTCMB Tarafından Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları (%).....	56
Tablo B.8: KKTCMB Tarafından Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları (%)	57
Tablo B.9: Reeskont Faiz Oranları (%).....	58
Tablo B.10: Yasal Karşılık Oranları (%).....	59
Tablo B.11: Karşılıksız Çekler.....	60
Tablo B.12: Elektronik Ödeme Sistemi İşlemleri - Ödeme Kanalına Göre (Adet)	61

Tablo B.13: Elektronik Ödeme Sistemi İşlemleri - Ödeme Kanalına Göre (Tutar).....	62
Tablo B.14: KKTC Takas Odası Aracılığıyla İbraz Edilen Çekler (Adet).....	63
Tablo B.15: KKTC Takas Odası Aracılığıyla İbraz Edilen Çekler (Tutar)	63
Tablo B.16: KKTC Takas Odası Aracılığıyla İade Edilen Çekler (Adet)	63
Tablo B.17: KKTC Takas Odası Aracılığıyla İade Edilen Çekler (Tutar).....	63
Tablo B.18: Ay Sonları İtibarıyla Karşılıksız Çekler (Adet)	64
Tablo B.19: Ay Sonları İtibarıyla Karşılıksız Çekler (Tutar)	64
Tablo B.20: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özetleri (Milyon TL)	65
Tablo B.21: Krediler (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL).....	66
Tablo B.22: Krediler (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL).....	67
Tablo B.23: Krediler (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL).....	68
Tablo B.24: Krediler - Vadelere Göre (Milyon TL)	69
Tablo B.25: Krediler - Kamu Özel Ayırımı (Milyon TL)	70
Tablo B.26: Büyüklüklerine Göre Toplam Kredilerin Dağılımı (Milyon TL)	71
Tablo B.27: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)	72
Tablo B.28: Sermaye Yeterliliği Rasyosu (%).....	73
Tablo B.29: Bankacılık Sektörü Kâr / Zarar Tablosu (Milyon TL).....	74
Tablo B.30: Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)	75
Tablo B.31: Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL).....	75
Tablo B.32: Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL).....	76
Tablo B.33: Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL).....	76
Tablo B.34: Mevduat (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL)	77
Tablo B.35: Mevduat (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL)	77
Tablo B.36: Para Arzı (Milyon TL).....	78
Tablo B.37: Bankacılık Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar	79
Tablo B.38: Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler	80
Tablo B.39: Gayrisafi Yurt İçi Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla, Milyon TL)	81
Tablo B.40: Gayrisafi Yurt İçi Hasılanın Yüzde Dağılımı.....	82
Tablo B.41: Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla, Milyon TL).....	83
Tablo B.42: Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%)	83
Tablo B.43: Ödemeler Dengesi (Milyon ABD doları)	84
Tablo B.44: Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Tüketici Fiyatları Endeksi Yüzde Değişim.....	84
Tablo B.45: KKTC ve TC Enflasyon Oranları	85
Tablo B.46: Tüketici Fiyatları Endeksi (2015 = 100)	85
Tablo B.47: Asgari Ücret Gelişmeleri	86
Tablo B.48: Akaryakıt Perakende Satış Fiyatları.....	87
Tablo B.49: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (ABD doları)	88
Tablo B.50: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (ABD doları).....	89
Tablo B.51: KKTC'ye Giriş Yapan Yolcuların Limanlara Göre Dağılımı	90
Tablo B.52: 2022 - 2023 Yıllarında Kara Kapılarından Yapılan Toplam Girişler (Kişi Sayısı)	90
Tablo B.53: Turistik Konaklama Tesislerinde Konaklayan Kişi Sayısı.....	91

V: GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1.1: Seçilmiş Ülkelerin GSYH Büyüme Oranları (Önceki Çeyreğe Göre)	2
Grafik 1.2: Seçilmiş Ülkelerin Enflasyon Oranları	3
Grafik 1.3: Seçilmiş Gelişmiş Ülkelerin MB Politika Faiz Oranları Kaynak: FED, ECB, BoE	4
Grafik 1.4: TCMB Ağırlıklı Ortalama Fonlama Maliyeti	4
Grafik 1.5: Döviz Kurları Değişim Oranları (2 Ocak 2013 =100) Kaynak: KKTCMB	5
Grafik 2.1: Sigortaya Kayıtlı Çalışan Sayısı	7
Grafik 2.2: Çalışma İzinli Aktif Sigortalı Çalışanlar	7
Grafik 2.3: Kayıtlı Çalışan Sayısının Dağılımı	7
Grafik 2.4: Bir Önceki Aya Göre Gerçekleşen Enflasyon Oranı	8
Grafik 2.5: Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Enflasyon Oranı	8
Grafik 2.6: Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Birikimli Enflasyon Oranı	8
Grafik 2.7: Ana Harcama Gruplarına Göre Enflasyon Oranları	9
Grafik 3.1: 2023 Yılında Gelen Yolcu Sayısının 2022 ve 2019 Yılları ve Son 5 Yıllık Ortalamalarla Karşılaştırılması	14
Grafik 3.2: Aylar İtibarıyla Yatak Doluluk Oranı (%)	15
Grafik 3.3: Yatak Kapasitesi	15
Grafik 4.1: Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)	17
Grafik 4.2: Bütçe Gelirlerinin Dağılımı (Yüzde pay)	18
Grafik 4.3: Bütçe Giderlerinin Dağılımı (Yüzde pay)	18
Grafik 4.4: Çeyrek Bazda Yerel Gelirlerin Bütçe Giderlerini Karşılama Oranı	20
Grafik 4.5: İlgili Çeyrek İçinde Yapılan DİBS İhracı ve Geri Ödemesi	20
Grafik 4.6: Kurum Bazında DİBS Stoku ve KVA Bakiyesi	21
Grafik 5.1: Finansal Derinleşme (%)	23
Grafik 5.2: Personel ve Şube Sayısının Gelişimi	25
Grafik 5.3: Bankacılık Sektörünün Aktifleri ve Çeyrek Dönemlik Gelişimleri (%)	27
Grafik 5.4: Banka Gruplarının Sektörün Aktif Toplamındaki Payları (%)	28
Grafik 5.5: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Çeyrek Dönemlere Göre Yüzde Değişimi	29
Grafik 5.6: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Banka Gruplarına Göre Payları (%)	29
Grafik 5.7: Brüt Kredilerin Gelişimi ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim	30
Grafik 5.8: Bankacılık Sektörü Kredileri TP ve YP Ayrımı ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim	30
Grafik 5.9: Banka Gruplarına Göre Brüt Kredilerin Payları (%)	31
Grafik 5.10: Kredi Tutarlarının Toplam Krediler İçindeki Payı (%)	31
Grafik 5.11: Kredilerde Vade Yapısı (Milyon TL)	31
Grafik 5.12: Kredilerde Kamu ve Özel Sektör Dağılımı (Milyon TL)	32
Grafik 5.13: Menkul Değerler Cüzdanı Toplamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim	32
Grafik 5.14: Banka Gruplarına Göre Menkul Değerler Cüzdanının Payları (%)	33
Grafik 5.15: Mevduatın Gelişimi ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişimi (%)	34
Grafik 5.16: Mevduatın TP-YP Ayrımı ile Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişimi	34
Grafik 5.17: Mevduatlar, Brüt Krediler ve Fark	36
Grafik 5.18: Banka Grupları Bazında Mevduatın Kredilere (Brüt) Dönüşüm Oranı	36
Grafik 5.19: TP ve YP Mevduatın Kredilere (TGA Hariç) Dönüşüm Oranı	36
Grafik 5.20: M2'nin Bileşenlerinin Payları	37
Grafik 5.21: M3'ün TP - YP Yüzde Dağılımı	38
Grafik 6.1: Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu	43
Grafik 6.2: Risk Ağırlıklı Varlıklar	43
Grafik 6.3: Toplam Özkaynaklar ve Toplam Aktiflerdeki Artış Oranları (Önceki Çeyreğe Göre)	44
Grafik 6.4: Bankacılık Sektörünün Özkaynaklarının Toplam Aktiflere Oranı	44

<i>Grafik 6.5: Tahsili Gecikmiş Alacakların Gelişimi.....</i>	<i>44</i>
<i>Grafik 6.6: Banka Gruplarına Göre Takipteki Alacakların Dağılımı</i>	<i>45</i>
<i>Grafik 6.7: TGA Dönüşüm Oranı ve Özel Karşılık/TGA</i>	<i>46</i>

1 ULUSLARARASI GELİŞMELER

1.1 GENEL GÖRÜNÜM VE GÜNCEL GELİŞMELER

Dünya Bankası tarafından 2023 yılı Haziran ayında yayımlanan Küresel Ekonomik Beklentiler Raporu'nda, 2022 yılında yüzde 3,1 büyüyen küresel ekonominin 2023 yılında yüksek enflasyonu dizginlemek için devam eden sıkı para politikaları nedeniyle önemli ölçüde yavaşlayacağı ve yüzde 2,1 büyüyeceği öngörülmektedir. Küresel finansal koşulların sıkılığı ve zayıflayan dış talebin, gelişmekte olan ekonomilerin büyüme oranları üzerinde baskı oluşturacağı beklenmektedir. 2024 yılında ise küresel ekonominin ılımlı bir toparlanma yaşayarak yüzde 2,4 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Dünya Bankası raporunda, küresel büyümenin yavaşlamaya, birçok ekonomide işgücü talebinin azalmaya ve emtia fiyatlarının sabit kalmaya devam etmesi durumunda küresel enflasyonun kademeli olarak aşağı ineceği tahmin edilmektedir. Ancak, çekirdek enflasyonun 2024 yılı boyunca birçok ülkede merkez bankası hedeflerinin üzerinde kalması beklendiğinden, küresel enflasyondaki düşüşün yavaş olacağına vurgu yapılmıştır.

İlgili raporda, enflasyon baskılarının kalıcı hale gelmesi durumunda daha sıkı para politikası uygulamalarına devam edileceğine değinilmiş, bununla birlikte eğer bankacılık sektöründe yaşanan sıkıntılar da devam ederse küresel büyümenin öngörülenden daha zayıf gerçekleşeceğine de vurgu yapılmıştır. Raporda ayrıca salgın, Rusya – Ukrayna savaşı ve küresel finansal koşulların keskin bir şekilde sıkışması gibi şoklarla birlikte yakın vadede oluşan zayıf büyüme beklentileri ve artan risklerin potansiyel büyümede uzun vadeli bir yavaşlamayı tetikleyeceğinin de altı çizilmiştir.

OECD tarafından 2023 yılı Haziran ayında yayımlanan Ekonomik Görünüm Raporunda, küresel büyümenin 2023 yılında yüzde 2,7 olacağı ve 2024 yılında ise ılımlı bir artışla yüzde 2,9'a yükseleceği tahmin edilmiştir. Ayrıca, her iki büyüme oranı tahmininin Covid-19 salgınından önceki on yıllık büyüme oranı ortalamasının çok altında olduğu belirtilmiştir. Raporda politika yapımcıların daha güçlü ve daha sürdürülebilir bir büyüme sağlayabilmek için makroekonomik ve yapısal

politikalarda kararlı hareket etmeleri yönünde öneriler yapılmıştır.

OECD raporunda merkez bankalarının temelde yatan enflasyonist baskıların azaldığına dair açık işaretler görülene kadar sıkılaştırıcı para politikalarını sürdürmeleri gerektiğine vurgu yapılmıştır. İlaveten, uzun bir süredir yüksek çekirdek enflasyonla boğuşan ekonomilerin merkez bankalarının ek faiz artışları yapmalarının da gerekebileceği belirtilmiştir. Rapora göre uzun süren düşük faiz dönemini takiben hızlı ve küresel olarak senkronize para politikası sıkılaştırmasının kesin etkisine ilişkin belirsizlikler göz önünde bulundurarak, politika yapımcıların sonuçları temkinli şekilde izlemesi gerektiğine vurgu yapılmıştır. Parasal sıkılaştırmanın finansal piyasalardaki kırılğanlıkları ortaya çıkarması durumunda, merkez bankalarının likiditeyi artırmak için gerekli politika araçlarını doğru zamanlama ile kullanmalarının önemine vurgu yapılmıştır. Bu noktada merkez bankalarının yapacağı açık iletişimin, fiyat istikrarı ile finansal istikrar arasındaki potansiyel çatışmayı önlemek için çok büyük bir öneme sahip olacağı da belirtilmiştir.

Ekonomik görünüm raporunda oluşan finansal risklerin ekonomiler arasında farklılık göstereceğine değinilmiştir; ancak genel olarak, dış borçta ve bankacılık sektörünün yerel devlet tahvilleri tutmalarına bağlı olarak faiz oranı artışlarının küresel mali krizden bugüne gelişmekte olan piyasa ekonomilerinin karşılaştığı en önemli finansal riskleri oluşturduğuna vurgu yapılmıştır. Raporda dış borcu yüksek olan gelişmekte olan ekonomiler arasında Arjantin, Şili, Kolombiya, Malezya, Güney Afrika ve Türkiye'nin bulunduğu ve ilgili ekonomilerin kısa vadeli dış borçlarının 2022 yılında GSYİH'nın yüzde 15'inden daha fazla olduğu belirtilmiştir.

Tablo 1.1: GSYH Gerçekleşme ve Tahminleri

	2021	2022	2023 ¹	2023 ²	2024 ¹	2024 ²
IMF	6,2	3,5	3,6	3,0	3,1	3,0
Dünya Bankası	6,0	3,1	2,8	2,1	2,7	2,4
OECD	6,1	3,3	3,6	2,7	2,7	2,9

Kaynak: OECD, Dünya Bankası, IMF

¹ İlgili yılın ilk tahmini.

² İlgili yılın son tahmini.

TCMB tarafından 2023 yılı Temmuz ayında yayımlanan Enflasyon Raporu'nda, Türkiye Cumhuriyeti'nde 2023 yılı ikinci çeyreği sonunda yıllık bazda tüketici enflasyonunun yüzde 38,2 seviyesine gerilediği ancak haziran ayı itibarıyla aylık fiyat artışlarının yeniden ivme kazandığı belirtilmiştir.

İlgili raporda haziran ayında TÜFE'de gözlenen artışın hizmet enflasyonunda görülen katılık, gıda fiyatlarındaki olumsuz seyir ve ilgili dönemde Türk Lirası'nda yaşanan belirgin değer kaybı kaynaklı olduğu belirtilmiştir.

Enflasyon Raporu'nda, TÜFE'nin 2023 yılı sonunda yüzde 58 olarak gerçekleşeceği, 2024 yılı sonunda yüzde 33 ve 2025 yılı sonunda ise yüzde 15 seviyesine gerileyeceği tahmin edilmiştir. İlgili raporda enflasyon tahminleri güncellenirken enflasyonu orta vadede yüzde 5 hedefine yakınsatacak parasal duruşun kararlılıkla uygulanacağı bir politika çerçevesinin esas alındığının altı çizilmiştir.

1.2 SEÇİLMİŞ ÜLKELERDEKİ EKONOMİK VE FİNANSAL GÖRÜNÜM

1.2.1 BÜYÜME

ABD ekonomisi nihai verilere göre yukarı yönlü revize edilerek 2023 yılı birinci çeyreğinde piyasa beklentilerinin üzerinde yıllık bazda yüzde 2,0 büyüme kaydetmiştir. 2023 yılı ilk çeyreğindeki büyümede tüketici harcamaları ve ihracattaki artışlar etkili olurken, özel sektörün sabit sermaye yatırımlarında gerçekleşen düşüşler GSYH'daki artışı sınırlamıştır.

ONS tarafından açıklanan verilere göre Birleşik Krallık ekonomik büyümesi 2023 yılı birinci çeyreğinde yüzde 0,1 olarak gerçekleşmiştir. Birleşik Krallık ekonomisinde üretim yöntemi ile GSYH incelendiğinde ilgili dönemde hizmetler sektörü bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,1, inşaat sektörü yüzde 0,4 ve imalat sektörü ise yüzde 0,1 artış kaydederek büyümeye katkı sağlamıştır. Aylık ekonomik büyüme tahminlerine göre, 2023 yılı Nisan ayında bir önceki aya kıyasla yüzde 0,2'lik büyümenin ardından, 2023 yılı Mayıs ayında yüzde 0,1 düşüş kaydedilmiştir.

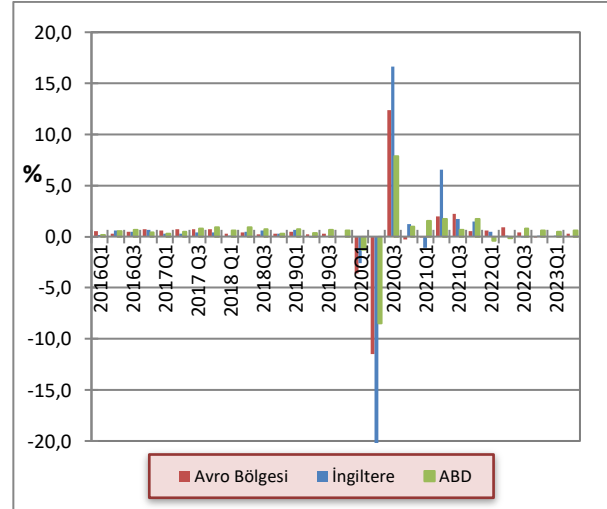
Avro Bölgesi ekonomisi EUROSTAT tarafından açıklanan verilere göre 2023 yılı birinci çeyreğinde mevsim etkisinden arındırılmış olarak bir önceki çeyreğe kıyasla yüzde 0,1 daralmıştır. Böylelikle, iki çeyrek üst üste

daralan bölge ekonomisi teknik olarak resesyona girmiştir. Avro Bölgesi 2023 yılı birinci çeyreğinde yıllık GSYH büyümesi yüzde 1,0 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Türkiye ekonomisi zincirlenmiş hacim endeksine göre, 2023 yılı birinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 4,0 ile piyasa beklentilerine paralel bir büyüme kaydetmiştir. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH bir önceki çeyreğe göre ise yüzde 0,3 artmıştır. Böylelikle, 2023 yılının ilk çeyreğinde Türkiye ekonomisi deprem felaketi nedeniyle bir miktar ivme kaybetmiş olmasına rağmen uzun dönemli ortalamasına yakın bir ekonomik büyüme performansı kaydetmiştir.

Türkiye ekonomisi zincirlenmiş hacim endeksine göre, 2023 yılı ikinci çeyrek ilk tahmin verisine göre bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 3,8 artmıştır. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH bir önceki çeyreğe göre yüzde 3,5 artmıştır. Takvim etkisinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi, 2023 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 5 oranında büyüme kaydetmiştir.

Grafik 1.1: Seçilmiş Ülkelerin GSYH Büyüme Oranları (Önceki Çeyreğe Göre)

Kaynak: OECD

Türkiye ekonomisinde harcamalar yöntemine göre GSYH'yi oluşturan kalemlerde en yüksek katkısı 10,9 puan ile 2022 yılının son çeyreğinde olduğu gibi 2023 yılı ilk çeyreğinde de özel tüketim harcamaları yapmıştır. Kamu harcamaları 0,7 puan katkı sağlamıştır. Net ihracat -2,8 puan ile ekonomik büyümeyi yavaşlatırken, yatırım harcamaları ise 1,2 puan katkı sağlamıştır. Net ihracatın ekonomik büyümeyi aşağı çekmesinde ithlattaki artış ile ihracatın zayıf bir performans sergilemesi belirleyici olmuştur.

Türkiye ekonomisinde harcamalar yöntemine göre GSYH'yi oluşturan kalemlerin büyüme hızları özel tüketim harcamaları ve kamu harcamaları için sırasıyla yüzde 15,5 ve yüzde 5,3 olarak gerçekleşmiştir. İlgili dönemde yatırım harcamaları yüzde 5,1 oranında artış kaydetmiştir. Mal ve hizmet ithalatı, 2023 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak yüzde 20,3 artarken, mal ve hizmet ihracatı ise yüzde 9,0 azalmıştır.

1.2.2 ENFLASYON

ABD'de yıllık TÜFE 2023 yılı nisan, mayıs ve haziran aylarında sırasıyla yüzde 4,3, yüzde 3,8 ve yüzde 3,0 olarak gerçekleşmiştir. ABD 2023 yılı Mart ayı yıllık TÜFE artışı aşağı yönlü revize edilerek yüzde 4,2 olmuştur. ABD TÜFE aylık bazda ise Nisan ayında yüzde 0,6, Mayıs ayında yüzde 0,2 ve Haziran ayında ise yüzde 0,5 artış kaydetmiştir.

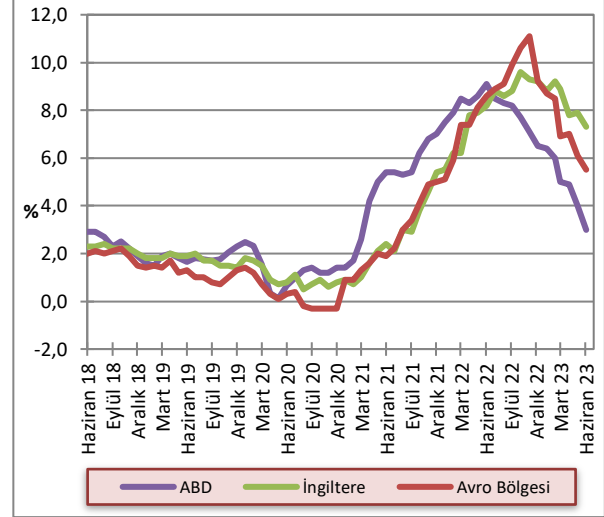
ONS tarafından açıklanan verilere göre Birleşik Krallık'ta yıllık TÜFE 2023 yılı Ocak, Şubat ve Mart ayları için aşağı yönlü revize edilerek sırasıyla yüzde 8,8, yüzde 9,2 ve yüzde 8,9 olmuştur. İlaveten, Birleşik Krallık'ta yıllık TÜFE artışı 2023 yılı Nisan ayında yüzde 7,8, Mayıs ayında yüzde 7,9 ve Haziran ayında yüzde 7,3 olarak gerçekleşmiştir. Birleşik Krallık'ta 2023 yılı Haziran ayında düşen yakıt fiyatları TÜFE yıllık oranlarındaki aylık değişime en büyük aşağı yönlü katkıyı sağlayan kalem olmuştur. Gıda fiyatları ilgili dönemde artış kaydetse de 2022 yılı Haziran ayına kıyasla daha az artarak yıllık bazda fiyat düzeylerinde gevsemeye yol açmıştır.

EUROSTAT verilerine göre 2023 yılı Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında Avro Bölgesinde harmonize edilmiş yıllık TÜFE sırasıyla yüzde 7,0, 6,1 ve 5,5 artış göstermiştir. 2023 yılı Haziran ayında Avro Bölgesi'ndeki yıllık enflasyon alt kalemler bazında incelendiğinde en yüksek katkıyı yüzde 11,7 ile gıda, alkol ve tütün ürünleri ve en yüksek ikinci katkıyı yüzde 5,5 ile enerji dışı sanayi ürünleri yapmıştır. Hizmetler yüzde 5,4 katkı yaparken enerji fiyatları ise yüzde 5,6 gerilemiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan verilere göre 2023 yılı Temmuz ayında aylık TÜFE artışı yüzde 9,49 ve yıllık enflasyon yüzde 47,83 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2023 yılı Temmuz ayında Yİ-ÜFE bir önceki aya göre yüzde 8,23 ve yıllık bazda ise yüzde 44,50 artış kaydetmiştir.

Ana harcama gruplarına göre yıllık bazda en yüksek fiyat artışı gösteren ana harcama grupları yüzde 82,62 ile lokanta ve oteller ve yüzde 75,95 ile sağlık olmuştur. Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın en düşük olduğu ana harcama grubu ise yüzde 19,31 ile konut olmuştur.

Grafik 1.2: Seçilmiş Ülkelerin Enflasyon Oranları

Kaynak: OECD

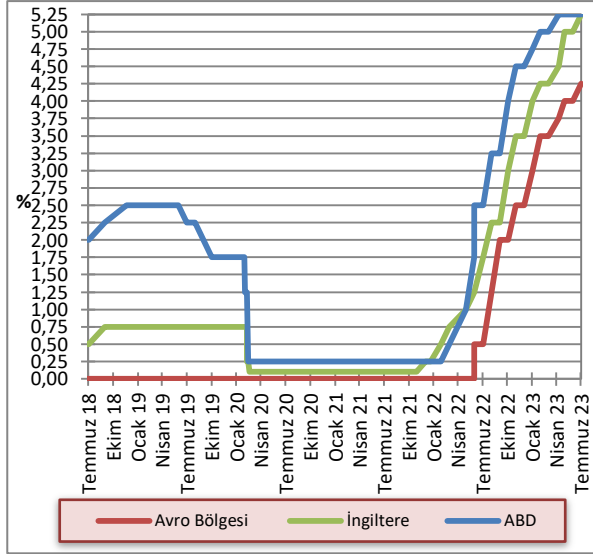
1.2.3 POLİTİKA FAİZLERİ

Fed, 2023 yılı Mayıs ayı toplantısında politika faizini 25 baz puan arttırarak yüzde 5,0-5,25 bandına yükseltmiştir. Fed tarafından 2023 yılı Haziran ayında gerçekleştirilen para politikası toplantısında ise piyasa beklentilerine paralel olarak politika faizinde herhangi bir değişikliğe gitmemiştir. Toplantı sonrası yapılan açıklamada ekonomik aktivite ile işgücü piyasasına ilişkin verilerin olumlu bir görünüm sergilediği ancak enflasyondaki gerilemenin istenilen seviyede olmadığı belirtilmiştir. Bu sebeple ilgili toplantıda alınan kararın, parasal sıkılaşma sürecinin kesin olarak sonlandırıldığı şeklinde yorumlanmaması gerektiğine vurgu yapılmıştır.

İngiltere Merkez Bankası (BoE) Para Politikası Komitesi (PPK), 2023 yılı Mayıs ayı toplantısında politika faizini 25 baz puan arttırarak yüzde 4,50 seviyesine yükseltmiştir. BoE tarafından 22 Haziran 2023 tarihinde gerçekleştirilen toplantıda politika faizinde 50 baz puan artış yapılmış ve yüzde 5,00'e çıkartılmıştır. 2023 yılı Ağustos ayında gerçekleştirilen son toplantıda ise politika faizi 25 baz puan artırılarak yüzde 5,25 seviyesine yükseltmiştir. Böylelikle BoE art arda on dördüncü kez faiz artırımına gitmiş ve politika faizini son 15 yılın en yüksek seviyesine çıkartmıştır.

Avrupa Merkez Bankası (ECB) 2023 yılı Mart ayında gerçekleştirdiği para politikası toplantısı sonrasında, politika faiz oranını 50 baz puan artırarak yüzde 3,50 seviyesine yükseltmiştir. Avrupa Merkez Bankası 2023 yılı Mayıs, Haziran ve Ağustos ayı toplantılarında politika faiz oranını 25 baz puanlık artışlar ile kademeli olarak yüzde 4,25 seviyesine yükseltmiştir. Toplantı sonrasında yayınlanan metinde enflasyonun gerilemeye devam ettiği ancak uzun bir süre daha hedefin üzerinde kalmasının beklendiği belirtilmiştir.

Grafik 1.3: Seçilmiş Gelişmiş Ülkelerin MB Politika Faiz Oranları

Kaynak: FED, ECB, BoE

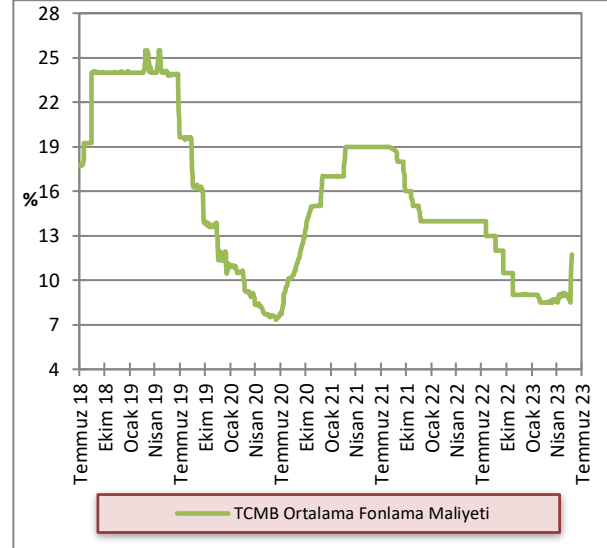
22 Haziran 2023 tarihinde yapılan TCMB Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında 1 haftalık vadeli repo faizi olan politika faizi yüzde 8,5 seviyesinden 650 baz puan artışla yüzde 15 seviyesine yükseltilmiştir. Böylelikle, TCMB PPK tarafından son yıllardaki en yüksek faiz artışı gerçekleştirilmiştir. Diğer taraftan, yapılan bu hızlı artış piyasa beklentilerinin altında olmuştur. TCMB tarafından toplantı sonrası yayımlanan metinde dezenflasyonun en kısa sürede tesis edilmesi ve fiyatlama davranışlarındaki bozulmanın kontrol altına alınması için parasal sıkılaştırma sürecinin başlamasına karar verildiği ifade edilmiştir.

20 Temmuz 2023 tarihinde gerçekleştirilen TCMB PPK toplantısında politika faizi piyasa beklentilerinin altında 250 baz puan artırılarak yüzde 17,5 seviyesine yükseltilmiştir. Toplantı sonrası yayımlanan metinde güçlü iç talep ile birlikte ücret ve kurlarda yaşanan artışlar ve hizmet enflasyonundaki katılığın enflasyonun yüksek seyrinde belirleyici olduğu belirtilmiştir. İlave-

metinde son vergi düzenlemelerinin de enflasyona olumsuz yönde etkide bulunacağına vurgu yapılmıştır.

24 Ağustos 2023 tarihinde gerçekleştirilen TCMB PPK toplantısında, politika faizi piyasa beklentilerinin üzerinde 750 baz puanlık artışla yüzde 17,5 seviyesinden, yüzde 25 seviyesine yükseltilmiştir. Toplantı sonrası yayımlanan metinde doğrudan yabancı yatırımların, dış finansman koşullarındaki iyileşmenin, rezervlerde süregelen artış ve turizm gelirlerinin cari işlemler hesabına desteğinin fiyat istikrarına güçlü katkıda bulunacağına değinilmiştir. İlave-

Grafik 1.4: TCMB Ağırlıklı Ortalama Fonlama Maliyeti

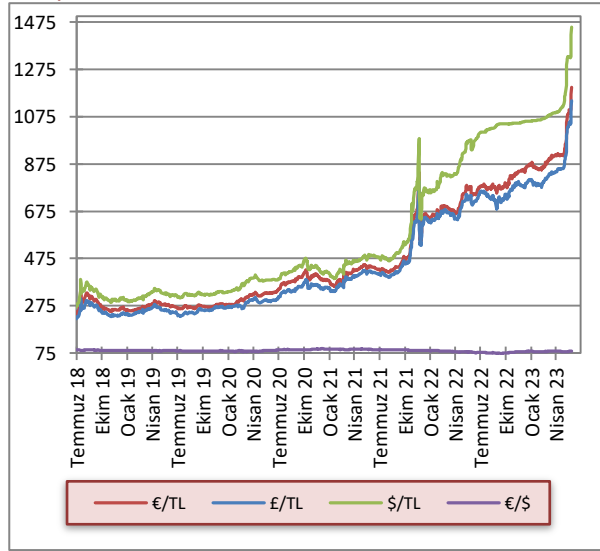

Kaynak: TCMB

1.2.4 DÖVİZ KURLARI

2023 yılı ikinci çeyreğinde, önceki yılın aynı dönemine kıyasla Türk Lirası, Avro, ABD doları ve Sterlin karşısında ortalama yüzde 30 değer kaybı yaşamıştır. 2022 yılı ikinci çeyreğinde döviz alım kurları ortalamaları GBP/TL, EUR/TL, USD/TL için 19,81, 16,84, 15,78 iken, 2023 yılı aynı dönem ortalamaları 25,83, 22,49 ve 20,67 seviyelerinde gerçekleşmiştir. 2022 ve 2023 haziran ay sonu kurları dikkate alındığında ise, Türk lirasının avro, ABD doları ve sterlin karşısında ortalama yüzde 60 değer kaybı yaşadığı görülmektedir. Ortalama kurlar ile ay sonu kurlar arasındaki farkın 2023 yılı haziran ayı içinde yaşanan hızlı artıştan kaynaklandığı görülmektedir.

Grafik 1.5: Döviz Kurları Değişim Oranları (2 Ocak 2013 =100)

Kaynak: KKTCMB

2 İSTİHDAM VE FİYATLAR

2.1 İSTİHDAM

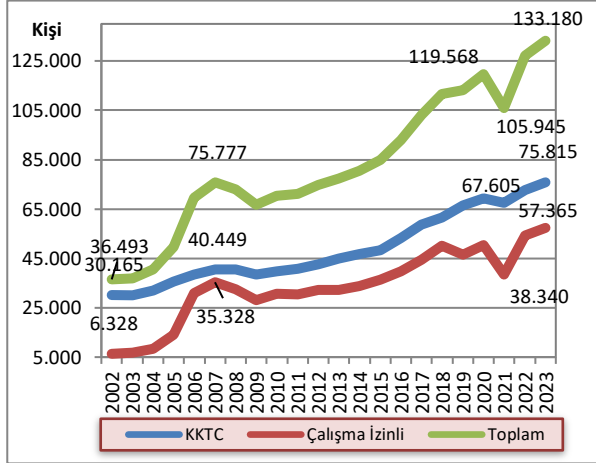
Çalışma Dairesi tarafından hazırlanan 2021 yılı dördüncü çeyrek Kasım, Aralık ayları ile 2022 ve 2023 yılına ait istihdam verileri temin edilemediğinden, ilgili dönemler için güncelleme yapılamamıştır.

2.2 SOSYAL SİGORTALARA KAYITLI ÇALIŞANLAR

2023 yılı Ocak ayı sonrasına ait veriler temin edilemediğinden, ilgili dönemler için güncelleme yapılamamıştır.

2020 yılında tüm dünyayı etkileyen Covid-19 salgını nedeniyle toplam aktif sigortalı çalışanların sayısında yaşanan düşüş, 2022 yıl sonu itibarı ile salgın öncesi rakamlarının üzerine çıkmıştır. Covid-19 salgını öncesinde 119.568 olan kayıtlı çalışan sayısı, 2022 yılı Kasım ayı itibarıyla 127.172 seviyesine, 2023 Ocak ayı itibarı ile de 133.180 seviyesine yükselmiştir. 2023 yılı Ocak ayı itibarıyla çalışma izinli sigortalı çalışan sayısı yüzde 5,54 artarak, 54.355'den, 57.365'e, KKTC vatandaşı sigortalı çalışan sayısı ise 72.817'den, 75.815'e yükselmiştir.

Grafik 2.1: Sigortaya Kayıtlı Çalışan Sayısı

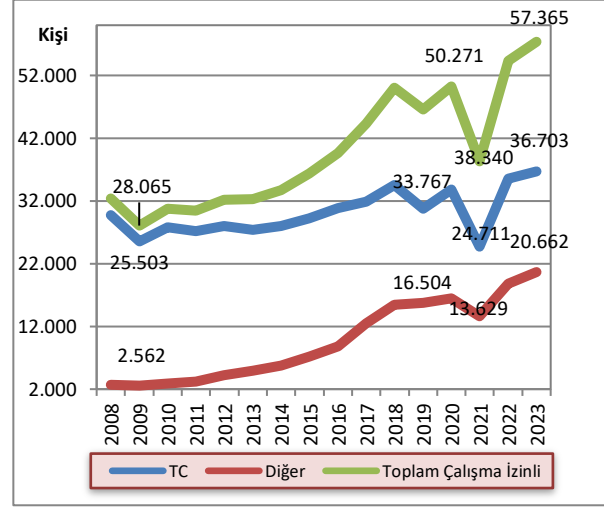

Kaynak: Sosyal Sigortalar Dairesi

*2002-2019 yılları arasında Mart, 2020-2021 yılları için Ocak, 2022 yılı için Kasım ayı kayıtları kullanılmıştır.

2020 yılı başında 33.767 olan Türkiye Cumhuriyeti uyruklu sigortalı sayısı, 2022 yılında 35.509'a yükselmiş, 2023 yılı Ocak ayında ise 2022 Kasım ayına göre yüzde 3,36 artarak 36.703 seviyesine ulaşmıştır. Aynı dönemde diğer ülke vatandaşı sigortalı çalışanların sayısı ise 16.504'ten 2022 Kasım ayı itibarı ile 18.846'ya, 2023 Ocak ayı itibarı ile de 20.662'ye yükselmiştir.

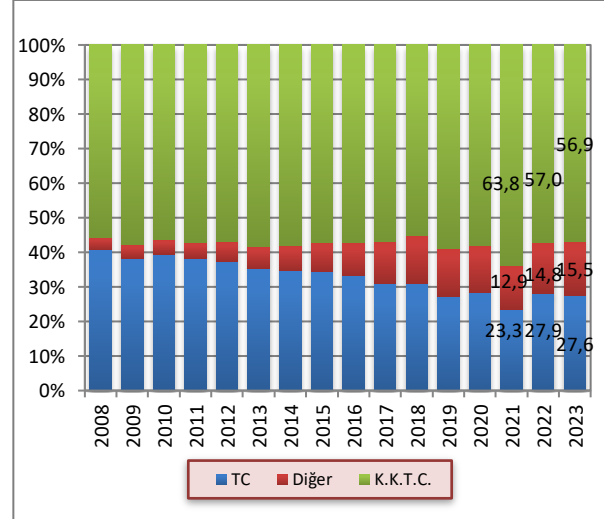
Grafik 2.2: Çalışma İzinli Aktif Sigortalı Çalışanlar

Kaynak: Sosyal Sigortalar Dairesi

KKTC vatandaşı sigortalı çalışanların toplam sigortalı çalışanlar içindeki payı 2023 yılı Ocak ayı itibarı ile yüzde 56,9 seviyesindedir. Türkiye Cumhuriyeti uyruklu sigortalıların toplam sigortalılar içindeki payı ise 2023 yılı Ocak ayında yüzde 27,6'ya ulaşmıştır. Diğer uyruklu sigortalıların payı ise 2023 yılı Ocak ayında yüzde 15,5 olmuştur.

Grafik 2.3: Kayıtlı Çalışan Sayısının Dağılımı

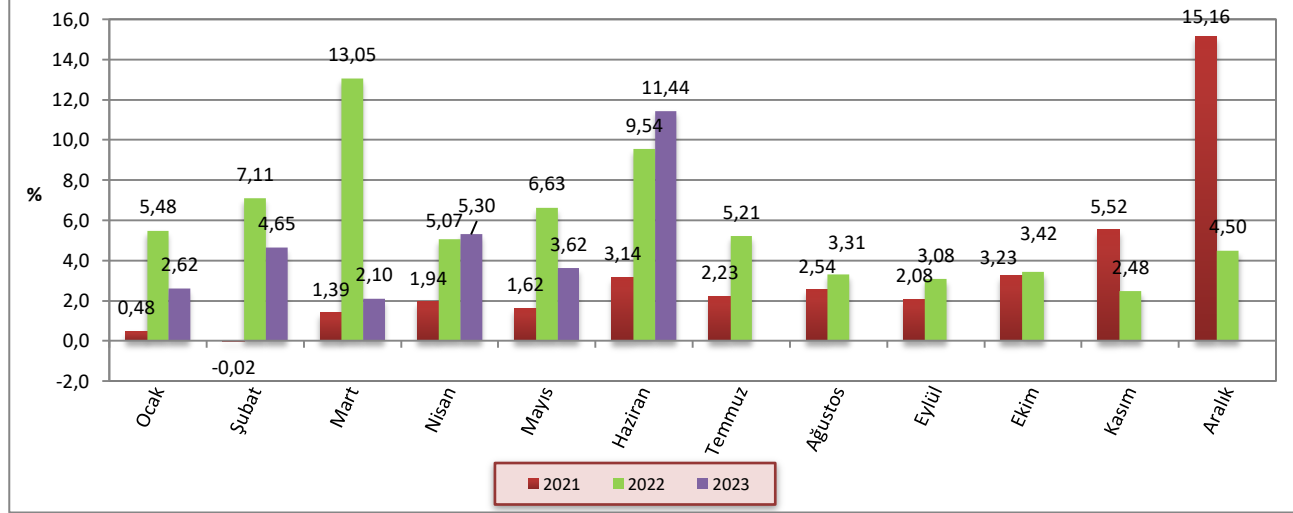
Kaynak: Sosyal Sigortalar Dairesi

2.3 ENFLASYON

2023 yılının ikinci çeyreğinde enflasyon, Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında bir önceki aya göre sırasıyla yüzde 5,30, yüzde 3,62 ve yüzde 11,44 olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılının aynı döneminde aylık enflasyon sırasıyla

yüzde 5,07, yüzde 6,63 ve yüzde 9,54 olarak gerçekleşmişti. 2022 yılının ilk altı ayında ortalama yüzde 7,81 olan aylık enflasyon, 2023 yılının ilk altı ayında ortalama yüzde 4,96 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 2.4: Bir Önceki Aya Göre Gerçekleşen Enflasyon Oranı

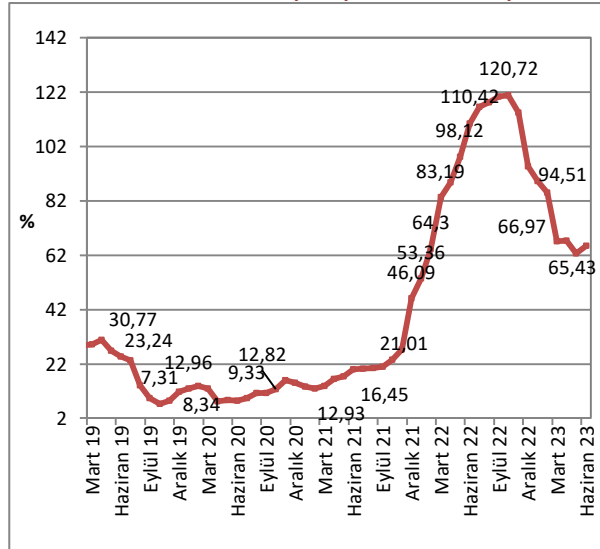

Kaynak: İstatistik Kurumu

2023 yılının ikinci çeyreğinde, bir önceki yılın aynı ayına göre yıllık enflasyon Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında sırasıyla yüzde 67,34, yüzde 62,61 ve yüzde 65,43 olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılının aynı döneminde yıllık enflasyon sırasıyla yüzde 88,81, yüzde 98,12 ve yüzde 110,42 olarak gerçekleşmişti.

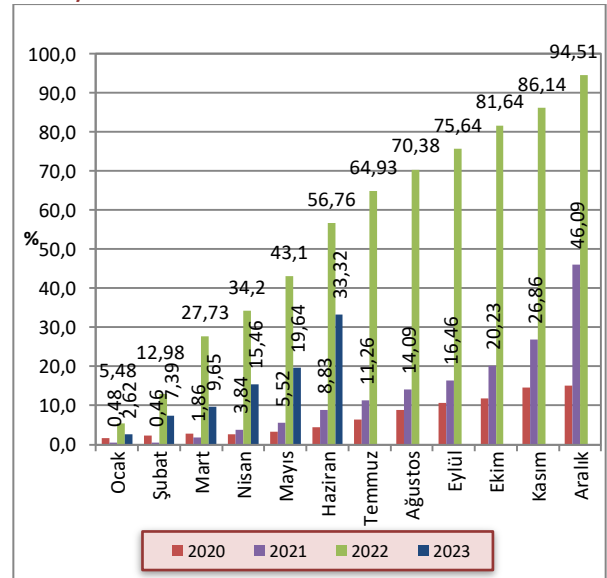
2023 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın Aralık ayına göre enflasyon Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında sırasıyla yüzde 15,46, yüzde 19,64 ve yüzde 33,32 olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılı ikinci çeyreğinde ise önceki yılın Aralık ayına göre enflasyon sırasıyla yüzde 34,2, yüzde 43,1 ve yüzde 56,76 olarak gerçekleşmişti.

Grafik 2.5: Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Enflasyon Oranı

Kaynak: İstatistik Kurumu

Grafik 2.6: Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Birikimli Enflasyon Oranı

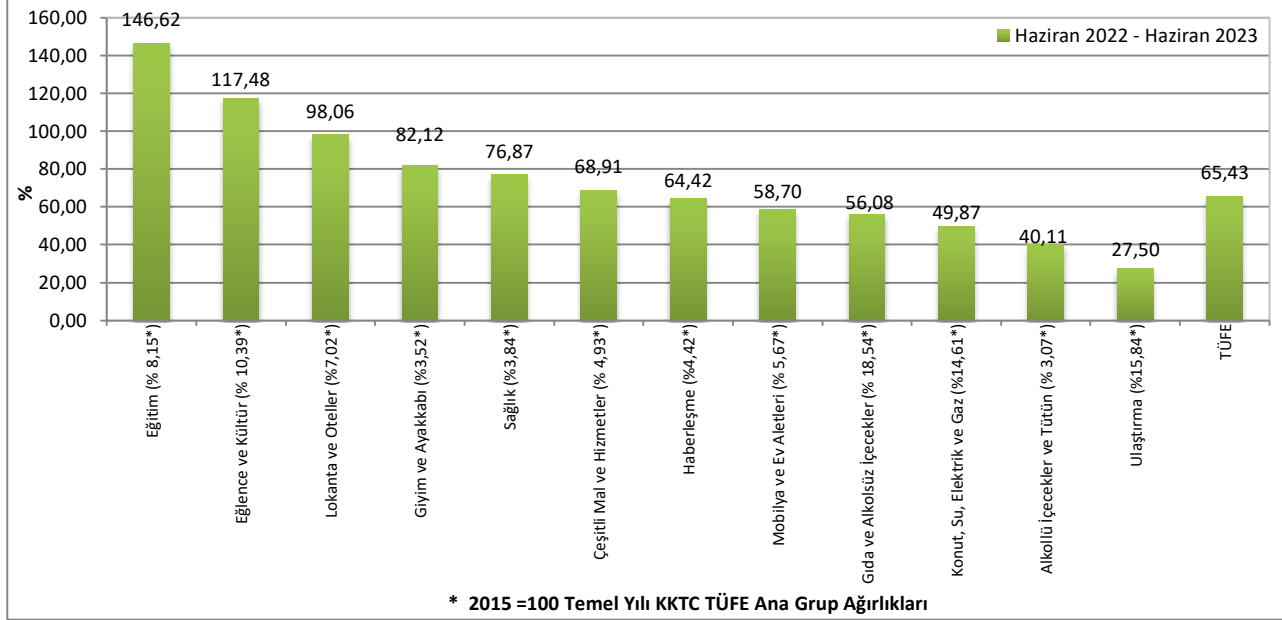

Kaynak: İstatistik Kurumu

2023 yılı Haziran ayı sonunda yıllık fiyat artışının en yüksek olduğu harcama grupları sırasıyla, yüzde 146,62 ile eğitim, yüzde 117,48 ile eğlence ve kültür, yüzde 98,06 ile lokanta ve oteller ve yüzde 82,12 ile giyim ve ayakkabı kalemleridir.

2023 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 27,50 ile en düşük artışı yaşayan kalem ulaştırma olmuştur.

Grafik 2.7: Ana Harcama Gruplarına Göre Enflasyon Oranları

Kaynak: İstatistik Kurumu

2022 ve 2023 yıllarına ait Tüketici Fiyat Endeksi değişim oranları aylık, bir önceki yılsonuna göre ve yıllık olarak Tablo 2.1'de verilmektedir.

Tablo 2.1: Tüketici Fiyat Endeksi (% Değişim, 2015=100)

	Aylar	Aylık	Bir Önceki Yılsonuna Göre	Bir Önceki Yılın Aynı Dönemine Göre
2022	Ocak	5,48	5,48	53,36
	Şubat	7,11	12,98	64,3
	Mart	13,05	27,73	83,19
	Nisan	5,07	34,2	88,81
	Mayıs	6,63	43,1	98,12
	Haziran	9,54	56,76	110,42
	Temmuz	5,21	64,93	116,56
	Ağustos	3,31	70,38	118,18
	Eylül	3,08	75,64	120,32
	Ekim	3,42	81,64	120,72
	Kasım	2,48	86,14	114,35
	Aralık	4,5	94,51	94,51
2023	Ocak	2,62	2,62	89,23
	Şubat	4,65	7,39	84,88
	Mart	2,1	9,65	66,97
	Nisan	5,3	15,46	67,34
	Mayıs	3,62	19,64	62,61
	Haziran	11,44	33,32	65,43

Kaynak: İstatistik Kurumu

3 DIŞ TİCARET VE TURİZM

3.1 İHRACAT VE İTHALAT GELİŞMELERİ

KKTC Ticaret Dairesi tarafından hazırlanan 2022 yılı Aralık ayı dönemi sonrasına ait ihracat ve ithalat verileri temin edilemediğinden, ilgili dönemler için güncelleme yapılamamıştır. 2022 yılı verileri ise kesinleşmemiş geçici rakamlardır.

Ticaret Dairesi tarafından açıklanan ihracat ve ithalat verilerine göre, 2022 yılının dördüncü çeyreğinde ihracat, ABD doları bazında bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 2,59 artmıştır. İhracat 2022 yılında 2021 yılına göre yüzde 2,37 düşüş göstermiştir.

2021 yılında ihracat 128,6 milyon ABD doları iken, 2022 yılında 125,6 milyon ABD dolarına düşmüştür.

İthalat ise 2022 yılında önceki yıla göre ABD doları bazında yüzde 42,27 artmıştır. 2022 yılı dördüncü çeyreğinde ithalat, önceki yılın aynı ayına göre, Ekim ayında yüzde 75,26, Kasım ayında yüzde 18,31 ve Aralık ayında yüzde 33,87 artış gerçekleşmiştir. 2022 yılı dördüncü çeyreğinde, önceki yılın aynı çeyreğine göre, ithalat yüzde 39,39 artış göstermiştir.

Tablo 3.1: İhracat ve İthalat

İhracat (ABD doları)				İthalat (ABD doları)		
	2021	2022	Yüzde Değişim	2021	2022	Yüzde Değişim
Ocak	9.849.487	11.054.223	12,23	115.062.257	158.937.457	38,13
Şubat	15.494.626	15.223.305	-1,75	92.680.678	146.139.066	57,68
Mart	20.788.636	16.168.588	-22,22	104.678.765	159.553.775	52,42
I. Çeyrek	46.132.749	42.446.116	-7,99	312.421.700	464.630.298	48,72
Nisan	14.642.293	14.373.798	-1,83	115.758.505	183.452.171	58,48
Mayıs	9.728.961	11.393.293	17,11	137.365.832	170.930.461	24,43
Haziran	11.819.561	9.552.496	-19,18	124.305.072	188.549.882	51,68
II. Çeyrek	36.190.815	35.319.587	-2,41	377.429.409	542.932.514	43,85
Temmuz	5.856.276	8.188.082	39,82	125.870.895	159.457.448	26,68
Ağustos	8.897.030	9.851.229	10,72	130.891.732	222.134.877	69,71
Eylül	9.663.556	7.316.129	-24,29	165.710.085	206.664.501	24,71
III. Çeyrek	24.416.862	25.355.440	3,84	422.472.712	588.256.826	39,24
Ekim	8.074.572	7.122.484	-11,79	128.246.681	224.771.172	75,26
Kasım	7.132.386	7.469.606	4,73	178.172.538	210.795.400	18,31
Aralık	6.698.629	7.881.479	17,66	153.346.769	205.278.927	33,87
IV. Çeyrek	21.905.587	22.473.569	2,59	459.765.988	640.845.499	39,39
Yıl Toplamı	128.646.013	125.594.712	-2,37	1.572.089.809	2.236.665.137	42,27

Kaynak: Ticaret Dairesi

Not: 1) Kıbrıs Rum kesimine yapılan ihracat dâhil değildir. 2) Kesinleşmemiş rakamlar kullanılmıştır.

2021 yılında ithalat içerisinde en büyük paya sahip olan yakıt ithalatı, 2022 yılında, önceki yıla göre yüzde 73,3 artış göstererek 293 milyon ABD dolarına ulaşmış ve toplam içerisindeki payı yüzde 13,1 ile ilk sırada yer almıştır.

2022 yılında ikinci en yüksek paya sahip taşıt araçları ithalatı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 38,3 artış göstermiş ve 153 milyon ABD doları olmuştur.

Üçüncü en yüksek paya sahip olan inşaat demiri kalemi, bir önceki yıla göre yüzde 31,8 artarak 66,9 milyon ABD doları olmuş, toplam ithalat içerisindeki payı ise yüzde 3 olmuştur. İthalat kalemleri arasından seçilmiş en yüksek on kalemin toplam ithalat içerisindeki payı 2021 yılında yüzde 34,92, 2022 yılında ise yüzde 35,69 olmuştur. Seçilmiş on ithalat kalemi 2022 yılında bir önceki yıla göre yüzde 45,43 artış göstermiştir.

Tablo 3.2: Önemli İthal Malları (ABD doları)

Mal Cinsi	2021	Genel Toplam İçindeki Payı	2022	Genel Toplam İçindeki Payı	Yüzde Değişim
Yakıt	169.378.112	10,77	293.565.696	13,13	73,32
Taşıt Araçlar	110.673.459	7,04	153.050.636	6,84	38,29
İnşaat Demiri	50.744.492	3,23	66.878.056	2,99	31,79
Konfeksiyon	34.764.130	2,21	49.193.327	2,20	41,51
Alkollü İçecekler	28.403.797	1,81	44.022.523	1,97	54,99
Sanayi Tipi Makineler	23.713.066	1,51	42.936.707	1,92	81,07
Cep Telefonları	28.448.715	1,81	41.241.177	1,84	44,97
Hayvan Yemleri ve Katkı Mad.	46.330.744	2,95	36.756.662	1,64	-20,66
Arpa	27.112.088	1,72	35.667.590	1,59	31,56
İlaçlar	29.390.314	1,87	35.031.457	1,57	19,19
Toplam	548.958.917	34,92	798.343.831	35,69	45,43
Genel İthalat Toplamı	1.572.089.809		2.236.665.137		42,27

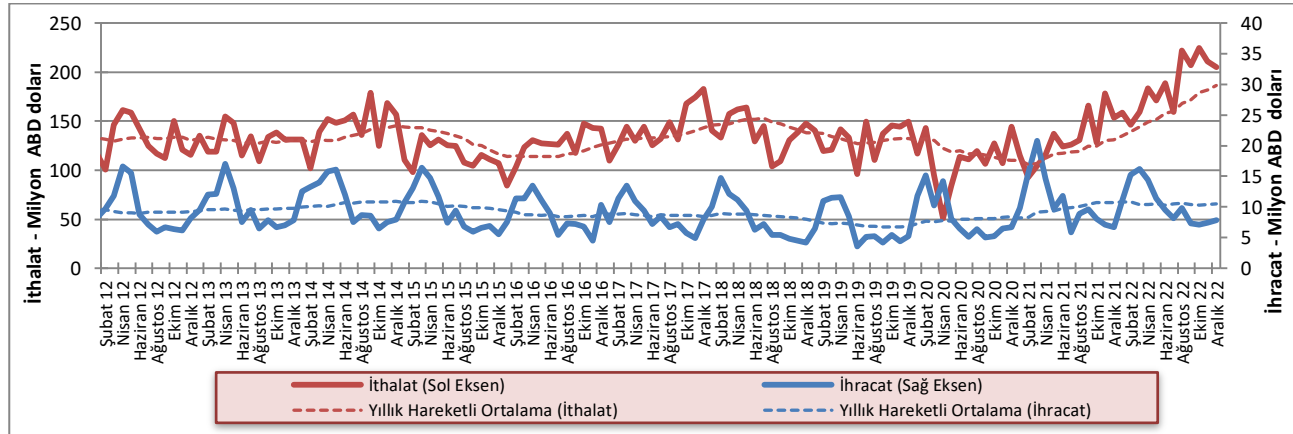
Kaynak: Ticaret Dairesi

Not: Kesinleşmemiş rakamlar kullanılmıştır.

KKTC'nin ihracat ve ithalatının 2011 ve 2022 dönemleri arasındaki 11 yıllık seyri incelendiği zaman, her yılın ilk yarısında artan ihracat hacminin, ikinci yarıda düştüğü görülmektedir. 2019 yılında 6,9 milyon ABD doları seviyesinde olan ortalama aylık ihracat 2020 yılında 8,4 ve 2021 yılında ise 10,7 milyon ABD doları seviyesine yükselmiştir. 2022 yılında ise kesin olmayan rakamlara göre ortalama aylık ihracat 10,5 milyon ABD doları seviyesindedir. İthalatta ise, 2008 yılının Ağustos ayından itibaren gerçekleşen en düşük seviye, 2020 yılının Nisan ayında 51,2 milyon ABD doları ile

kaydedilmiştir. İthalatın yıllık hareketli ortalamasına bakıldığında, 2020 yılı Şubat ayına kadar normal seyrettiği, Covid-19 salgını sebebiyle 2020 yılı Mart ayından itibaren hızlı bir düşüşe geçtiği ve 2021 yılının ikinci çeyreğine kadar düşmeye devam ettiği görülmektedir. 2019 yılında aylık ithalat ortalaması 132,3 milyon ABD doları seviyesinde iken, 2021 yılında aylık ithalat ortalaması 131,0 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiş, 2022 yılında aylık ortalama ithalat 186,39 milyon ABD doları seviyesine yükselmiştir.

Grafik 3.1: İthalat ve ihracat

Kaynak: Ticaret Dairesi

Not: Kesinleşmemiş rakamlar kullanılmıştır.

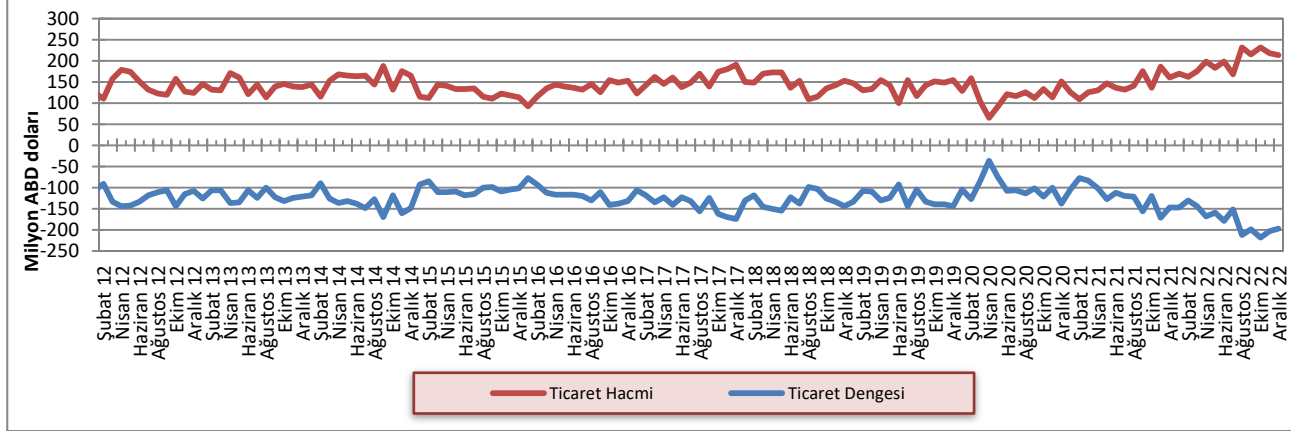
2020 yılında 118,4 milyon ABD doları olan ortalama aylık ticaret hacmi, 2021 yılında 141,7 milyon ABD dolarına, 2022 yılında 196,9 milyon ABD dolarına ulaşmıştır.

Ortalama aylık dış ticaret açığı ise 2020 yılında 101,5 milyon ABD doları iken 2021 yılında 120,3 milyon ABD doları, 2022 yılında 175,9 milyon ABD doları seviyesine yükselmiştir.

2006 - 2010 yılları arasında ihracatın ithalatı karşılama oranı ortalama yüzde 5 olurken, 2011 - 2015 döneminde yüzde 7,3'e yükselmiş, 2016 - 2020 yılları arasında ise ortalama yüzde 6,4 olarak gerçekleşmiştir.

2020 yılında ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 8,68 iken, 2021 yılında yüzde 8,86'ya yükselmiş, 2022 yılında ise kesin olmayan rakamlara göre yüzde 5,8'e gerilemiştir.

Grafik 3.2: Dış Ticaret Hacmi (ithalat + ihracat), Dış Ticaret Dengesi (ithalat - ihracat)

Kaynak: Ticaret Dairesi

Not: Kesinleşmemiş rakamlar kullanılmıştır.

KKTC'nin gerçekleştirdiği ihracat içinde en büyük paya sahip olan Türkiye'nin payı 2022 yılında yüzde 53,7'ye ulaşmış, AB ülkeleri ve Orta Doğu ülkeleri dışında diğer

tüm ülke gruplarının payı ise azalmıştır. Türkiye'ye yapılan ihracat, 2022 yılında 67,4 milyon ABD doları seviyesine ulaşmıştır.

Tablo 3.3: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (yüzde pay)

Yıllar	Türkiye	AB Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu Ülkeleri	Diğer Ülkeler
2012	51,0	7,7	1,0	35,7	4,6
2013	52,2	7,6	2,3	31,9	6,0
2014	60,1	3,7	0,6	31,1	4,5
2015	56,1	5,2	3,2	30,2	5,3
2016	62,5	10,2	0,9	22,7	3,7
2017	60,4	7,9	1,6	21,1	9,0
2018	51,7	10,3	2,5	25,9	9,6
2019	52,3	2,6	2,7	37,0	5,4
2020	49,0	2,0	10,3	31,2	7,5
2021	49,3	1,5	4,7	26,0	18,5
2022*	53,7	1,9	0,9	28,7	14,8

Kaynak: Ticaret Dairesi

Not: Kesinleşmemiş rakamlar kullanılmıştır.

2022 yılında ithalatla Türkiye'nin payı 1.529,79 milyon ABD doları ile yüzde 68,4, AB ülkelerinin payı ise 262,3 milyon ABD doları ile yüzde 11,7'dir. 2021 yılı ile kıyaslandığında Türkiye, Diğer Avrupa Ülkeleri ve Orta

Doğu Ülkeleri'nden yapılan ithalatın payında artış, AB ülkeleri, Uzak Doğu Ülkeleri ve Diğer Ülkeler gruplarının paylarında ise düşüş gerçekleştiği görülmektedir.

Tablo 3.4: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (yüzde pay)

Yıllar	Türkiye	AB Ülkeleri	Uzak Doğu Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu Ülkeleri	Diğer
2012	72,4	14,5	4,8	1,7	4,8	1,8
2013	66,7	15,8	6,6	3,8	5,4	1,7
2014	64,7	15,5	8,1	4,6	4,9	2,2
2015	64,5	18,1	7,7	3,0	4,7	2,0
2016	60,4	20,9	8,7	3,3	4,5	2,2
2017	58,6	21,7	8,4	3,4	4,9	2,7
2018	58,8	19,6	8,2	4,9	5,5	2,8
2019	58,4	18,1	9,6	5,4	6,0	2,4
2020	60,4	17,0	12,1	3,2	4,4	2,9
2021	62,9	15,0	8,9	3,7	6,5	2,9
2022*	68,4	11,7	6,1	4,5	7,1	2,2

Kaynak: Ticaret Dairesi

Not: Kesinleşmemiş rakamlar kullanılmıştır.

3.2 TURİZM

2021 yılında, Covid-19 salgınına karşı alınan önlemlerin devam etmesine bağlı olarak ülkeye giren yolcu sayısı düşük seyretmeye devam etmiş, 2022 yılında ise salgın öncesi seviyelere yaklaşılmıştı. 2023 yılının ilk altı ayında 2022 yılının aynı dönemine kıyasla ülkeye giren yolcu sayısı yüzde 40,2 artış göstererek 2019 yılının ilk altı ayı rakamlarına yakın bir seyir izlenmiştir. Hava ve deniz yolu ile ülkeye gelen yolcu sayısı 2023 yılının Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında sırasıyla 126.945, 154.323 ve 160.221 olarak gerçekleşmiştir.

Salgının olmadığı 2019 yılının aynı döneminde bu rakamlar 146.768, 129.844 ve 150.051 idi. 2023 yılı ikinci çeyreğinde gelen yolcu sayısı 441.489 olmuş ve 2022 yılının aynı dönemine göre yüzde 34,3 daha yüksek gerçekleşmiştir. Bu rakamlara göre 2023 yılının ikinci çeyreğinde ülkeye giren yolcu sayısı, 2019 yılının aynı dönemine göre yüzde 3,47 daha fazla olmuştur. İkinci çeyrekte gelen yolcu sayısının 356.707'si TC uyruklu, 84.782'si ise üçüncü ülkelerden gelen yolculardan oluşmaktadır.

Tablo 3.5: KKTC'ye Hava ve Deniz Yolu ile Gelen Yolcu Sayısı

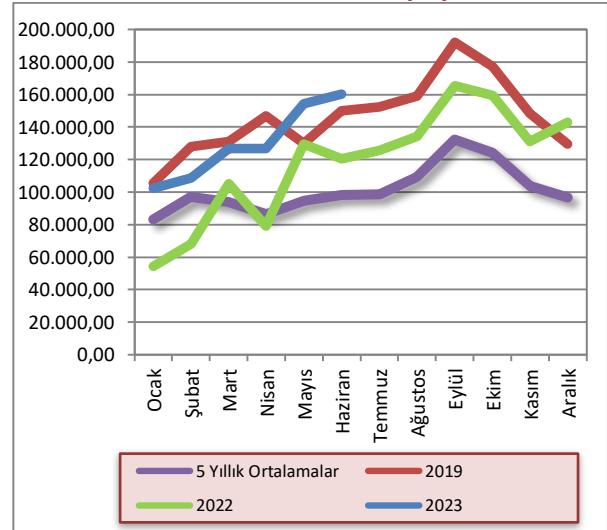
Dönem	T.C. Uyruklu			3. Ülke Uyruklu			Toplam		
	2022	2023	Yüzde Değişim	2022	2023	Yüzde Değişim	2022	2023	Yüzde Değişim
Ocak	45.065	85.425	89,6	9.293	16.901	81,9	54.358	102.326	88,2
Şubat	52.582	85.693	63,0	15.385	23.132	50,4	67.967	108.825	60,1
Mart	79.811	96.356	20,7	25.380	30.579	20,5	105.191	126.935	20,7
I. Çeyrek	177.458	267.474	50,7	50.058	70.612	41,1	227.516	338.086	48,6
Nisan	57.120	100.430	75,8	21.926	26.515	20,9	79.046	126.945	60,6
Mayıs	104.061	124.346	19,5	25.281	29.977	18,6	129.342	154.323	19,3
Haziran	95.125	131.931	38,7	25.195	28.290	12,3	120.320	160.221	33,2
II. Çeyrek	256.306	356.707	39,2	72.402	84.782	17,1	328.708	441.489	34,3
Toplam	433.764	624.181	43,9	122.460	155.394	26,9	556.224	779.575	40,2

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

2023 yılı itibarı ile gelen yolcuların son beş yıllık ortalaması, Nisan ayı için 86.554, Mayıs ayı için 94.837 ve Haziran ayı için 98.410'dir.

2022 yılının ilk altı ayında, kara kapılarından ülkemize giren KKTC uyruklular hariç kişi sayısı 2.315.080 iken 2023 yılının aynı döneminde bu rakam 2.428.213 olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılının ikinci çeyreğinde kara kapılarından girişlere bakıldığında Güney Kıbrıs uyruklu kişilerin 766.913'e, diğer ülke vatandaşlarının girişlerinin ise 583.242'ye yükseldiği görülmektedir.

Grafik 3.3: 2023 Yılında Gelen Yolcu Sayısının 2022 ve 2019 Yılları ve Son 5 Yıllık Ortalamalarla Karşılaştırılması

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

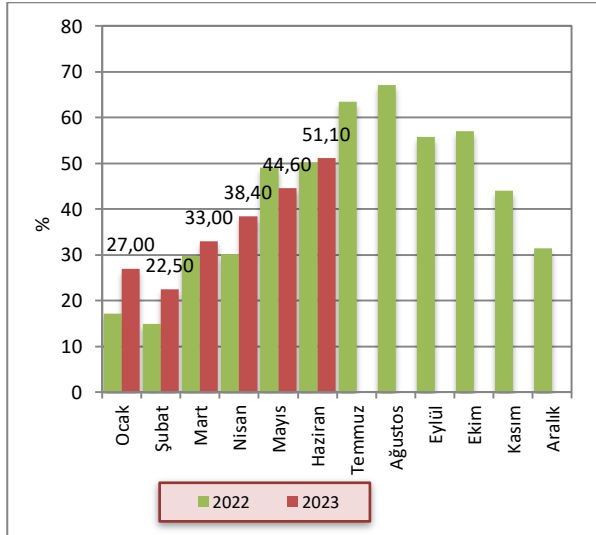
Tablo 3.6: Aylar İtibarıyla Kara Kapılarında Uyruklarına Göre KKTC'ye Yapılan Girişler

Uyruk	Güney Kıbrıs		Diğer Ülkeler		Toplam	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Ocak	173.327	237.551	68.131	126.373	241.458	363.924
Şubat	176.744	204.371	74.437	123.354	251.181	327.725
Mart	204.509	232.786	107.582	153.623	312.091	386.409
I. Çeyrek	554.580	674.708	250.15	403.35	804.73	1.078.058
Nisan	231.192	259.644	149.528	190.717	490.836	450.361
Mayıs	248.181	245.851	167.434	191.743	494.032	437.594
Haziran	264.064	261.418	177.737	200.782	525.482	462.200
II. Çeyrek	743.437	766.913	494.699	583.242	1510.35	1.350.155
Toplam	1.298.017	1.441.621	744.849	986.592	2.315.080	2.428.213

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Ülkemizde bulunan turistik tesislerin doluluk oranı, 2023 yılı Nisan ayında yüzde 38,4, Mayıs ayında yüzde 44,6 ve Haziran ayında ise yüzde 51,1 olmuştur. 2022 yılının aynı döneminde doluluk oranları Nisan ayında yüzde 30,1, Mayıs ayında yüzde 49, ve Haziran ayında ise yüzde 50,2 olmuştur.

Grafik 3.4: Aylar İtibarıyla Yatak Doluluk Oranı (%)

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

KKTC'deki turistik tesislerde konaklayan kişi sayısı 2022 ve 2023 yıllarının ilk altı ayında sırasıyla 403.896 ve 506.383 olarak gerçekleşmiştir. Geceleme toplamı ise aynı dönemlerde sırasıyla 1.394.641 ve 1.617.346 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3.7: Uyruklara Göre Konaklayan Kişi Sayısı ve Gecelemeler

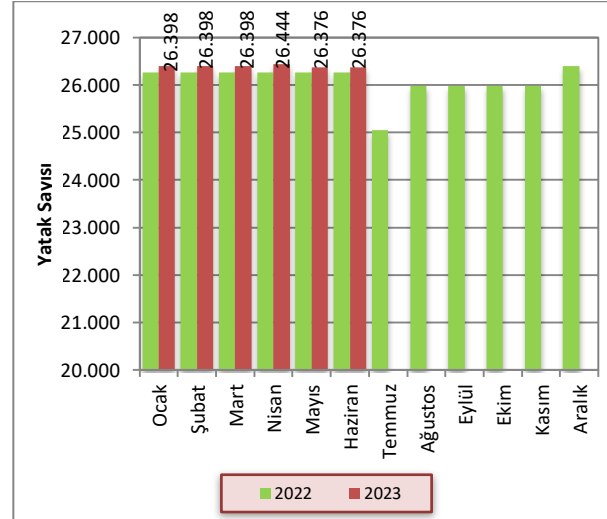
	Konaklayan Kişi Sayısı			Gecelemeler		
	2022	2023	Yüzde Değişim	2022	2023	Yüzde Değişim
TC	281.742	335.716	28,5	843.328	941.617	21,0
Diğer	97.700	146.164	114,2	497.150	623.192	81,0
KKTC	24.454	24.958	7,2	54.163	52.537	10,3
Toplam (Ocak – Haziran)	403,896	506,383	25,5	1,394,641	1,617,346	16,0

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Not: İlgili yılların sadece Ocak-Haziran dönemi verilerini göstermektedir

Sektörün 2022 yılı ikinci çeyreği itibarıyla 26.258 olan yatak kapasitesi, 2023 yılının aynı dönemi itibarıyla 26.376'ya yükselmiştir. Yatak sayısında 2022 yılı ikinci çeyreğine kıyasla 2023 yılında yüzde 0,45 artış gerçekleşmiştir.

Grafik 3.5: Yatak Kapasitesi

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Gecelemeler toplamının turistik tesislerde konaklayan kişi sayısına bölünmesi ile elde edilen ortalama konaklama süresi 2022 yılının ikinci çeyreğinde TC uyrukları için 3 ve diğer ülke vatandaşları için 5 gece olarak hesaplanmıştır. Bu rakamlar, 2023 yılında TC uyrukları için 3 gece, diğer ülke vatandaşları için ise 4 gece olarak hesaplanmıştır.

4 BÜTÇE GELİŞMELERİ

4.1 2023 YILI İKİNCİ ÇEYREK SONUÇLARI

2023 mali yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla, KKTC bütçe gelir ve gider toplamında yüzde 95 artış olmuştur. Bütçe gelirleri ve bütçe giderleri 2023 yılı ikinci çeyreğinde sırasıyla 7.815,7 ve 7.948,2 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılının ikinci çeyreğinde 68,5 milyon TL açık veren bütçe, 2023 yılının aynı döneminde 132,5 milyon TL açık vermiştir.

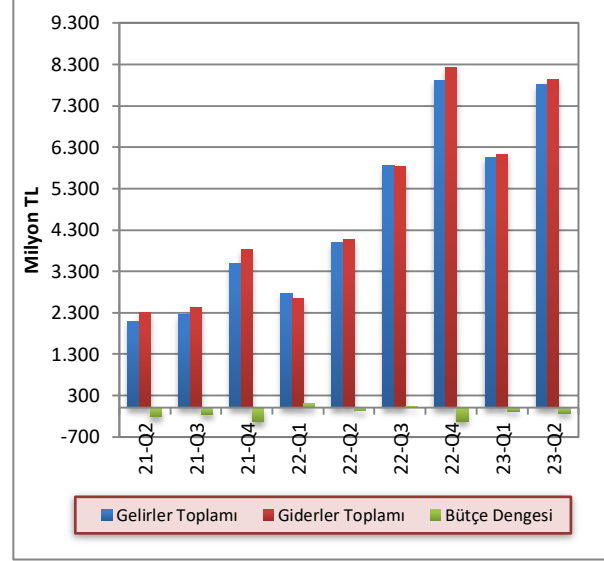
Tablo 4.1: Bütçe Dengesi (Milyon TL)

	2022		2023		
	Yıllık Gerçekleşme	Nisan-Haziran Gerçekleşme	Yıllık Öngörülen	Nisan-Haziran Gerçekleşme	% Değişim
Bütçe Gelirleri	20.547,7	4.007,6	35.616,9	7.815,7	95,0
Bütçe Giderleri	20.796,5	4.076,1	38.293,6	7.948,2	95,0
Bütçe Dengesi	-248,8	-68,5	-2.676,7	-132,5	93,4

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2022 yılının tamamında elde edilen 20.547,7 milyon TL tutarındaki bütçe gelirleri toplamının yüzde 19,5'i ikinci çeyrek içinde tahsil edilmişti. 2023 yılı tamamında elde edilmesi öngörülen 35.616,9 milyon TL toplam bütçe gelirlerinin ise yüzde 21,9'u ikinci çeyrek içinde tahsil edilmiştir. 2023 yılı içinde hizmet ve faaliyetlerin yürütülmesinde harcanması planlanan 38.293,6 milyon TL'nin yüzde 20,8'i ikinci çeyrek içinde kullanılmıştır. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 19,6 olarak gerçekleşmişti.

Grafik 4.1: Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

4.2 GELİRLER

2023 mali yılı ikinci çeyreği itibarıyla bütçe gelirleri, bir önceki yılın aynı dönemine göre 3.808,1 milyon TL artış göstererek 7.815,7 milyon TL olmuştur. Bütçe gelirleri içerisinde en büyük paya sahip vergi gelirleri kalemi toplamı 2023 yılı ikinci çeyreği içinde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 111,9 artış göstererek 5.680,3 milyon TL olmuştur. Vergi gelirleri toplamı 2022 yılının aynı döneminde 2.680,7 milyon TL olarak gerçekleşmişti. Bütçe gelirleri içinde ikinci en yüksek paya sahip olan vergi dışı gelirler kalemi 2023 yılı ikinci çeyreğinde 1.088,2 milyon TL, önceki yılın aynı döneminde ise 685,5 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Diğer gelirler kalemi 2022 yılının ikinci çeyreğinde 81,4 milyon TL iken, 2023 yılının aynı döneminde 266,6 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılı ikinci çeyreği içinde alınan bağış, yardım ve krediler kalemi 780,6 milyon TL olmuştur.

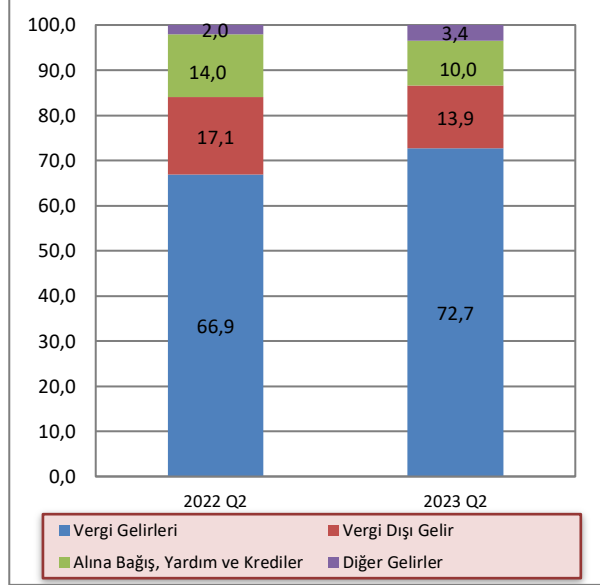
Tablo 4.2: Bütçe Gelirleri (Milyon TL)

	2022 Nisan-Haziran	2023 Nisan-Haziran	% Değişim
Vergi Gelirleri	2.680,7	5.680,3	111,9
Vergi Dışı Gelirler	685,5	1.088,2	58,7
Alınan Bağış, Yardım ve Krediler	560,0	780,6	39,4
Diğer Gelirler	81,4	266,6	227,5
Toplam	4.007,6	7.815,7	95,0

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2022 yılının ikinci çeyreğinde vergi gelirleri kaleminin toplam bütçe gelirleri içindeki payı yüzde 66,9 iken, 2023 yılı aynı döneminde yüzde 72,7 olmuştur. 2023 yılının ikinci çeyreğinde 2022 yılının aynı dönemine göre vergi dışı gelirler kaleminin payı yüzde 17,1'den yüzde 13,9'a, alınan bağış, yardım ve krediler kaleminin payı ise yüzde 14'ten yüzde 10'a gerilemiştir. 2022 yılının ikinci çeyreğinde diğer gelirler kaleminin toplam bütçe gelirleri içindeki payı yüzde 2 iken, 2023 yılının aynı döneminde yüzde 3,4 seviyesine yükselmiştir.

Grafik 4.2: Bütçe Gelirlerinin Dağılımı (Yüzde pay)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

4.3 GİDERLER

2023 yılı ikinci çeyreği itibarıyla bütçe giderleri toplamı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 95 artış göstermiş ve 4.076,1 milyon TL'den, 7.948,2 milyon TL'ye yükselmiştir. 2023 yılı ikinci çeyreğinde cari transferler, personel giderleri ve mal ve hizmet alım giderleri kalemlerinde 2022 yılının aynı dönemine göre sırasıyla yüzde 84,2, yüzde 117, yüzde 80,5 artış yaşanmıştır. Aynı dönemlerde sermaye giderleri ve transferleri, diğer giderler kalemlerinde sırasıyla yüzde 247,2, yüzde 135,4 artış, faiz giderleri kaleminde ise yüzde 48,4 düşüş yaşanmıştır.

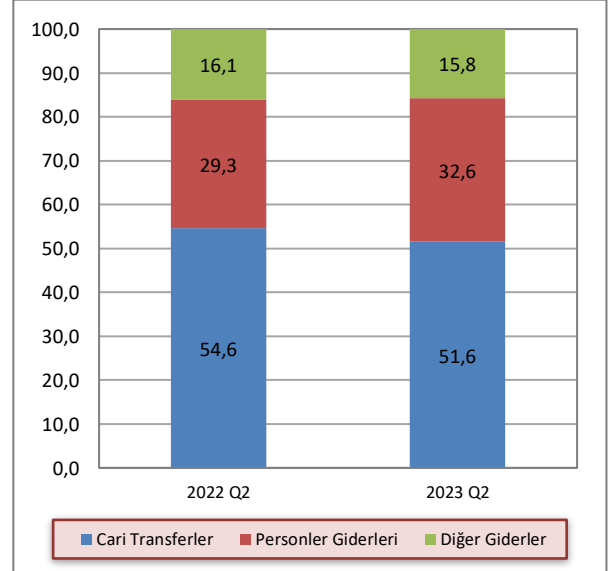
Tablo 4.3: Bütçe Giderleri (Milyon TL)

	2022 Nisan- Haziran	2023 Nisan- Haziran	% Değişim
Cari Transferler	2.227,4	4.103,7	84,2
Personel Giderleri	1.194,0	2.591,2	117,0
Sermaye Giderleri ve Transferleri	90,6	314,6	247,2
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	388,8	701,8	80,5
Faiz Giderleri	95,6	49,3	-48,4
Diğer Giderler	79,7	187,6	135,4
Toplam	4.076,1	7.948,2	95,0

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2022 yılı ikinci çeyreğinde bütçe giderleri toplamının yüzde 54,6'sını oluşturan cari transferler kaleminin payı, 2023 yılı aynı döneminde yüzde 51,6 olmuştur. Personel giderleri kaleminin toplam giderler içindeki payı, 2022 yılı ikinci çeyreği içinde yüzde 29,3 iken, 2023 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 32,6 olmuştur. Personel giderleri ile cari transferler kalemleri toplamının bütçe giderleri içindeki payı, 2022 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 83,9 iken 2023 yılı aynı döneminde yüzde 84,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. Diğer giderler kaleminin toplam giderler içindeki payı, 2022 yılı ikinci çeyreği içinde yüzde 16,1 iken, 2023 yılı aynı döneminde yüzde 15,8 olmuştur.

Grafik 4.3: Bütçe Giderlerinin Dağılımı (Yüzde pay)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Not: Diğer giderler kalemi içerisinde sermaye giderleri ve transferleri, mal ve hizmet alım giderleri ve faiz giderleri yer almaktadır.

4.4 BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

2023 mali yılı bütçe tahminlerine göre bütçe gelirleri ve giderleri toplamalarının sırasıyla 35.616,9 milyon TL ve 38.293,6 milyon TL olarak gerçekleşeceği öngörülmektedir. 2022 yılı bütçe gerçekleştirmelerine kıyasla, 2023 yılında bütçe gelirlerinde yüzde 73,3, bütçe giderlerinde ise yüzde 53,2 artış yaşanması öngörülmektedir. Bütçe gelirleri içerisinde en yüksek paya sahip vergi gelirleri kaleminin 2023 yılında 2022 yılına kıyasla yüzde 53,2 artacağı ve 20.451,1 milyon TL seviyesinde gerçekleşeceği öngörülmektedir. Bütçe gelirleri içerisinde yer alan vergi dışı gelirler kaleminin 2023 yılında bir önceki yıla kıyasla yüzde 25,1 yükselerek 3.860,2 milyon TL seviyesine ulaşması beklenmektedir. 2022 yılında 3.805,9 milyon TL seviyesinde gerçekleşen alınan bağış, yardım ve krediler kaleminin, 2023 yılında önceki yıla kıyasla yüzde 182,9 artış göstererek 10.765,9 milyon TL seviyesine yükseleceği öngörülmektedir. Diğer gelirler kaleminin ise 2023 yılında bir önceki yıla kıyasla yüzde 77,1 artarak 539,7 milyon TL olarak gerçekleşeceği öngörülmektedir.

2022 yılında bütçe giderleri içerisinde en yüksek paya sahip cari transferler kaleminin, 2023 yılında önceki yıla göre yüzde 63,5 artış göstererek 16.304,3 milyon TL seviyesine yükselmesi beklenmektedir. Bütçe giderleri içerisinde ikinci en yüksek paya sahip personel giderleri kaleminin ise yüzde 71 artış göstererek 11.393,9 milyon TL seviyesine ulaşacağı öngörülmektedir. 2023 yılında sermaye giderleri ve transferi kaleminin 2022 yılına kıyasla yüzde 62,2 artış yaşayarak 2.505,7 milyon TL seviyesine yükselmesi beklenmektedir. Mal ve hizmet

alım giderleri ve faiz giderler kalemlerinin, 2023 yılında önceki yıla kıyasla sırasıyla yüzde 58,5 ve yüzde 65,6 artış yaşayacağı öngörülmektedir. Diğer giderler kaleminin ise 4.968,2 milyon TL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

2022 yılında 248,8 milyon TL olarak gerçekleşen bütçe açığının, 2023 yılı bütçe tahminine göre yüzde 975,8 artışla 2.676,7 milyon TL'ye ulaşacağı öngörülmektedir.

2023 yılı ilk altı ayı sonunda, 2023 yılı için öngörülen bütçe gelirlerinin yüzde 38,9'u tahsil edilmiş, öngörülen bütçe giderlerinin ise yüzde 36,8'i harcanmıştır. 2022 yılı aynı dönemi için bu oranlar sırasıyla yüzde 32,9 ve 32,4 seviyelerinde gerçekleşmişti. 2023 yılı ilk yarısında yılın tamamı için öngörülen alınan bağış, yardım ve krediler kaleminin yüzde 7,5'i gerçekleşmiştir.

2023 yılının ilk yarısında bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla vergi gelirleri, vergi dışı gelirler ve alınan bağış, yardım ve krediler kalemlerinde sırasıyla yüzde 114,2, yüzde 89,5 ve yüzde 43,2 artış yaşanmıştır. Aynı dönemler dikkate alındığında cari transferler, personel giderleri, mal ve hizmet alım giderleri kalemlerinde sırasıyla yüzde 100,9, yüzde 117 ve yüzde 106,3 artış yaşanmıştır. İlk altı aylık bütçe gerçekleştirmeleri incelendiğinde bütçe gelirleri toplamı yüzde 104,8 artış göstererek 13.864,9 milyon TL seviyesine, bütçe giderleri ise yüzde 135,5 artış göstererek 14.077,6 milyon TL seviyesine yükselmiştir. İlk altı aylık bütçe açığı ise 212,7 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 4.4: Bütçe Uygulama Sonuçları (Milyon TL)

		2022 Yılı Gerçekleşme	2023 Yılı Öngörülen	2022-2023 Değişim (%)	2022 Altı Aylık Gerçekleşme	2023 Altı Aylık Gerçekleşme	2022 Altı Aylık Gerçekleşme Oranı (%)	2023 Altı Aylık Gerçekleşme Oranı (%)
Gelirler	Vergi Gelirleri	13.352,4	20.451,1	53,16	4.675,5	10.013,6	35,02	48,96
	Vergi Dışı Gelirler	3.084,7	3.860,2	25,14	1.408,5	2.668,9	45,66	69,14
	Alınan Bağış Yardım Krediler	3.805,9	10.765,9	182,87	560,0	801,8	14,71	7,45
	Diğer Gelirler	304,7	539,7	77,13	124,6	380,6	40,89	70,52
	Genel Toplam	20.547,7	35.616,9	73,34	6.768,6	13.864,9	32,94	38,93
	Giderler	Cari Transferler	9.972,2	16.304,3	63,50	3.516,3	7.064,8	35,26
Personel Giderleri		6.663,8	11.393,9	70,98	2.276,1	4.939,2	34,16	43,35
Sermaye Giderleri ve Transferleri		1.544,6	2.505,7	62,22	127,2	377,3	8,24	15,06
Mal ve Hizmet Alım Giderleri		1.666,4	2.641,5	58,52	552,9	1.140,7	33,18	43,18
Faiz Giderleri		289,8	480,0	65,63	102,9	185,9	35,51	38,73
Diğer Giderler		659,7	4.968,2	653,10	157,0	369,7	23,80	7,44
Genel Toplam		20.796,5	38.293,6	53,16	6.732,4	14.077,6	32,37	36,76
Gelirler - Giderler		-248,8	-2.676,7	975,84	36,2	-212,7		

Kaynak: Maliye Bakanlığı

4.5 FINANSMAN DENGESİ

Bütçe gelirlerinden TC kredileri kaleminin çıkarılması suretiyle elde edilen toplam gelir rakamı ile bütçe giderleri arasındaki farka eşit olan finansman dengesi, 2023 yılı ikinci çeyreğinde 732,5 milyon TL açık vermiştir. Bütçe açığının finansmanı için kullanılan TC kredileri 2023 yılı ikinci çeyreğinde 600 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir. 2023 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yerel gelirler kalemi yüzde 104,1 artış yaşamış ve 7.035,1 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

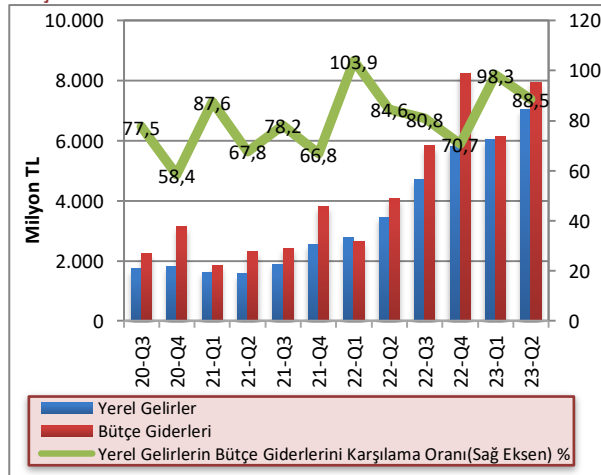
Tablo 4.5: Finansman Dengesi (Milyon TL)

	2022	2023
	Nisan-Haziran	Nisan-Haziran
Bütçe Gelirleri – TC Kredi	3.447,6	7.215,7
1. Yerel Gelirler	3.447,6	7.035,1
Vergi Gelirleri	2.680,7	5.680,3
Vergi Dışı Gelirler	685,5	1.088,2
Diğer Gelirler	81,4	266,6
2. Dış Yardımlar	0,0	180,6
TC Yardımları	0,0	180,6
Bütçe Giderleri	4.076,1	7.948,2
Cari Transferler	2.227,4	4.103,7
Personel Giderleri	1.194,0	2.591,2
Sermaye Giderleri	90,6	314,6
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	388,8	701,8
Faiz Giderleri	95,6	49,3
Diğer Giderler	79,7	187,6
Finansman Dengesi	-628,5	-732,5
Finansman	560,0	600,0
TC Kredileri	560,0	600,0

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2023 yılı ikinci çeyreği itibarıyla oluşan bütçe rakamlarına göre, yerel gelirlerle bütçe giderlerini karşılama oranı yüzde 88,5 seviyesinde gerçekleşmiştir. Aynı oran 2022 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 84,6 seviyesinde gerçekleşmişti.

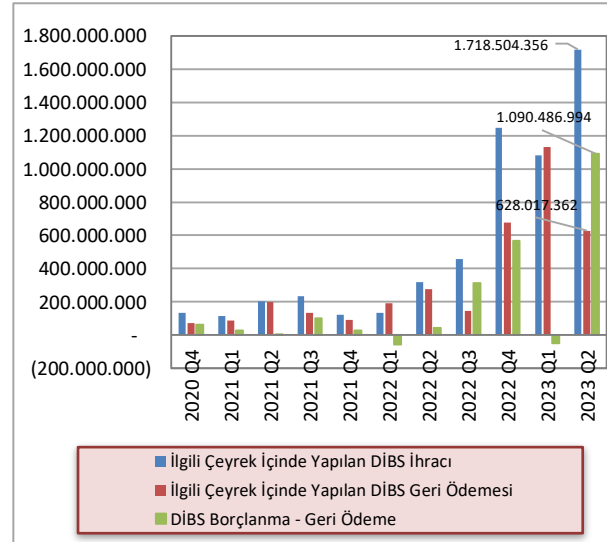
Grafik 4.4: Çeyrek Bazda Yerel Gelirlerin Bütçe Giderlerini Karşılama Oranı

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2023 yılının ikinci çeyreği içerisinde Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) ihalesi yoluyla toplam 1.718,5 milyon TL borçlanılmış ve 628 milyon TL DİBS geri ödemesi yapılmıştır. 2023 yılının ikinci çeyreğinde Merkez Bankası tarafından Maliye Bakanlığı'na kısa vadeli avans kullanılmamıştır. 2022 yılının Ağustos ayından itibaren Hazine yabancı para cinsinden borçlanmaya başlamıştır. Yabancı para cinsinden yapılan borçlanmalarda kur riski üstlenmemek amacıyla borçlanılan miktarlar SWAP işlemi ile Türk lirasına dönüştürülerek kullanılmaktadır. Bu kapsamda 2023 yılı ikinci çeyreği içinde tüm borçlanmalar yabancı para cinsinden gerçekleştirilmiştir. 2023 yılı ikinci çeyreğinde yabancı para cinsinden gerçekleştirilen toplam DİBS ihracının 249,6 milyon TL'si Toprak Ürünleri Kurumu'nun (TÜK), 117,7 milyon TL'si Sosyal Sigortalar Dairesi'nin, 129,3 milyon TL'si Cypfruvex İşletmecilik Ltd.'nin kısa vadeli finansman ihtiyacının karşılanması amacıyla ikrazen ihraç edilen Özel Tertip Hazine Bonosu'dur. İkrazen ihraç edilen hazine bonolarının bedellerinin, KKTC Maliye Bakanlığı'na aynı şartlarda geri ödenmesi için Toprak Ürünleri Kurumu, Sosyal Sigortalar Dairesi ve Cypfruvex ile KKTC Maliye Bakanlığı arasında ikraz sözleşmesi imzalanmaktadır. 2023 yılı ikinci çeyreğinde yabancı para cinsinden gerçekleştirilen toplam DİBS ihracının 1.221,9 milyon TL'si ise Maliye Bakanlığı'nın bütçe ihtiyaçları için gerçekleştirilmiştir.

Grafik 4.5: İlgili Çeyrek İçinde Yapılan DİBS İhracı ve Geri Ödemesi

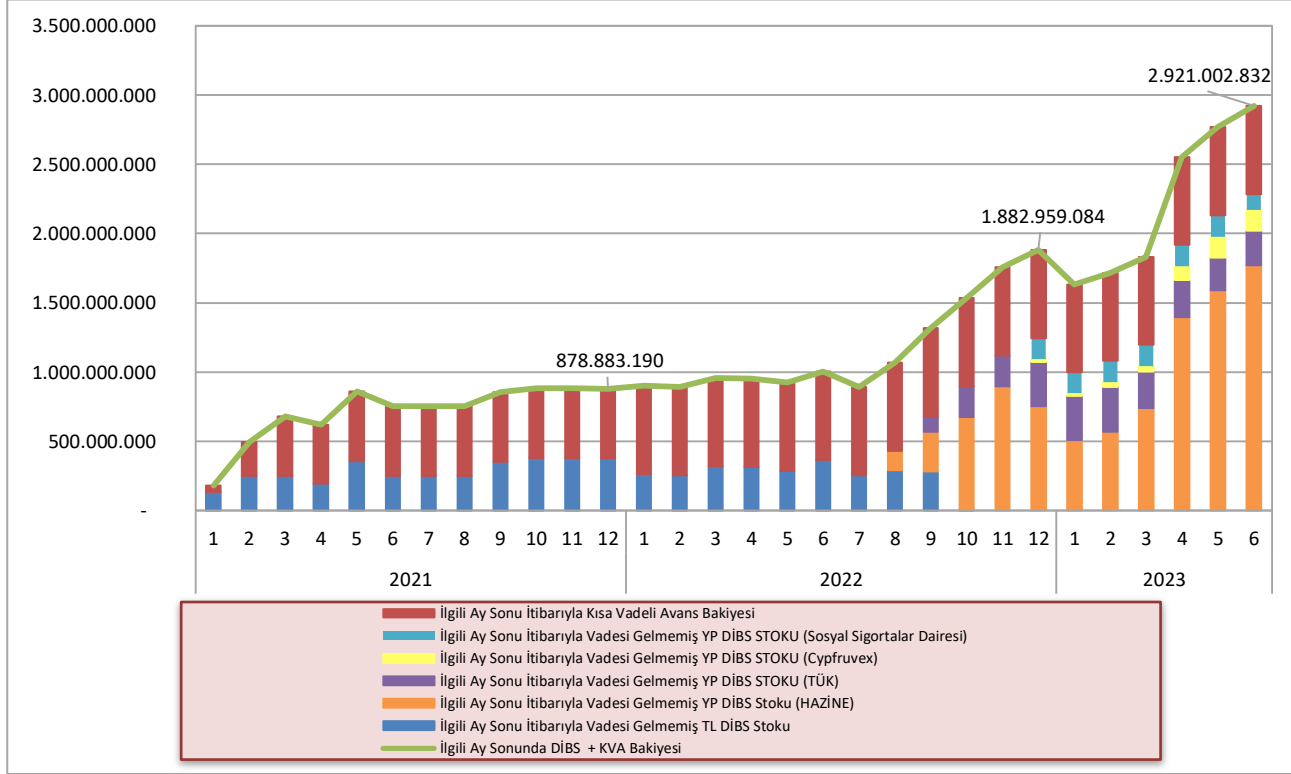

Kaynak: KKTCMB

2023 yılı ikinci çeyreği sonunda DİBS ve KVA yolu ile oluşan toplam iç borç stoku 2.921 milyon TL'dir. 2022 yılsonunda DİBS ve KVA yolu ile oluşan toplam iç borç stoku 1.883 milyon TL olarak gerçekleşmişti. 2023 yılı ikinci çeyreği itibarıyla DİBS stoku 2.286,3 milyon TL, KVA bakiyesi ise 634,7 milyon TL'dir. 2023 yılı ikinci çeyreği itibarıyla hazinenin yabancı para DİBS stoku 51.380.000 ABD doları ve 33.150.000 avrodur. TÜK,

Sosyal Sigortalar ve Cypfruvex için ihraç edilen yabancı para cinsinden DİBS stoku sırasıyla, 12.142.192 ABD doları, 6.070.849 ABD doları ve 7.077.515 ABD dolardır. 2023 yılı ikinci çeyreği itibarıyla yabancı para cinsinden DİBS ihraçları yoluyla toplamda 1.718,5 milyon TL borçlanma, 628 milyon TL de geri ödeme yapılmış, net olarak 1.090,5 milyon TL borçlanılmıştır.

Grafik 4.6: Kurum Bazında DİBS Stoku ve KVA Bakiyesi

Kaynak: KKTCMB

* Aksa için ihraç edilen özel tertip DİBS dâhil değildir.

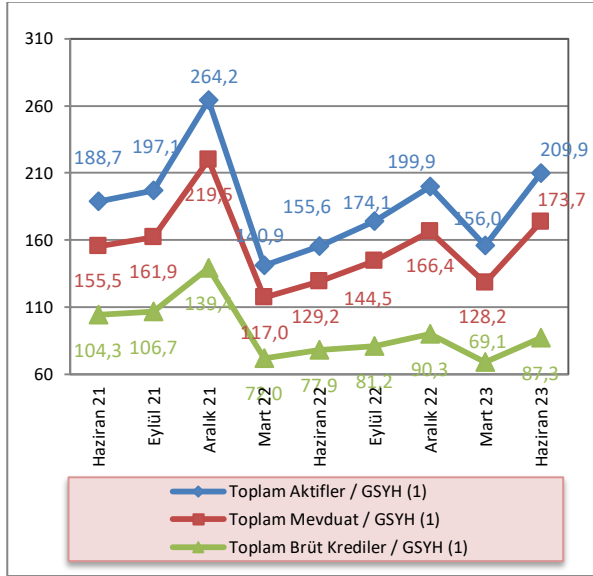
5 PARASAL VE FİNANSAL GELİŞMELER

5.1 BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN GENEL GÖRÜNÜMÜ

5.1.1 FİNANSAL DERİNLEŞME

2023 yılı ikinci çeyrek finansal derinleşme rakamları bir önceki çeyreğe göre artış göstermiştir. Toplam brüt kredilerin GSYH'ye oranı yüzde 69,1'den yüzde 87,3'e, toplam aktiflerin GSYH'ye oranı yüzde 156'dan yüzde 209,9'a, toplam mevduatın GSYH'ye oranı ise yüzde 128,2'den yüzde 173,7'ye yükselmiştir.

Grafik 5.1: Finansal Derinleşme (%)

Kaynak: KKTMB, DPÖ, İstatistik Kurumu, Maliye Bakanlığı

Not: (1) 2022 ve 2023 yılları için Orta Vadeli Mali Planda yer alan GSYH tahmin rakamları kullanılmıştır.

5.1.2 BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN PERFORMANS RASYOLARI

2023 yılı ikinci çeyrekte, bankacılık sektörü nakit ve nakit benzeri kalemlerinin toplam aktifler içindeki payı bir önceki çeyreğe göre yüzde 32,76'dan yüzde 31,44'e gerilemiştir. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 31,18 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2023 yılı Mart sonu itibarıyla yüzde 15,41 olan SYSR, 2023 yılının ikinci çeyreğinde 0,3 puan azalarak yüzde 15,11 seviyesine gerilemiştir.

TGA'nın brüt krediler içindeki payı, 2023 yılının Haziran ayı sonunda bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 4,49'dan yüzde 3,62'ye gerilemiştir.

Mevduatın krediye dönüşüm oranını gösteren brüt kredilerin mevduata oranı, 2023 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyrek döneme göre 3,62 puan azalmış ve yüzde 50,26 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2022 yılı Haziran ayında yüzde 50,07 seviyesinde olan brüt kredilerin aktif toplam içerisindeki payı, 2023 yılının Haziran ayında yüzde 41,59 seviyesine gerilemiştir. Bir önceki çeyrek döneme göre ise 2,7 puan azalmıştır.

Brüt kredilerde 2023 yılı ikinci çeyrekte bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 26,41 artış gerçekleşmiştir. Önceki yılın aynı döneminde brüt kredilerde yüzde 8,14 artış olmuştur.

2023 yılı birinci çeyreğinde yüzde 7,86 artan mevduat, ikinci çeyrekte yüzde 35,51'lik artış göstermiştir.

2023 yılı Mart ayı sonu itibarıyla 12,32 olan finansal kaldıraç oranı, 2023 yılının ikinci çeyreğinde 14,36 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 5.1: Performans Rasyoları

	2022				2023
	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.
Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler / Top. Aktifler (%)	31,18	32,97	34,02	32,76	31,44
SYSR (%)	17,67	17,26	15,33	15,41	15,11
TGA / Brüt Krediler (%)	3,69	3,76	4,66	4,49	3,62
Brüt Krediler / Top. Mevduat (%)	60,32	56,16	54,24	53,88	50,26
Brüt Krediler / Top. Aktifler (%)	50,07	46,61	45,15	44,29	41,59
Brüt Kredilerdeki Çeyrek Büyüme Hızı (%)	8,14	4,16	11,24	7,15	26,41
Mevduattaki Çeyrek Büyüme Hızı (%)	10,35	11,87	15,18	7,86	35,51
Finansal Kaldıraç¹	11,80	11,83	12,51	12,32	14,36

Kaynak: KKTMB

Not: (1)Yabancı Kaynaklar / Toplam Özkaynaklar

5.1.3 BANKACILIK SEKTÖRÜNDE YOĞUNLAŞMA

2023 yılı ikinci çeyrekte aktif büyüklüğü açısından en büyük beş bankanın sektör içindeki payı yüzde 55,36, ilk on bankanın payı ise yüzde 83,14'tür.

Aynı dönemde brüt krediler büyüklüğü açısından ilk beş bankanın sektör içindeki payı yüzde 55,51, ilk on bankanın payı ise yüzde 84,28 düzeyindedir.

Mevduat büyüklüğü açısından en büyük beş bankanın toplam mevduatlar içindeki payı yüzde 57,17, ilk on bankanın payı ise yüzde 83,35 seviyesindedir.

Bankalara borçlar kaleminin büyüklüğü açısından ilk beş bankanın sektör içindeki payı yüzde 83,94, ilk on bankanın payı ise yüzde 98,08 düzeyindedir.

Söz konusu dönemde özkaynaklar büyüklüğü açısından ilk beş bankanın toplam özkaynaklar içindeki payı yüzde 57,64, ilk on bankanın payı ise yüzde 86,97 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 5.2: Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma (%)

İlk Beş Bankanın Sektör İçindeki Payları	2022			2023	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran
Aktifler	55,01	54,90	54,26	54,24	55,36
Brüt Krediler	57,05	56,89	56,71	55,60	55,51
Mevduat	56,61	55,96	55,92	56,25	57,17
Bankalara Borçlar	78,66	79,67	74,05	84,62	83,94
Özkaynaklar	57,23	58,87	59,68	58,22	57,64
İlk On Bankanın Sektör İçindeki Payları					
Aktifler	80,64	80,74	81,36	82,12	83,14
Brüt Krediler	84,16	84,22	84,17	83,36	84,28
Mevduat	82,60	82,52	82,33	82,76	83,35
Bankalara Borçlar	96,85	96,33	93,45	97,80	98,08
Özkaynaklar	84,75	85,59	86,12	86,23	86,97

Kaynak: KKTCMB

5.1.4 BANKA, ŞUBE, PERSONEL VE ATM SAYISI

Bankacılık sektöründe faaliyet gösteren banka sayısı 2023 yılı Haziran ayı sonunda 21'dir. Sektördeki 21

bankanın 2'si kamu eliyle yönetilen banka, 14'ü özel sermayeli banka ve 5'i şube bankasıdır.

Tablo 5.3: Banka Sayısındaki Gelişmeler

	Haz.21	Eyl.21	Ara.21	Mar.22	Haz.22	Eyl.22	Ara.22	Mar.23	Haz.23
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Özel Sermayeli Bankalar	14	14	14	14	14	14	14	14	14
Şube Bankaları	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Toplam	21	21	21	21	21	21	21	21	21

Kaynak: KKTCMB

Sektörde hizmet sunum birimi olan banka şubesi sayısı, 2023 yılının ikinci çeyreğinde 216'dır. Şube sayılarının banka gruplarına göre dağılımına bakıldığında, toplam şube sayısının yüzde 67,13'ünün özel sermayeli

bankalara, yüzde 18,06'sının şube bankalarına, yüzde 14,81'inin ise kamu eliyle yönetilen bankalara ait olduğu görülmektedir.

Tablo 5.4: Şube ve Personel Sayılarının Gelişimi

Şube Sayısının Gelişimi (adet)									
	Haz.21	Eyl.21	Ara.21	Mar.22	Haz.22	Eyl.22	Ara.22	Mar.23	Haz.23
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	32	32	32	32	32	32	32	32	32
Özel Sermayeli Bankalar	144	145	146	146	146	147	147	147	145
Şube Bankaları	39	38	37	37	38	38	38	38	39
Toplam	215	215	215	215	216	217	217	217	216
Personel Sayısının Gelişimi (kişi)									
	Haz.21	Eyl.21	Ara.21	Mar.22	Haz.22	Eyl.22	Ara.22	Mar.23	Haz.23
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	509	509	502	496	494	487	503	494	484
Özel Sermayeli Bankalar	2.067	2.072	2.061	2.056	2.051	2.061	2.059	2.050	2.040
Şube Bankaları	528	528	536	549	578	574	583	585	586
Toplam	3.104	3.109	3.099	3.101	3.123	3.122	3.145	3.129	3.110

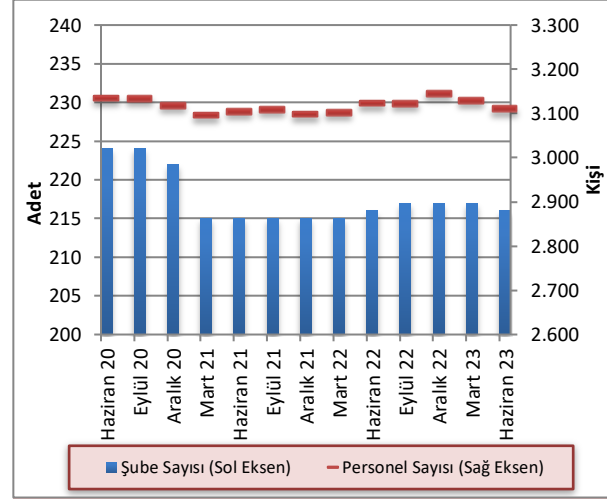
Kaynak: KKTCMB

Sektörde istihdam edilen personel sayısı, Mart 2023 - Haziran 2023 döneminde 19 kişi azalarak 3.129'dan 3.110'a gerilemiştir. Söz konusu personelin 484'ü kamu eliyle yönetilen bankalarda, 2.040'ı özel sermayeli bankalarda ve 586'sı şube bankalarında çalışmaktadır. Bu dönemde, özel sermayeli bankaların personel sayısı 2.050'den 2.040'a, kamu eliyle yönetilen bankaların personel sayısı 494'ten 484'e gerilemiş, şube bankalarının personel sayısı 585'ten 586'ya yükselmiştir.

Haziran 2022 – Haziran 2023 arasındaki bir yıllık dönemde bankacılık sektöründe çalışan personel sayısı, 13 kişi azalarak 3.123'ten 3.110'a gerilemiştir. Söz konusu dönemde personel sayısındaki değişim banka grupları bazında incelendiğinde, şube bankalarında çalışan personel sayısı artmış, özel sermayeli bankalar ve kamu eliyle yönetilen bankalarda çalışan personel sayısı ise azalmıştır.

2023 yılının ikinci çeyreğinde sektörde çalışan personelin yüzde 15,56'sının kamu eliyle yönetilen bankalara, yüzde 65,59'unun özel sermayeli bankalara, yüzde 18,84'ünün ise şube bankalarına ait olduğu görülmektedir.

Grafik 5.2: Personel ve Şube Sayısının Gelişimi

Kaynak: KKTCMB

Sektörde faaliyet gösteren bankalara ait ATM sayısı 2023 yılı ikinci çeyrek itibarıyla 571'dir. ATM sayılarının banka gruplarına göre dağılımına bakıldığında 281 ATM ile şube bankaları ilk sırada yer almaktadır. Şube bankalarını 234 ATM ile özel sermayeli bankalar, 56 ATM ile kamu eliyle yönetilen bankalar takip etmektedir. Haziran 2022 - Haziran 2023 döneminde sektörde faaliyet gösteren bankalara ait ATM sayısı 552'den 571'e yükselmiştir.

Tablo 5.5: ATM Sayısındaki Gelişmeler

	Haz.22	Eyl.22	Ara.22	Mar.23	Haz.23
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	58	58	56	56	56
Özel Sermayeli Bankalar	233	236	238	235	234
Şube Bankaları	261	274	278	278	281
Toplam	552	568	572	569	571

Kaynak: KKTCMB

5.2 BANKACILIK SEKTÖRÜ KONSOLİDE BİLANÇOSU

2023 yılı Mart ayı sonunda 136.913,8 milyon TL seviyesinde olan bankacılık sektörünün aktif toplamı, 2023 yılının Haziran ayı sonunda yüzde 34,61 artarak 184.296,4 milyon TL'ye yükselmiştir. İlgili dönemde, nakit ve nakit benzeri kalemlerde yüzde 29,16, MDC'de yüzde 69,2, brüt kredilerde yüzde 26,41, diğer aktiflerde ise yüzde 41,6 artış görülmüştür.

Haziran 2022 – Haziran 2023 döneminde sektörün toplam aktifleri yüzde 88,97 artmıştır. Aynı dönemde nakit ve nakit benzeri kalemler yüzde 90,55, brüt krediler yüzde 56,94, MDC ise yüzde 226,98 artış göstermiştir. İlgili dönemde mevduat yüzde 88,34, özkaynaklar ise yüzde 57,47 artmıştır.

Sektörün en önemli fon kaynağı olan mevduat, Mart 2023 - Haziran 2023 döneminde yüzde 35,51, özkaynaklar ise yüzde 16,74 artmıştır.

Tablo 5.6: Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu (Milyon TL)

	2022				2023		Yüzde Değişim	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	03/2023 - 06/2023	06/2022 - 06/2023	
Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler	30.404,8	35.986,0	42.632,9	44.857,1	57.935,3	29,16	90,55	
MDC	9.786,2	12.224,6	15.443,2	18.912,6	31.999,4	69,20	226,98	
Toplam Brüt Krediler	48.836,3	50.868,3	56.587,2	60.633,0	76.645,8	26,41	56,94	
Diğer Aktifler	8.499,4	10.055,3	10.668,3	12.511,1	17.715,9	41,60	108,44	
Aktif/Pasif Toplamı	97.526,7	109.134,2	125.331,6	136.913,8	184.296,4	34,61	88,97	
Mevduat	80.962,9	90.576,0	104.324,5	112.525,3	152.484,2	35,51	88,34	
Bankalara Borçlar	4.652,3	5.148,6	6.081,6	7.198,1	10.970,2	52,40	135,80	
Diğer Pasifler	4.293,6	4.900,5	5.646,6	6.914,9	8.846,2	27,93	106,03	
Özkaynaklar	7.617,9	8.509,1	9.278,9	10.275,5	11.995,8	16,74	57,47	

Kaynak: KKTCMB

5.2.1 AKTİF / PASİF YAPISINDAKİ GELİŞMELER

2023 yılının ikinci çeyreğinde, sektörün aktif toplamı içerisindeki en büyük pay, yüzde 41,59 ile brüt kredilere aittir. Brüt kredileri sırasıyla yüzde 31,44'lük payla nakit ve nakit benzeri kalemler, yüzde 17,36'lık payla MDC ve yüzde 9,61'lik payla diğer aktifler kalemi takip etmektedir.

Bankacılık sektörü Haziran 2022 - Haziran 2023 dönemi aktif yapısını oluşturan kalemlerin payları yönünden değerlendirildiğinde; nakit ve nakit benzeri kalemler, MDC ve diğer aktifler kalemlerinin paylarında artış, brüt kredilerin payında ise azalış olduğu görülmektedir.

Haziran 2023 itibarıyla, pasif toplamının yüzde 82,74'ünü mevduat, yüzde 6,51'ini özkaynaklar, yüzde 5,95'ini bankalara borçlar ve yüzde 4,8'ini ise diğer pasifler oluşturmaktadır.

Haziran 2022 - Haziran 2023 döneminde bankacılık sektörünün pasif yapısını oluşturan kalemler payları yönünden değerlendirildiğinde, bankalara borçlar ve diğer pasifler kaleminin payında artış, mevduat ve özkaynaklar kalemlerinin paylarında ise azalış olduğu görülmektedir.

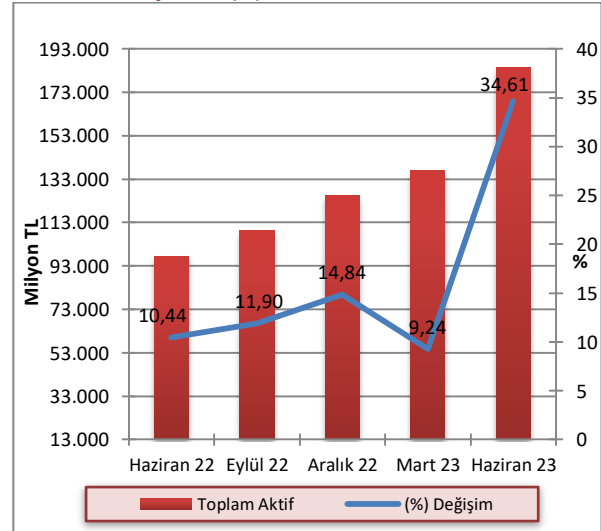
Tablo 5.7: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Kalemlerinin Yüzde Dağılımı (%)

	2022			2023	
Aktif	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran
Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler	31,18	32,97	34,02	32,76	31,44
MDC	10,03	11,20	12,32	13,81	17,36
Toplam Brüt Krediler	50,07	46,61	45,15	44,29	41,59
Diğer Aktifler	8,72	9,21	8,51	9,14	9,61
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Pasif					
Toplam Mevduat	83,02	83,00	83,24	82,19	82,74
Bankalara Borçlar	4,77	4,72	4,85	5,26	5,95
Diğer Pasifler	4,40	4,49	4,51	5,05	4,80
Özkaynaklar	7,81	7,80	7,40	7,51	6,51
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık sektörünün aktif toplamı Haziran 2023 döneminde bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 34,61, 2022 yılının aynı döneminde ise bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 10,44 artış göstermiştir. Haziran 2022 - Haziran 2023 döneminde bankacılık sektörü aktif toplamında 86.769,7 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

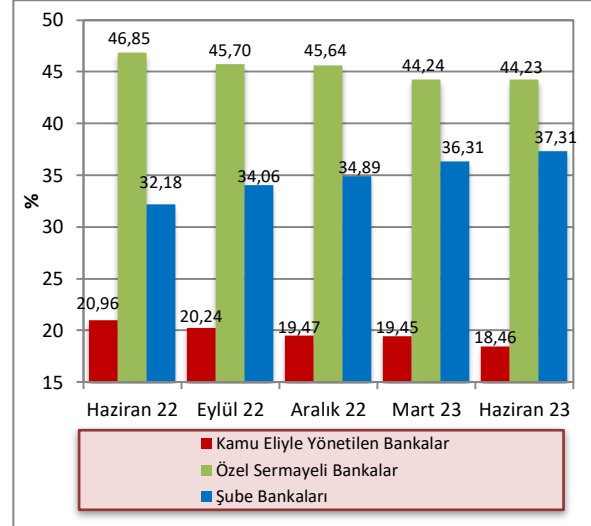
Grafik 5.3: Bankacılık Sektörünün Aktifleri ve Çeyrek Dönemlik Gelişimleri (%)

Kaynak: KKTCMB

2023 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla banka gruplarının aktif toplamındaki payları, özel sermayeli bankalarda yüzde 44,24'ten yüzde 44,23'e, kamu eliyle yönetilen bankalarda yüzde 19,45'ten yüzde 18,46'ya gerilemiş, şube bankalarının payı ise yüzde 36,31'den yüzde 37,31'e yükselmiştir. Haziran 2022 – Haziran 2023 döneminde ise, kamu eliyle yönetilen bankalar ve özel sermayeli bankalar grubunun payında azalış, şube bankaları grubunun payında artış görülmüştür.

Grafik 5.4: Banka Gruplarının Sektörün Aktif Toplamındaki Payları (%)

Kaynak: KKTCMB

2023 yılının ikinci çeyreğinde, bir önceki çeyrek döneme göre aktif toplamı kamu eliyle yönetilen bankalarda yüzde 27,75, özel sermayeli bankalarda yüzde 34,59 ve şube bankalarında yüzde 38,3 artmıştır. Bir önceki yılın

aynı dönemine göre ise, aktif toplamı kamu eliyle yönetilen bankalarda yüzde 66,39, özel sermayeli bankalarda yüzde 78,41, şube bankalarında ise yüzde 119,06 artmıştır.

Tablo 5.8: Banka Grupları Bazında Toplam Aktiflerin Gelişimi (Milyon TL)

	2022				2023			Yüzde Değişim	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	03/2023-06/2023	06/2022-06/2023		
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	20.444,4	22.089,6	24.400,5	26.627,2	34.016,9	27,75	66,39		
Özel Sermayeli Bankalar	45.695,6	49.877,9	57.198,4	60.571,9	81.524,5	34,59	78,41		
Şube Bankaları	31.386,7	37.166,7	43.732,7	49.714,7	68.755,0	38,30	119,06		
Toplam	97.526,7	109.134,2	125.331,6	136.913,8	184.296,4	34,61	88,97		

Kaynak: KKTCMB

2023 yılı Haziran ayı itibarıyla kredilerin TP ve YP dağılımına bakıldığı zaman TP kredilerin payının bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 40,86'dan yüzde 36,79'a gerilediği, YP kredilerin payının ise yüzde 59,14'ten yüzde 63,21'e yükseldiği görülmektedir. TP

mevduatın payı Haziran 2023 itibarıyla bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 19,2'den yüzde 14,42'ye gerilemiş, YP mevduatın payı ise yüzde 80,8'den yüzde 85,58'e yükselmiştir.

Tablo 5.9: Krediler ve Mevduatın TP-YP Dağılımı (%)

	2022								2023			
	Haziran		Eylül		Aralık		Mart		Haziran			
	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP
Krediler	36,37	63,63	37,32	62,68	39,20	60,80	40,86	59,14	36,79	63,21		
Mevduat	20,32	79,68	19,64	80,36	19,89	80,11	19,20	80,80	14,42	85,58		

Kaynak: KKTCMB

5.2.2 NAKİT VE NAKİT BENZERİ KALEMLER

Bankacılık sektörü nakit ve nakit benzeri kalemlerini oluşturan nakit değerler, merkez bankasından alacaklar, BPP işlemlerinden alacaklar ve bankalardan alacaklar kalemlerinin toplamı, 2023 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 29,16 artarak 44.857,1 milyon TL'den 57.935,3 milyon TL'ye yükselmiştir.

Bu dönemde, nakit değerler kaleminde 1.026,9 milyon TL, merkez bankasından alacaklar kaleminde 2.641,6 milyon TL, BPP işlemlerinden alacaklar kaleminde

6.041,9 milyon TL, bankalardan alacaklar kaleminde ise 3.367,8 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

2022 yılı Haziran ayı sonunda 30.404,8 milyon TL olan nakit ve nakit benzeri kalemler, 2023 yılı Haziran ayı sonunda 57.935,3 milyon TL seviyesine yükselmiştir. İlgili dönemde, nakit değerler 1.392,5 milyon TL, merkez bankasından alacaklar kalemi 5.547,6 milyon TL, BPP işlemlerinden alacaklar kalemi 12.413,7 milyon TL, bankalardan alacaklar kalemi ise 8.176,7 milyon TL artmıştır.

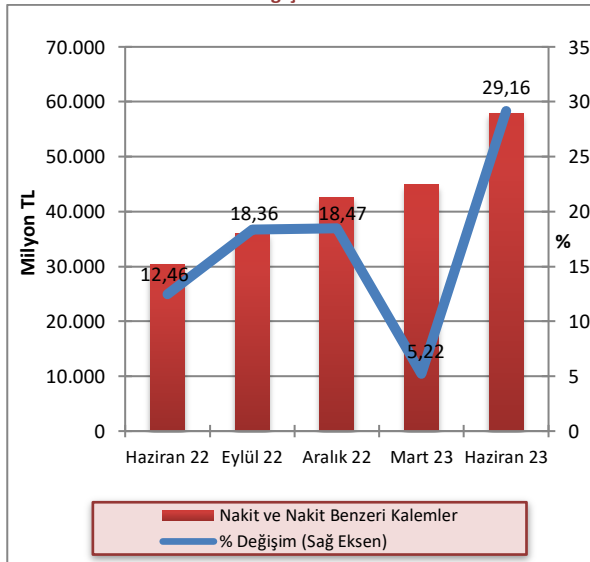
Tablo 5.10: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Gelişimi (Milyon TL)

	2022			2023		Yüzde Değişim 03/2023 - 06/2023
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	
Nakit Değerler	951,0	1.031,8	1.150,7	1.316,6	2.343,5	78,00
Merkez Bankasından Alacaklar	10.108,5	10.234,7	12.703,2	13.014,5	15.656,1	20,30
BPP İşlemlerinden Alacaklar	10.411,8	14.393,2	16.659,6	16.783,6	22.825,5	36,00
Bankalardan Alacaklar	8.933,5	10.326,3	12.119,4	13.742,4	17.110,2	24,51
Toplam	30.404,8	35.986,0	42.632,9	44.857,1	57.935,3	29,16

Kaynak: KKTOMB

Nakit ve nakit benzeri kalemler toplamı 2023 yılı ikinci çeyreği sonunda bir önceki çeyreğe göre yüzde 29,16 artış göstermiştir. Nakit ve nakit benzeri kalemlerde Haziran 2022 - Haziran 2023 döneminde 27.530,5 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

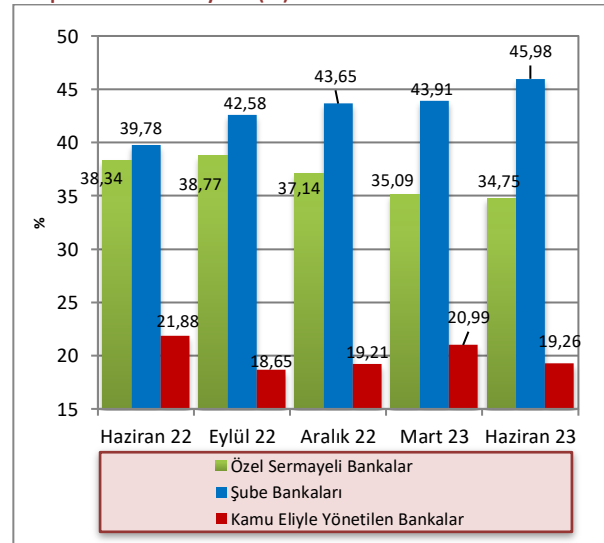
Grafik 5.5: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Çeyrek Dönemlere Göre Yüzde Değişimi

Kaynak: KKTOMB

2023 yılının ikinci çeyreğinde banka gruplarının nakit ve nakit benzeri kalemlerindeki paylarında bir önceki çeyreğe kıyasla, kamu eliyle yönetilen bankalar ve özel sermayeli bankalar payında azalış, şube bankaları payında artış gerçekleşmiştir. Haziran 2022 - Haziran 2023 döneminde ise özel sermayeli bankalar ve kamu eliyle yönetilen bankalar grubunun payında azalış, şube bankaları grubunun payında ise artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.6: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Banka Gruplarına Göre Payları (%)

Kaynak: KKTOMB

5.2.3 KREDİLER

2023 yılı Haziran ayı itibarıyla 54.307,9 milyon TL olan işletme kredileri, geçmiş dönemlerde olduğu gibi krediler toplamı içinde birinci sırada yer almaktadır. Bunu, 13.483,3 milyon TL ile tüketici kredileri izlemektedir.

Haziran 2022 – Haziran 2023 döneminde işletme kredileri 35.361,6 milyon TL’den 54.307,9 milyon TL’ye, tüketici kredileri ise 8.175 milyon TL’den 13.483,3 milyon TL’ye yükselmiştir.

Tablo 5.11: Kredilerin Türlerine Göre Dağılımı (Milyon TL)K

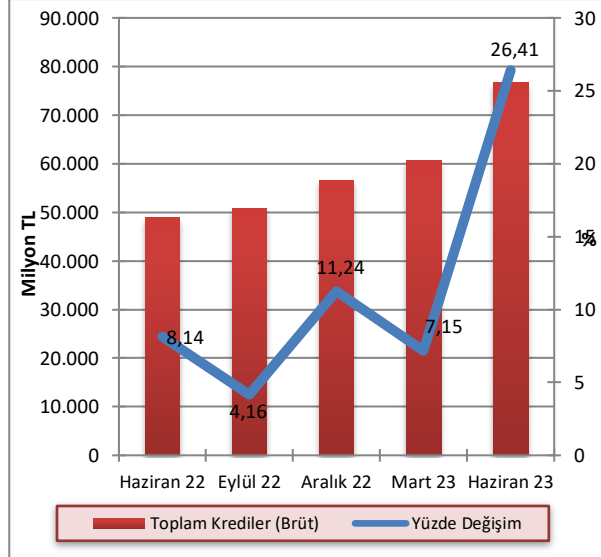
	2023				
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran
İşletme Kredileri	35.361,6	36.259,2	40.001,4	42.455,2	54.307,9
Tüketici Kredileri	8.175,0	8.606,6	9.376,5	10.617,0	13.483,3
Kredi Kartları	1.320,1	1.504,1	1.770,5	1.939,4	2.520,1
İskonto ve İstira Senetleri	796,0	901,9	1.115,8	1.172,7	1.787,2
Diğer Yatırım Kredileri	275,3	286,9	290,1	95,1	173,9
İthalat Kredileri	0,9	0,9	2,6	1,1	1,4
Fon Kaynaklı Krediler	50,3	55,3	55,7	56,9	74,6
İhtisas Kredileri	102,9	113,4	234,0	393,8	464,4
İhracat Kredileri	0,0	13,0	10,0	25,0	43,0
KKTCMB Kaynaklı Krediler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
İhracat Garantili Yatırım Kredileri	297,4	329,9	336,5	344,9	253,3
Diğer Krediler	655,5	885,7	754,2	811,4	758,5
Toplam Krediler	47.035,1	48.956,9	53.947,4	57.912,5	73.867,6

Kaynak: KKTCMB

Not: TGA dâhil değildir.

Brüt krediler 2023 yılı ikinci çeyrekte bir önceki çeyreğe göre yüzde 26,41 artış göstermiştir. Brüt kredilerde Haziran 2022 - Haziran 2023 döneminde 27.809,5 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

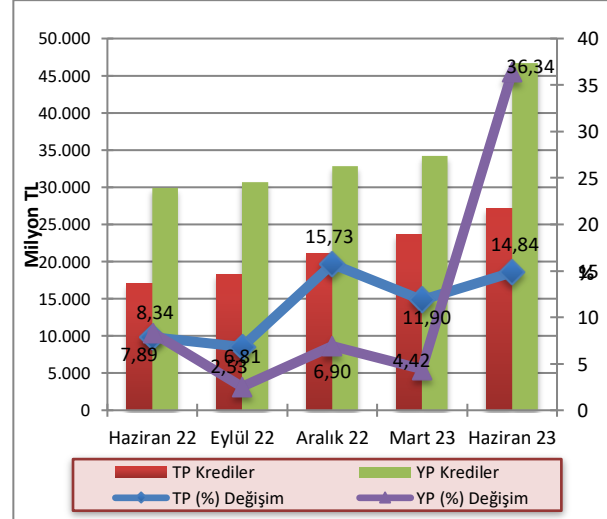
Grafik 5.7: Brüt Kredilerin Gelişimi ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim

Kaynak: KKTCMB

2023 yılının ikinci çeyreğinde kredilerin 27.173,2 milyon TL’si TP cinsinden, 46.694,4 milyon TL’si YP cinsindendir. Söz konusu dönemde, bir önceki çeyrek döneme göre TP cinsinden kredilerde yüzde 14,84, YP cinsinden kredilerde yüzde 36,34 artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.8: Bankacılık Sektörü Kredileri TP ve YP Ayrımı ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim

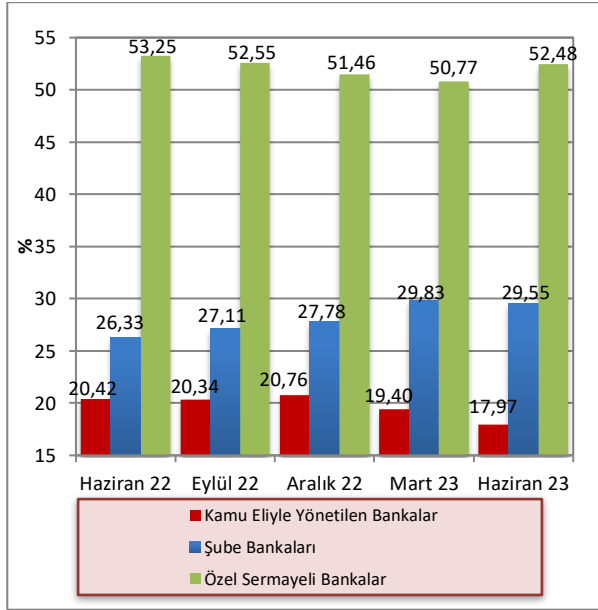

Kaynak: KKTCMB

Not: TGA dâhil değildir.

Brüt kredilerin banka gruplarına göre payları incelendiğinde, 2023 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla kamu eliyle yönetilen bankaların payının yüzde 19,4'ten yüzde 17,97'ye, şube bankalarının payının yüzde 29,83'ten yüzde 29,55'e gerilediği, özel sermayeli bankaların payının yüzde 50,77'den yüzde 52,48'e yükseldiği görülmektedir. Haziran 2022 - Haziran 2023 döneminde şube bankalarının payında artış yaşanırken, kamu eliyle yönetilen bankalar ve özel sermayeli bankaların payında ise azalış gerçekleşmiştir.

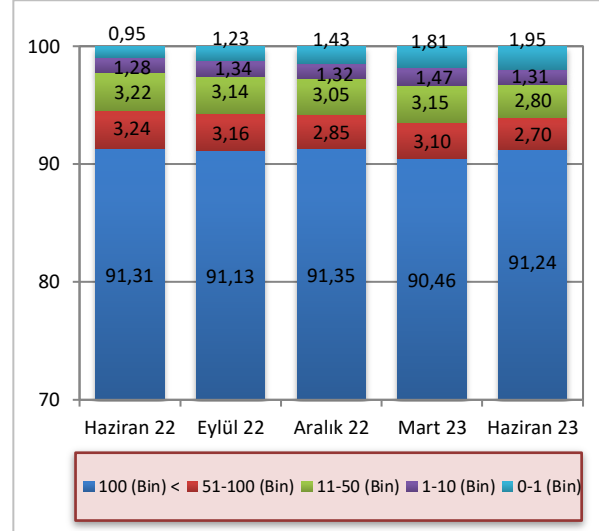
Grafik 5.9: Banka Gruplarına Göre Brüt Kredilerin Payları (%)

Kaynak: KKTCMB

2023 yılı ikinci çeyreği sonunda 100 bin TL'den büyük kredilerin toplam krediler içindeki payı yüzde 91,24 olmuştur. Söz konusu dönemde, kredi büyüklüklerinde ikinci sırayı yüzde 2,8'lik payla 11-50 bin TL dilimindeki krediler almaktadır. 51-100 bin TL ve 0-Bin TL tutarlarındaki krediler ise, toplam kredilerin sırasıyla yüzde 2,7 ve yüzde 1,95'ini oluşturmaktadır. Sektördeki en düşük kredi kullanımı ise yüzde 1,31'lik payla 1-10 bin TL tutarındaki krediler diliminde gerçekleşmiştir.

Grafik 5.10: Kredi Tutarlarının Toplam Krediler İçindeki Payı (%)

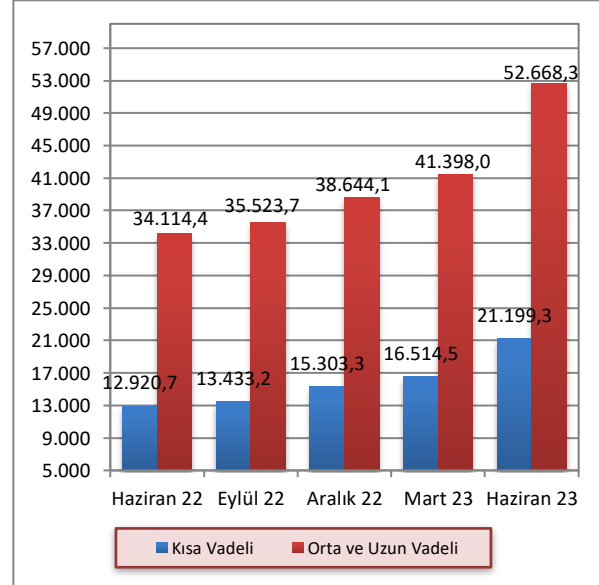

Kaynak: KKTCMB

Not: TGA dâhil değildir.

2023 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyrek döneme göre kısa vadeli krediler 16.514,5 milyon TL'den 21.199,3 milyon TL'ye, orta ve uzun vadeli krediler ise 41.398 milyon TL'den 52.668,3 milyon TL'ye yükselmiştir. Haziran 2022 – Haziran 2023 döneminde kısa vadeli kredilerde yüzde 64,07, orta ve uzun vadeli kredilerde ise yüzde 54,39 artış olmuştur.

Grafik 5.11: Kredilerde Vade Yapısı (Milyon TL)

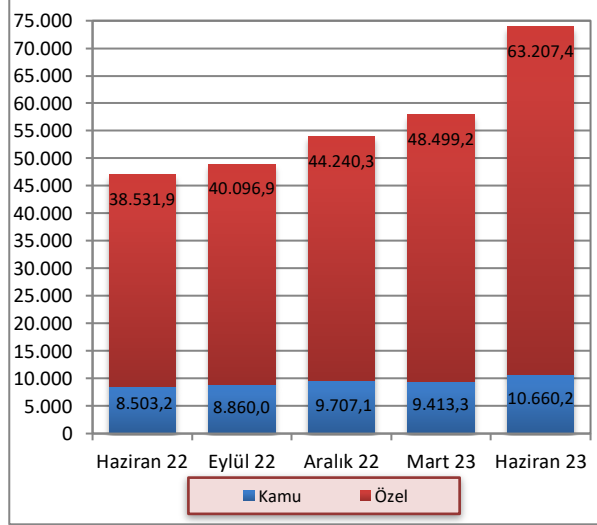
Kaynak: KKTCMB

Not: Vadesi 1 yıla kadar olan krediler kısa vadeli olarak sınıflandırılmaktadır.

2023 yılı Haziran ayı itibarıyla bankacılık sektörü toplam kredilerinin yüzde 85,57'si özel sektöre, yüzde 14,43'ü ise kamu sektörüne kullanılmıştır. Söz konusu dönemde kamu kesiminin kullandığı krediler bir önceki çeyreğe göre 9.413,3 milyon TL'den 10.660,2 milyon TL'ye, özel kesim kredileri ise 48.499,2 milyon TL'den 63.207,4 milyon TL'ye yükselmiştir.

Haziran 2022 – Haziran 2023 döneminde kamu kesimine kullandırılan kredilerde yüzde 25,37, özel kesime kullandırılan kredilerde ise yüzde 64,04 artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.12: Kredilerde Kamu ve Özel Sektör Dağılımı (Milyon TL)

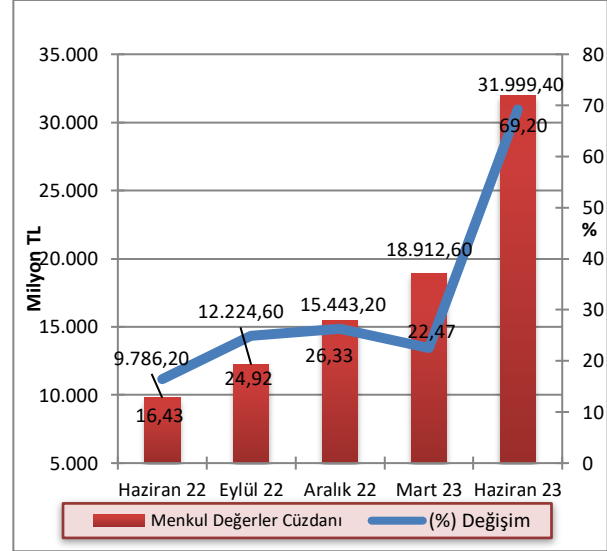

Kaynak: KKTCMB

5.2.4 MENKUL DEĞERLER CÜZDANI

MDC, 2023 yılı Haziran ayında bir önceki çeyreğe göre yüzde 69,2 artış göstermiştir. MDC kaleminde 2022 yılı Haziran ayına göre bir yıllık dönemde ise 22.213,2 milyon TL yükseliş yaşanmıştır.

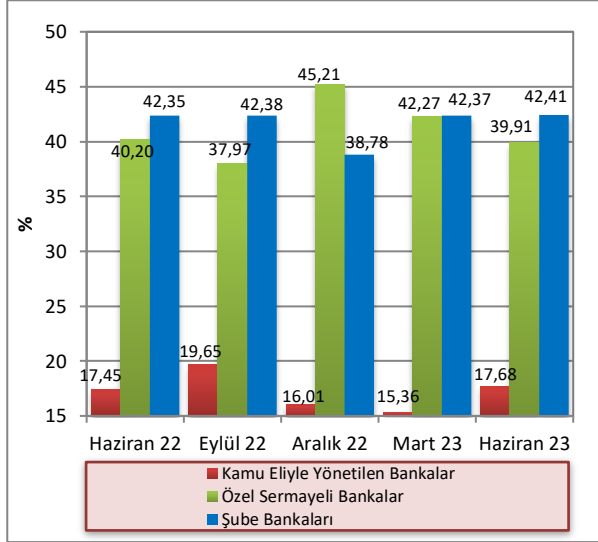
Grafik 5.13: Menkul Değerler Cüzdanı Toplamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim

Kaynak: KKTCMB

2023 yılının ikinci çeyreği itibarıyla bir önceki çeyreğe kıyasla kamu eliyle yönetilen bankaların toplam MDC'deki payı yüzde 15,36'dan yüzde 17,68'e, şube bankalarının payı yüzde 42,37'den yüzde 42,41'e yükselmiş, özel sermayeli bankaların payı ise yüzde 42,27'den yüzde 39,91'e gerilemiştir. Haziran 2022 – Haziran 2023 döneminde kamu eliyle yönetilen bankalar ve şube bankalarının payında artış, özel sermayeli bankaların payında ise azalış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.14: Banka Gruplarına Göre Menkul Değerler Cüzdanının Payları (%)

Kaynak: KKTCMB

5.2.5 MEVDUAT

Sektörün en önemli fon kaynağı olan mevduat, 2023 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 35,51 artmıştır. Mevduat bir yıllık dönemde yüzde 88,34 artış göstermiş ve 2023 yılı Haziran ayı sonunda 152.484,2 milyon TL olmuştur.

2023 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla, geçmiş dönemlerde olduğu gibi, mevduattaki en büyük payın 106.573,2 milyon TL ile tasarruf mevduatına ait olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla 37.574,6 milyon TL ile ticari mevduat, 5.626,1 milyon TL ile resmi mevduat izlemektedir. Haziran 2022 – Haziran 2023 döneminde, tasarruf mevduatında yüzde 84,29, ticari mevduatta yüzde 110,23, resmi mevduatta ise yüzde 46,11 artış gerçekleşmiştir.

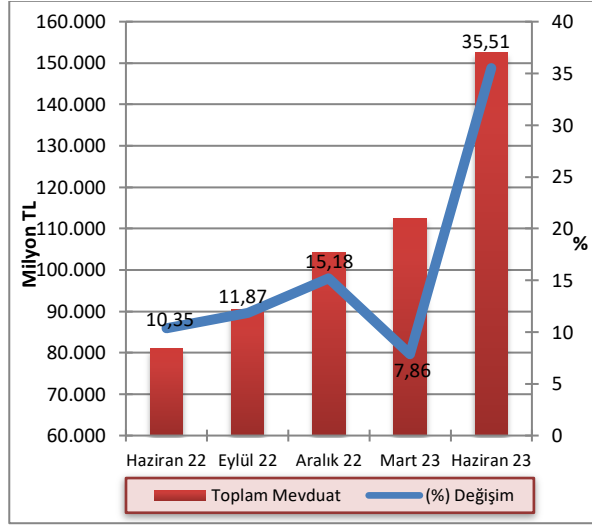
Tablo 5.12: Mevduatın Türlerine Göre Gelişimi (Milyon TL)

	2022			2023		Yüzde Değişim	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	03/2023 – 06/2023	06/2022 – 06/2023
Tasarruf	57.828,7	63.595,0	72.404,4	78.635,2	106.573,2	35,53	84,29
Ticari	17.873,1	21.453,9	25.888,3	27.171,0	37.574,6	38,29	110,23
Resmi	3.850,7	3.968,9	4.367,7	4.644,7	5.626,1	21,13	46,11
Diğer	1.410,4	1.558,2	1.664,1	2.074,4	2.710,3	30,65	92,17
Toplam Mevduat	80.962,9	90.576,0	104.324,5	112.525,3	152.484,2	35,51	88,34
Bankalara Borçlar	4.652,3	5.148,6	6.081,6	7.198,1	10.970,2	52,40	135,80
Bankalara Borçlar Dâhil Toplam Mevduat	85.615,2	95.724,6	110.406,1	119.723,4	163.454,4	36,53	90,92

Kaynak: KKTCMB

Toplam mevduat 2023 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 35,51 artış göstermiştir. Haziran 2022 - Haziran 2023 döneminde mevduatta 71.521,3 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

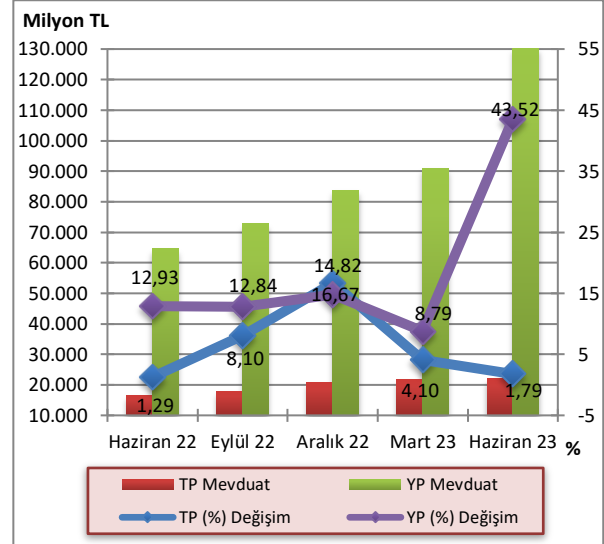
Grafik 5.15: Mevduatın Gelişimi ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişimi (%)

Kaynak: KKTCMB

2023 yılının ikinci çeyreğinde mevduatın 21.989,8 milyon TL'sinin TP cinsinden, 130.494,4 milyon TL'sinin ise YP cinsinden oluştuğu gözlemlenmiştir. Söz konusu dönemde, bir önceki çeyrek döneme göre TP cinsinden mevduatta yüzde 1,79, YP cinsinden mevduatta ise yüzde 43,52 artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.16: Mevduatın TP-YP Ayrımı ile Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişimi

Kaynak: KKTCMB

2023 yılı Haziran ayı sonunda bir önceki çeyrek döneme göre kamu eliyle yönetilen bankaların TP mevduatında yüzde 4,84 azalış, YP mevduatında yüzde 43,12 artış, özel sermayeli bankaların TP mevduatında yüzde 4,71, YP mevduatında yüzde 40,87, şube bankalarının TP mevduatında yüzde 4,31, YP mevduatında yüzde 47,99 artış görülmüştür.

Tablo 5.13: Banka Grupları İtibarıyla Mevduatın Gelişimi (Milyon TL)

	Mart 2023			Haziran 2023			Yüzde Değişim 03/2023 - 06/2023		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	6.265,4	16.196,6	22.462,0	5.962,0	23.180,7	29.142,7	-4,84	43,12	29,74
Özel Sermayeli Bankalar	7.087,2	45.934,9	53.022,1	7.421,1	64.708,5	72.129,6	4,71	40,87	36,04
Şube Bankaları	8.251,0	28.790,2	37.041,2	8.606,7	42.605,2	51.211,9	4,31	47,99	38,26
Toplam Mevduat	21.603,6	90.921,7	112.525,3	21.989,8	130.494,4	152.484,2	1,79	43,52	35,51

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık sektörü mevduatındaki vade yoğunluğu, 2023 yılı Haziran ayı itibarıyla önceki dönemlerde olduğu gibi yüzde 42,19'luk pay ile bir ay vadeli mevduat toplamındadır. Bir ay vadeli mevduatı, yüzde 29,8'lik pay ile vadesiz, yüzde 16,66'lık pay ile 3 ay vadeli, yüzde 8,82'lik pay ile bir yıl vadeli ve yüzde 2,54'lük pay ile 6 ay vadeli mevduat izlemektedir.

Mevduatın vade payı bir önceki çeyrek dönemle kıyaslandığında, vadesiz mevduatta 0,99 puan, 3 ay vadeli mevduatta 0,34 puan, 6 ay vadeli mevduatta 0,09 puan, 1 yıl vadeli mevduatta 0,37 puan artış, 1 ay vadeli mevduatta 1,78 puan azalış gerçekleşmiştir.

Haziran 2022 - Haziran 2023 döneminde vadesiz mevduat ve 3 ay vadeli mevduatın payı sırasıyla 6,67 ve 1,49 puan artmış, 1 ay vadeli, 6 ay vadeli ve 1 yıl vadeli mevduatın payları sırasıyla 5,72, 0,99 ve 1,44 puan azalmıştır.

Tablo 5.14: Mevduatın Vade Dağılımı (%)

	2022				2023			Değişim (Puan)	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	03/2023-06/2023	06/2022-06/2023		
Vadesiz	23,13	25,64	27,66	28,81	29,80	0,99	6,67		
1 Ay Vadeli	47,91	45,14	43,13	43,97	42,19	-1,78	-5,72		
3 Ay Vadeli	15,17	16,43	17,16	16,32	16,66	0,34	1,49		
6 Ay Vadeli	3,53	3,12	2,70	2,45	2,54	0,09	-0,99		
1 Yıl Vadeli	10,26	9,66	9,35	8,45	8,82	0,37	-1,44		
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00				

Kaynak: KKTCMB

KKTC'de faaliyet gösteren bankaların Bankamıza gönderdikleri aylık formlardan mevduat büyüklük ve müşteri sayısını içeren formda güncelleme yapılarak mevduat büyüklük dilimleri değiştirilmiştir. Buna göre bankacılık sektöründe mevduatın büyüklüğüne göre dağılımına bakıldığı zaman 2023 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla 0 - 200 bin TL arası mevduat 16.265 milyon TL, 200 bin - 1 milyon TL arası mevduat 47.696 milyon TL, 1

- 10 milyon TL arası mevduat 56.308 milyon TL, 10 - 20 milyon TL arası mevduat 10.842 milyon TL, 20-50 milyon TL arası mevduat 10.296 milyon TL, 50 milyon TL üzeri mevduat 11.077 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılının ikinci çeyreğinde, 1 - 10 milyon TL arası mevduatın toplam mevduat içindeki payı yüzde 36,93, 200 bin-1 milyon TL arası mevduatın toplam mevduat içindeki payı ise yüzde 31,28 olarak gerçekleşmiştir.

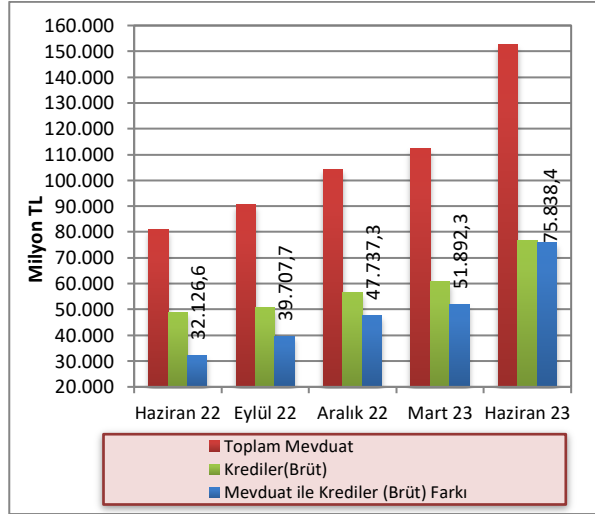
Tablo 1.15: Mevduatın Büyüklüğüne Göre Dağılımı (Hacim - Milyon TL, Adet - Hesap Adeti)

	2023			
	Mart		Haziran	
	Hacim	Adet	Hacim	Adet
0-200 bin TL	16.061,7	1.184.919	16.265,0	1.195.185
200 bin-1 milyon TL	37.794,3	92.606	47.696,1	105.209
1-10 milyon TL	38.992,0	17.058	56.308,0	23.524
10-20 milyon TL	6.951,3	507	10.842,3	790
20-50 milyon TL	6.867,7	235	10.296,0	347
50 milyon TL üzeri	5.858,3	66	11.076,8	115
Toplam Mevduat	112.525,3	1.295.391	152.484,2	1.325.170

Kaynak: KKTCMB

Toplam mevduat ile brüt krediler arasında Mart 2023 sonunda 51.892,3 milyon TL olan fark, 2023 yılı Haziran ayı sonunda 23.946,1 milyon TL artmış ve 75.838,4 milyon TL'ye yükselmiştir.

Grafik 5.17: Mevduatlar, Brüt Krediler ve Fark

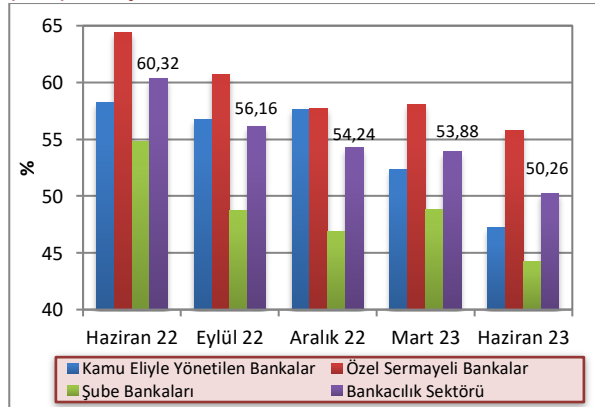

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık sektörünün derinliği ile aracılık fonksiyonunun göstergelerinden biri olan brüt kredilerin toplam mevduata oranı, 2023 yılının Mart ayı sonunda yüzde 53,88 olarak gerçekleşmiş, 2023 yılının Haziran ayı sonunda ise yüzde 50,26 seviyesine gerilemiştir. Brüt kredilerin toplam mevduata oranı bir yıllık dönemde 10,06 puan azalmıştır.

2023 yılının Haziran ayı sonunda mevduatın kredilere dönüşüm oranı banka grupları bazında incelendiği zaman, özel sermayeli bankalar yüzde 55,77 ile ilk sırada yer almaktadır. Özel sermayeli bankaları yüzde 47,26'lık oranla kamu eliyle yönetilen bankalar takip etmektedir. Şube bankaları ise yüzde 44,22 dönüşüm oranına sahiptir.

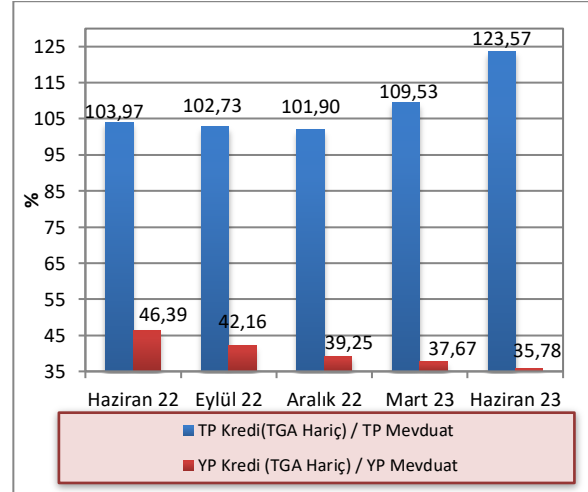
Grafik 5.18: Banka Grupları Bazında Mevduatın Kredilere (Brüt) Dönüşüm Oranı

Kaynak: KKTCMB

TP mevduatın, TGA hariç TP krediye dönüşüm oranı 2023 yılı Haziran ayı itibarıyla bir önceki çeyreğe göre yüzde 109,53'ten yüzde 123,57'ye yükselmiş, YP mevduatın TGA hariç YP krediye dönüşüm oranı yüzde 37,67'den yüzde 35,78'e gerilemiştir. TP ve YP mevduatın krediye dönüşüm oranı 2022 yılı Haziran ayında sırasıyla yüzde 103,97 ve yüzde 46,39 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 5.19: TP ve YP Mevduatın Kredilere (TGA Hariç) Dönüşüm Oranı

Kaynak: KKTCMB

5.2.6 ÖZKAYNAKLAR

Sektörün istikrarı ve sağlıklı gelişmesi açısından büyük önem taşıyan özkaynaklar, bir önceki çeyreğe göre yüzde 16,74 artarak 2023 yılının ikinci çeyreğinde 11.995,8 milyon TL düzeyine yükselmiştir.

Özkaynaklar Haziran 2022 – Haziran 2023 döneminde ise yüzde 57,47 artış göstermiştir. Bir yıllık dönemde sektörün ödenmiş sermayesi 608,5 milyon TL, yedek akçeleri ise 2.215,8 milyon TL artmıştır.

Tablo 5.16: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)

	2022				2023
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran
Ödenmiş Sermaye	2.019,3	2.028,1	2.316,1	2.316,5	2.627,8
Yedek Akçeler	3.714,7	3.766,1	3.693,6	4.388,3	5.930,5
Sabit Kıymet Yeniden	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
Değerleme Fonu					
Menkul Değerler	498,4	510,8	554,4	586,2	788,2
Değer Artış Fonu					
Dönem Kârı (Zararı)	1.311,7	2.192,6	2.703,3	1.084,9	2.637,8
Geçmiş Yıllar Kârı (Zararı)	62,3	0,0	0,0	1.888,1	0,0
Toplam	7.617,9	8.509,1	9.278,9	10.275,5	11.995,8

Kaynak: KKTCMB

Not: Geçmiş yıllar kârı yedek akçeler kaleminin içinde gösterilmeye başlanmıştır.

5.3 PARA ARZI

En dar tanımlı para arzı M1, 2023 yılının Mart ayına göre 2023 yılı Haziran ayı sonunda yüzde 38,18 artmış, 37.879,5 milyon TL'den 52.340,1 milyon TL'ye yükselmiştir. M1 para arzında bir yıllık dönemde yüzde 119,78 artış olmuştur.

Mart 2023 sonunda 114.214,7 milyon TL düzeyinde olan M2 tanımlı para arzı, 2023 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 35,48 artarak 154.738,8 milyon TL'ye yükselmiştir. M2 para arzı bir yıllık dönemde ise yüzde 87,58 artış göstermiştir.

M2 para arzına resmi mevduat ve KKTC Merkez Bankası nezdindeki diğer mevduatın ilave edilmesiyle bulunan en geniş tanımlı para arzı M3, 2023 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 35,02 artarak 119.110,0 milyon TL'den 160.822,6 milyon TL seviyesine yükselmiştir. M3'te bir önceki yılın aynı dönemine göre meydana gelen artış oranı ise yüzde 85,51'dir.

Tablo 5.17: Para Arzı Verileri (Milyon TL)

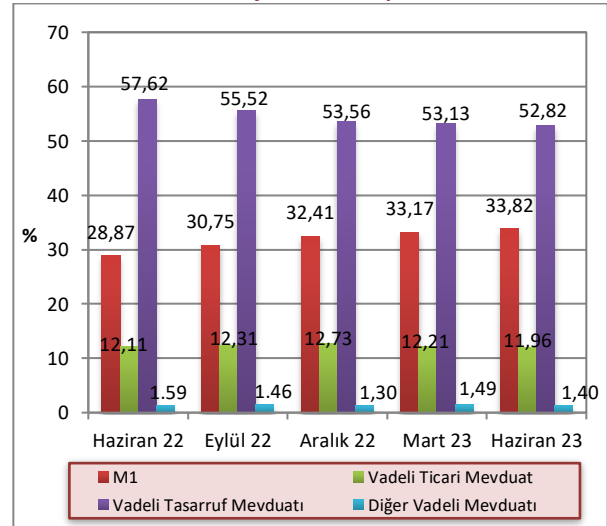
Yıllar	Dönem	M1	Yıllık Yüzde Değişim	M2	Yıllık Yüzde Değişim	M3	Yıllık Yüzde Değişim
2019	II	6.581,7	23,20	30.066,1	22,77	32.390,9	22,97
	III	6.775,1	8,49	30.109,1	5,40	33.243,7	8,29
	IV	7.386,0	28,97	33.164,4	23,53	35.890,4	24,32
2020	I	7.872,2	25,00	34.635,5	19,22	37.612,4	20,45
	II	8.529,4	29,59	35.839,0	19,20	38.294,3	18,23
	III	9.724,8	43,54	40.684,0	35,12	43.787,2	31,72
2021	IV	10.077,1	36,44	41.842,8	26,17	45.299,2	26,22
	I	10.491,4	33,27	45.118,5	30,27	48.624,9	29,28
	II	11.257,1	31,98	47.658,2	32,98	50.639,9	32,24
2022	III	12.381,7	27,32	49.727,0	22,23	52.622,7	20,18
	IV	17.349,1	72,16	67.053,5	60,25	71.395,9	57,61
	I	19.759,9	88,88	74.364,7	64,82	78.623,5	61,69
2023	II	23.814,8	111,55	82.490,8	73,09	86.691,6	71,19
	III	28.312,7	128,67	92.082,7	85,18	96.243,4	82,89
	IV	34.326,7	97,86	105.913,6	57,95	111.344,3	55,95
2023	I	37.879,5	91,70	114.214,7	53,59	119.110,0	51,49
	II	52.340,1	119,78	154.738,8	87,58	160.822,6	85,51

Kaynak: KKTCMB

Önceki dönemlerde olduğu gibi, Haziran 2023 itibarıyla M2'deki en büyük payın yüzde 52,82 ile vadeli tasarruf mevduatında olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla, yüzde 33,82'lik payla M1, yüzde 11,96 ile vadeli ticari mevduat ve yüzde 1,4 ile diğer vadeli mevduat izlemektedir.

M2 içinde en büyük payı oluşturan vadeli tasarruf mevduatı, Haziran 2022 - Haziran 2023 döneminde 4,8 puan azalarak yüzde 57,62'den yüzde 52,82'ye gerilemiştir. Söz konusu dönemde, M2'nin diğer alt bileşenlerinden M1, yüzde 28,87'den yüzde 33,82'ye yükselmiş, diğer vadeli mevduat yüzde 1,59'dan yüzde 1,4'e, vadeli ticari mevduat yüzde 12,11'den yüzde 11,96'ya gerilemiştir.

Grafik 5.20: M2'nin Bileşenlerinin Payları

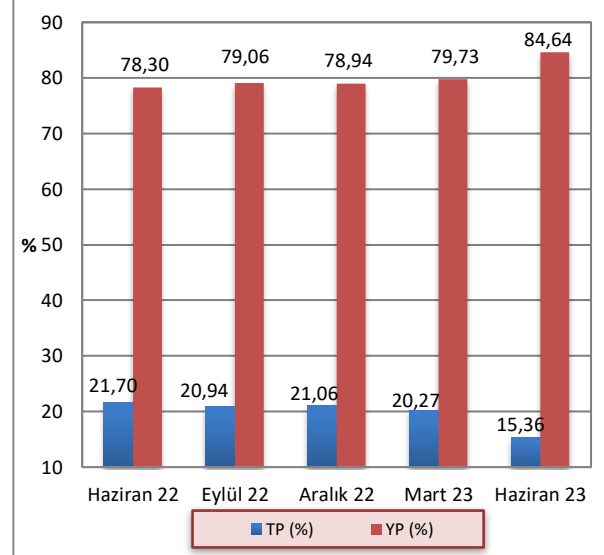
Kaynak: KKTCMB

M3 tanımlı para arzının TP-YP yüzde dağılımı Haziran 2023 itibarıyla incelendiğinde, TP kalemlerinin M3 içindeki payının yüzde 15,36, YP kalemlerinin payının ise yüzde 84,64 olduğu görülmektedir. Bu paylar Haziran 2022 sonunda TP'de yüzde 21,7 YP'de ise yüzde 78,3 seviyesinde idi.

5.4 BANKALARARASI PARA PİYASASI GENEL GÖRÜNÜM

KKTC Merkez Bankası bünyesinde faaliyet gösteren bankalar arası para piyasasında 2023 yılı ikinci çeyrek itibarıyla TL'de 1.055, ABD dolarında 671, avroda 465 ve sterlinde 651 adet işlem gerçekleşmiştir. Söz konusu dönemde, TP cinsinden 104.852 milyon TL, YP cinsinden, 14.728 milyon ABD doları, 11.078 milyon avro ve 14.859 milyon sterlin tutarında işlem gerçekleşmiştir.

Grafik 5.21: M3'ün TP - YP Yüzde Dağılımı

Kaynak: KKTCMB

Tablo 5.18: Gerçekleşen İşlem Hacmi (x1.000) ve Adedi

	TL		\$		€		£	
	Adet	Hacim	Adet	Hacim	Adet	Hacim	Adet	Hacim
2022-Q2	892	78.577.350	731	10.072.600	309	7.660.200	547	10.454.200
2022-Q3	890	89.653.500	774	10.856.025	426	9.631.600	656	14.348.275
2022-Q4	934	162.590.650	801	13.495.275	455	10.740.250	687	17.539.025
2023-Q1	993	136.866.150	745	13.546.225	474	12.455.800	679	18.128.675
2023-Q2	1.055	104.851.750	671	14.727.675	465	11.078.025	651	14.858.625

Kaynak: KKTCMB

2023 yılı ikinci çeyrekte gerçekleşen BPP işlem hacimlerinin vadelerine göre yüzde dağılımlarına bakıldığında, TL'de yüzde 93,21, ABD dolarında, avroda ve sterlinde yüzde 100 oranlarında gecelik vadede işlem gerçekleştiği görülmektedir. Aynı dönemde bir haftalık

işlemlerin payı TL'de yüzde 4,57, iki haftalık işlemlerin payı TL'de yüzde 2,02, bir aylık işlemlerin payı TL'de binde 1,8, 3 aylık işlemlerin payı ise onbinde 1 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5.19: Gerçekleşen İşlem Hacmi (x1.000)

	TL		\$		€		£	
	Hacim	Pay (%)	Hacim	Pay (%)	Hacim	Pay (%)	Hacim	Pay (%)
2022 Q2	78.577.350		10.072.600		7.660.200		10.454.200	
G	78.066.750	99,35	10.071.600	99,99	7.660.200	100,00	10.454.200	100,00
1H	362.600	0,46						
2H	66.000	0,08						
3H								
1A	82.000	0,11						
3A			1.000	0,01				
2022 Q3	89.653.500		10.856.025		9.631.600		14.348.275	
G	88.818.000	99,07	10.855.525	100,00	9.631.500	100,00	14.348.275	100,00
1H	366.500	0,41						
2H	345.000	0,38						
3H								
1A	124.000	0,14	500		100			
3A								
2022 Q4	162.590.650		13.495.275		10.740.250		17.539.025	
G	161.817.750	99,52	13.495.275	100,00	10.740.150	100,00	17.539.025	100,00
1H	227.100	0,14						
2H	335.800	0,21						
3H	75.000	0,05						
1A	135.000	0,08			100			
3A								
2023 Q1	136.866.150		13.546.225		12.455.800		18.128.675	
G	134.845.650	98,52	13.546.225	100,00	12.455.800	100,00	18.128.675	100,00
1H	312.500	0,23						
2H	1.152.000	0,84						
3H	180.000	0,13						
1A	376.000	0,27						
2023 Q2	104.851.750		14.727.675		11.078.025		14.858.625	
G	97.728.450	93,21	14.727.675	100,00	11.078.025	100,00	14.858.625	100,00
1H	4.796.300	4,57						
2H	2.123.000	2,02						
3H								
1A	189.000	0,18						
3A	15.000	0,01						

Kaynak: KKTCMB

Not: G:Gecelik

H:Haftalık

A:Aylık

2023 yılı ikinci çeyreğinde gerçekleşen gecelik vadeli işlemlerde ortalama faiz oranları TL'de yüzde 20,4, ABD dolarında yüzde 1,83, avroda yüzde 1,08, sterlinde ise yüzde 1,32'dir. 1 haftalık haftalık işlemlerin ortalama faiz oranları TL'de yüzde 23,57, 2 haftalık işlemlerin

ortalama faiz oranları TL'de yüzde 23,04, bir aylık işlemlerin ortalama faiz oranları TL'de yüzde 26,2, 3 aylık işlemlerin ortalama faiz oranları TL'de yüzde 25 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5.20: Ortalama Faiz Oranları (%)

		2022			2023	
		Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
TL	G	13,33	14,25	14,32	14,93	20,40
	1H	16,01	16,67	16,69	17,52	23,57
	2H	15,67	16,29	16,39	17,03	23,04
	3H			17,00	17,96	
	1A	16,55	17,34	17,04	19,53	26,20
	3A					25,00
\$	G	0,61	1,20	1,24	1,50	1,83
	1H					
	2H					
	3H					
	1A		1,50			
	3A	2,00				
€	G	0,28	0,60	0,62	0,75	1,08
	1H					
	2H					
	3H					
	1A		2,50	2,50		
	3A					
£	G	0,39	0,75	0,79	1,00	1,32
	1H					
	2H					
	3H					
	1A					

Kaynak: KKTCMB

Not: G:Gecelik

H:Haftalık

A:Aylık

5.5 KREDİ KARTLARI AZAMI FAİZ ORANLARI

20 Kasım 2014 tarih, 232 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 58/2014 Sayılı “Banka Kartları ve Kredi Kartları Yasası”, kredi kartı işlemlerinde uygulanacak azami aylık akdi ve gecikme faiz oranlarını belirleme görev ve yetkisini KKTC Merkez Bankası’na vermiştir.

KKTC Merkez Bankası bu çerçevede kredi kartı azami aylık akdi ve gecikme faiz oranlarını ilk kez 2 Ocak 2015 tarihinde yayımlayarak yürürlüğe koymuştur.

KKTC Merkez Bankası tarafından belirlenerek yayımlanan kredi kartları azami aylık akdi ve gecikme faiz oranlarına ilişkin bilgi aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 5.21: Kredi Kartları Azami Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	TP		YP	
	Azami Aylık Akdi	Azami Aylık Gecikme	Azami Aylık Akdi	Azami Aylık Gecikme
02/01/2019 (RG 1)	3,40	3,90	1,18	1,68
01/04/2019 (RG 45)	3,22	3,72	1,18	1,68
01/07/2019 (RG 90)	3,18	3,68	1,20	1,70
01/10/2019 (RG 714)	2,98	3,48	1,21	1,71
02/01/2020 (RG 1)	2,35	2,85	1,21	1,71
01/04/2020 (RG 56)	1,00	1,50	0,75	1,25
01/07/2020 (RG 123)	1,00	1,50	0,75	1,25
01/10/2020 (RG 188)	1,00	1,50	0,75	1,25
01/01/2021 (RG 238)	1,95	2,45	1,13	1,63
01/04/2021 (RG 73)	2,29	2,79	1,09	1,59
01/07/2021 (RG 145)	2,54	3,04	1,09	1,59
01/10/2021 (RG 219)	2,60	3,10	1,09	1,59
01/12/2021 (RG 256)	1,50	2,00	1,09	1,59
01/03/2022 (RG 34)	1,50	2,00	1,09	1,59
01/06/2022 (RG 110)	1,99	2,49	0,93	1,43
01/09/2022 (RG 200)	1,99	2,49	0,93	1,43
01/12/2022 (RG 280)	1,99	2,49	0,93	1,43
01/03/2023 (RG 48)	1,99	2,49	0,93	1,43
01/06/2023 (RG 113)	1,99	2,49	0,93	1,43

Kaynak: KKTCMB

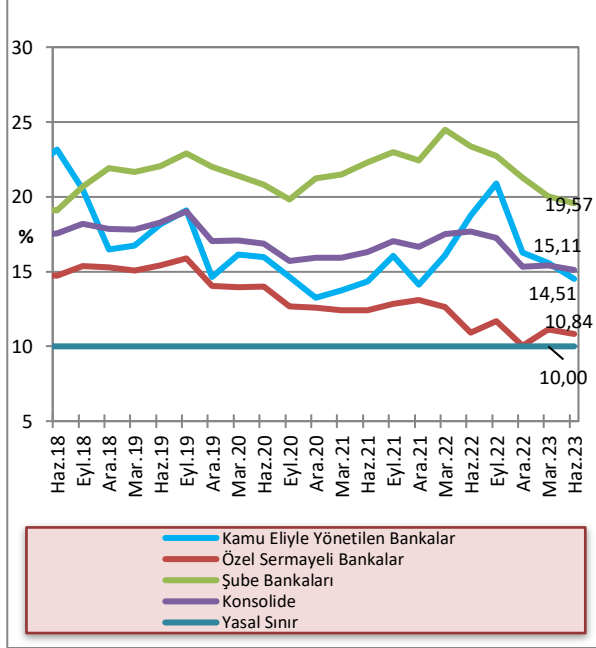
6 FİNANSAL İSTİKRAR ANALİZİ

6.1 SERMAYE YETERLİLİĞİ

2023 yılı ikinci çeyreğinde sektörün sermaye yeterliliği standart rasyosu bir önceki çeyreğe göre 0,3 puan azalarak yüzde 10 olan yasal sınırın üzerinde, yüzde 15,11 düzeyinde gerçekleşmiştir.

2023 yılı Haziran ayı itibarıyla banka grupları bazında SYSR, kamu eliyle yönetilen bankalarda yüzde 14,51, özel sermayeli bankalarda yüzde 10,84 ve şube bankalarında yüzde 19,57 olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılı Mart ayında bu oranlar sırasıyla yüzde 15,58, 11,12 ve 20,04 seviyesinde gerçekleşmişti. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında 2023 Haziran ayı itibarıyla SYSR, kamu eliyle yönetilen bankalarda 4,23, özel sermayeli bankalarda 0,08, şube bankalarında 3,79 puan azalmıştır.

Grafik 6.1: Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu

Kaynak: KKTCMB

Sektörün risk ağırlıklı varlıkları 2023 yılı Haziran ayı sonunda 2023 yılı Mart ayı sonuna göre kıyaslandığında, yüzde 0 risk ağırlığı taşıyan varlıkların yüzde 14,4, yüzde 20 risk ağırlığı taşıyan varlıkların yüzde 8,9, yüzde 50 risk ağırlığı taşıyan varlıkların yüzde 4,7, yüzde 100 risk ağırlığı taşıyan varlıkların yüzde 21,5 arttığı görülmektedir. İlgili dönemde piyasa riski ve operasyonel risk toplamı bir önceki döneme göre 2.296 milyon TL artarak 15.106,2 milyon TL'ye yükselmiştir. Sektörün piyasa riski ve operasyonel risk toplamı bir yıllık dönemde (Haziran 2022 - Haziran 2023) 6.725,7 milyon TL artmıştır.

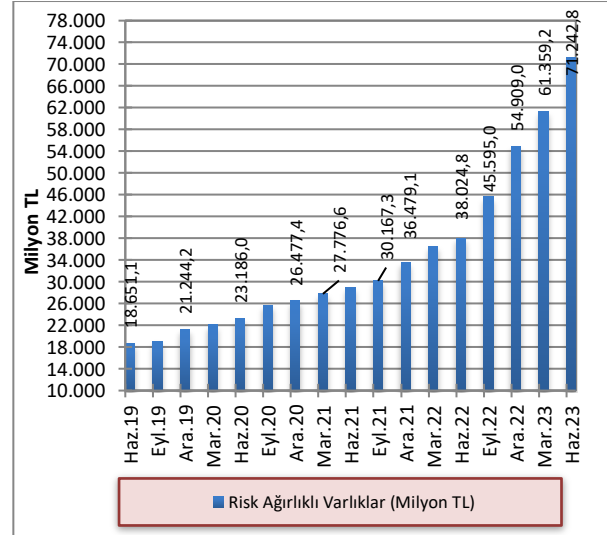
Tablo 6.1: Risk Ağırlıklı Varlıklar(Milyon TL)

	Haz.22	Eyl.22	Ara.22	Mar.23	Haz.23	Yüzde Değişim (03/23-06/23)
% 0	35.339,3	47.425,1	55.295,5	59.724,7	68.350,3	14,4
% 20	11.796,2	13.520,1	18.202,6	20.018,7	21.802,6	8,9
% 50	19.632,4	24.057,8	25.463,2	27.931,8	29.239,8	4,7
% 100	17.468,8	21.390,4	26.045,5	30.579,3	37.156,1	21,5
Piyasa Riski + Operasyonel Risk	8.380,5	9.471,7	12.491,5	12.810,3	15.106,2	17,9

Kaynak: KKTCMB

2023 yılı Mart ayı itibarıyla 61.359,2 milyon TL olan risk ağırlıklı varlıkların ağırlıklı toplamı, 2023 yılının Haziran ayı sonunda 9.883,6 milyon TL artarak 71.242,8 milyon TL düzeyine yükselmiştir. Sektörün risk ağırlıklı varlıkları Haziran 2022 – Haziran 2023 döneminde yüzde 87,4 artmıştır.

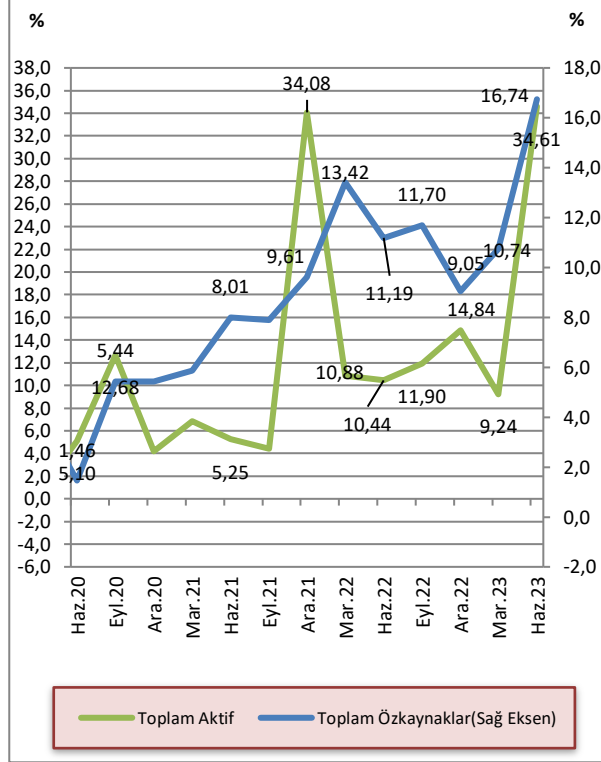
Grafik 6.2: Risk Ağırlıklı Varlıklar

Kaynak: KKTCMB

2023 yılı Haziran ayı itibarıyla 2023 Mart ayına göre toplam aktifler yüzde 34,61, toplam özkaynaklar ise yüzde 16,74 artmıştır. Toplam aktifler ve özkaynaklar önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla, yüzde 89 ve yüzde 57,5 artmıştır.

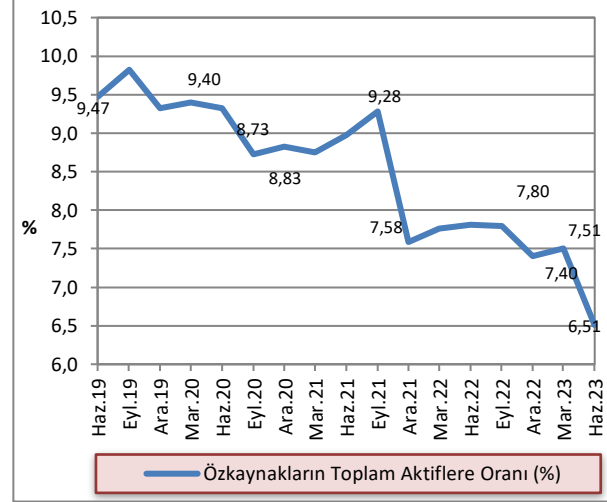
Grafik 6.3: Toplam Özkaynaklar ve Toplam Aktiflerdeki Artış Oranları (Önceki Çeyreğe Göre)

Kaynak: KKTCMB

2022 yılı Haziran döneminde yüzde 7,81, Eylül 2022 döneminde yüzde 7,8, Aralık 2022 döneminde ise yüzde 7,4 seviyesinde gerçekleşen, toplam özkaynakların toplam aktiflere oranı, 2023 yılı Mart sonunda yüzde 7,51 seviyesine yükselmiş, 2023 yılı Haziran sonunda ise azalarak yüzde 6,51 seviyesine gerilemiştir.

Grafik 6.4: Bankacılık Sektörünün Özkaynaklarının Toplam Aktiflere Oranı

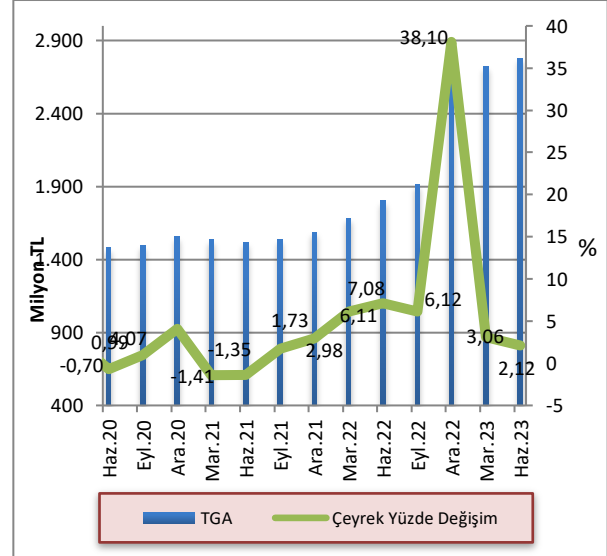

Kaynak: KKTCMB

6.2 TAHSİLİ GECİKMiŞ ALACAKLAR

2023 yılının Mart sonu itibarıyla 2.720,5 milyon TL olan sektörün toplam tahsili gecikmiş alacakları, 2023 Haziran ayı sonu itibarıyla yüzde 2,12 artarak 2.778,2 milyon TL'ye yükselmiştir. Tahsili gecikmiş alacaklarda bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 54,24 artış görülmüştür.

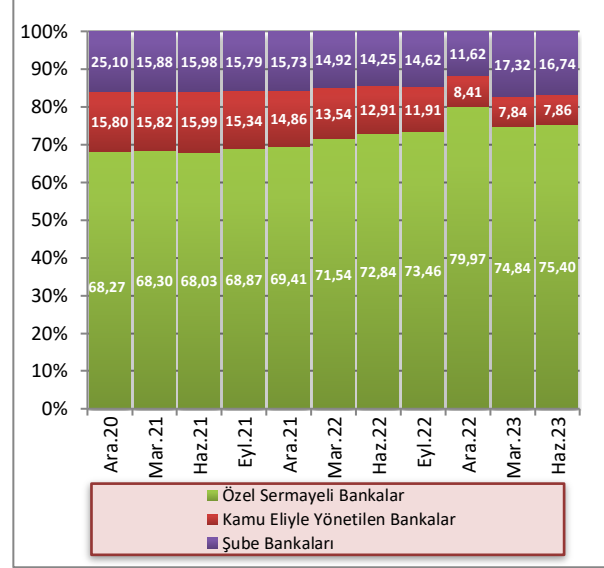
Grafik 6.5: Tahsili Gecikmiş Alacakların Gelişimi

Kaynak: KKTCMB

2023 yılı ikinci çeyreğinde kamu eliyle yönetilen bankaların ve özel sermayeli bankaların toplam TGA içindeki payları bir önceki çeyreğe göre artmış, şube bankaların payı azalmıştır. Buna göre, Mart 2023 – Haziran 2023 döneminde kamu eliyle yönetilen bankaların payı yüzde 7,84’ten yüzde 7,86’ya, özel sermayeli bankalarının payı yüzde 74,84’ten yüzde 75,40’a yükselmiş, şube bankaların payı ise yüzde 17,32’den, yüzde 16,74’e gerilemiştir. Haziran 2022 – Haziran 2023 döneminde özel sermayeli bankaların toplam TGA içindeki payı yüzde 72,84’ten yüzde 75,40’a, şube bankalarının payı yüzde 14,25’ten yüzde 16,74’e yükselmiş, kamu bankalarının payı ise yüzde 12,91’den yüzde 7,86’ya gerilemiştir.

Grafik 6.6: Banka Gruplarına Göre Takipteki Alacakların Dağılımı

Kaynak: KKTCMB

2023 yılının ikinci çeyreğinde, toplam aktifler 184.296,4 milyon TL, toplam brüt krediler 76.645,8 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiş, TGA’lar 2.778,2 milyon TL, özel karşılıklar 1.461 milyon TL olmuştur. Banka grupları bazında incelendiğinde, 2023 yılı Haziran ayında kamu eliyle yönetilen bankalarda toplam aktifler 34.016,9 milyon TL, toplam brüt krediler 13.774 milyon TL, TGA’lar 218,4 milyon TL, özel karşılıklar ise 216,3 milyon TL seviyesindedir.

Özel sermayeli bankalarda toplam aktifler 81.524,5 milyon TL, toplam brüt krediler 40.226,3 milyon TL, TGA’lar 2.094,9 milyon TL, özel karşılıklar 1.003 milyon TL düzeyindedir. Şube bankalarında toplam aktifler 68.755 milyon TL, toplam brüt krediler 22.645,5 milyon TL, TGA’lar 464,9 milyon TL, özel karşılıklar 241,7 milyon TL seviyesindedir.

Tablo 6.2: Banka Gruplarına Göre Seçilmiş Bazı Kalemlerin Gelişimi (Milyon TL)

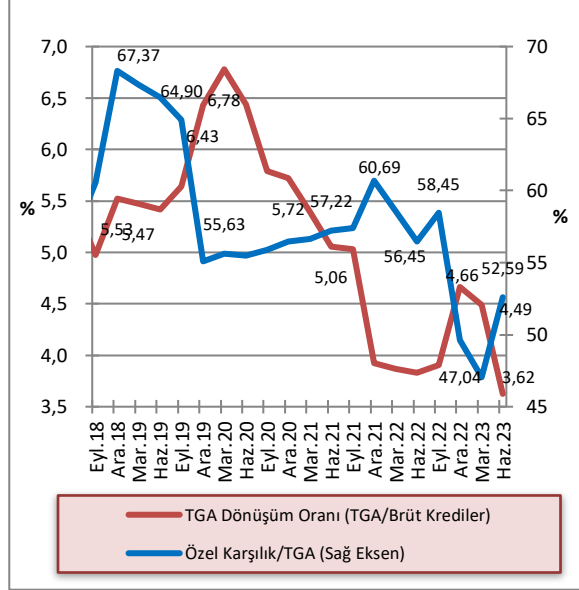
	Toplam Aktifler			Toplam Brüt Krediler			TGA			Özel Karşılıklar		
	Ara.22	Mar.23	Haz.23	Ara.22	Mar.23	Haz.23	Ara.22	Mar.23	Haz.23	Ara.22	Mar.23	Haz.23
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	24.400,5	26.627,2	34.016,9	11.744,9	11.763,4	13.774,0	221,9	213,3	218,4	215,2	206,9	216,3
Özel Sermayeli Bankalar	57.198,4	60.571,9	81.524,5	29.121,7	30.785,2	40.226,3	2.111,1	2.036,0	2.094,9	880,8	846,5	1.003,0
Şube Bankaları	43.732,7	49.714,7	68.755	15.720,5	18.084,4	22.645,5	306,7	471,2	464,9	213,5	226,3	241,7
Toplam	125.331,6	136.913,8	184.296,4	56.587,2	60.633,0	76.645,8	2.639,7	2.720,5	2.778,2	1.309,5	1.279,7	1.461,0

Kaynak: KKTCMB

2020 yılı Mart ayından itibaren düşüş trendinde olan TGA dönüşüm oranı 2022 yılı Eylül ayından itibaren artmaya başlamış ve Aralık ayında yüzde 4,89 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2023 yılı Mart ayında tekrar düşüş gösteren TGA dönüşüm oranı, 2023 Haziran ayında 3,62 seviyesine gerilemiştir.

TGA için ayrılan özel karşılıkların toplam TGA'ya oranı 2023 yılı Mart ayında yüzde 47,04 iken 2023 yılının Haziran ayında 5,55 puan artarak yüzde 52,59 seviyesine yükselmiştir.

Grafik 6.7: TGA Dönüşüm Oranı ve Özel Karşılık/TGA

Kaynak: KKTCMB

6.3 AKTİF VE ÖZKAYNAK KÂRLILIĞI

2023 yılı Mart ayı sonunda yüzde 2,87 olan sektör aktif kârlılığı, 2023 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 3,1'e, yüzde 37,57 olan özkaynak kârlılığı yüzde 41,74'e, net faiz marjı yüzde 4,08'den yüzde 4,41'e yükselmiştir. Haziran 2022 - Haziran 2023 döneminde sektör aktif kârlılığı yüzde 2,73'ten yüzde 3,1'e, özkaynak kârlılığı yüzde 33,67'den yüzde 41,74'e, net faiz marjı yüzde 3,68'den yüzde 4,41'e yükselmiştir.

Tablo 6.3: Aktif ve Özkaynak Kârlılığı ile Net Faiz Geliri Rasyoları (%)

Açıklama	2022			2023	
	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.
Aktif Kârlılığı¹	2,73	2,89	2,67	2,87	3,10
Özkaynak Kârlılığı²	33,67	37,13	34,66	37,57	41,74
Net Faiz Marj³	3,68	3,72	3,85	4,08	4,41

Kaynak: KKTCMB

¹.Aktif Kârlılığı: Net Kâr / Toplam Aktif

².Özkaynak Kârlılığı: Net Kâr / Toplam Özkaynak

³.(Provizyon Sonrası Net Faiz Marjı + TGA Özel Provizyonu) / Toplam Aktif

Net Kâr: 12 aylık kümülatif toplam

Toplam Aktif: 12 aylık ortalama

Toplam Özkaynak: 12 aylık ortalama

Provizyon Sonrası Net Faiz Marjı + TGA Özel Provizyonu: 12 aylık kümülatif toplam

EK A. EKONOMİK KARARLAR

Tablo A.1: Ekonomik Kararlar - KKTC Merkez Bankası

Konu	Tebliğ, Genelge ve Resmi Gazete’de Yayımlanan Yönetim Kurulu Kararları		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara
Muhasebe Sistemleri ile Belgelerin Saklanması (Değişiklik) Tebliği	14.04.2023	1334	25.04.2023	87
Kredi Kartları Azami Aylık Akdi ve Azami Aylık Gecikme Faiz Oranları Değişikliği			01.06.2023	113
Bankaların, KKTC Merkez Bankasıncı Belirlenen Usul ve Esaslar Çerçevesinde Kullandıkları Konut Kredilerinin Bakiyesi Hakkında Karar	17.05.2023	1341	18.05.2023	105

Tablo A.2: Ekonomik Kararlar – Yasal Düzenlemeler

Konu	Yasa/Yasa Tasarısı/Yasa Önerisi		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara
Yasa Gücünde Kararnameler				
Döviz Kredilerinin Yapılandırılmasına İlişkin Yasa Gücünde Kararname	14.06.2023	Ü(K-I)1023-2023	14.06.2023	123
Kira Bedelleri Üzerinden Kiracıya İade Yapılmasına ve Döviz Kira Geliri Stopaj Oranının Yeniden Düzenlenmesine İlişkin Yasa Gücünde Kararname	14.06.2023	Ü(K-I)1024-2023	16.06.2023	126
Tüzükler				
Katma Değer Vergisi Oranları (Değişiklik) Tüzüğü	14.06.2023	Ü(K-I)1025-2023	16.06.2023	126
Yasa Tasarısı				
Kredi Kartı ve Banka Kartı ile Yapılan Perakende Mal ve Hizmet Alımlarına İade Yapılması(Değişiklik) Yasa Tasarısı			03.04.2023	73
Kıbrıs Türk Sosyal Sigortalar (Değişiklik) Yasa Tasarısı			25.04.2023	87
Sosyal Güvenlik (Değişiklik) Yasa Tasarısı			25.04.2023	87
Kıbrıs Türk Sosyal Sigortalar (Değişiklik) Yasa Tasarısı			25.05.2023	107
Sosyal Güvenlik (Değişiklik) Yasa Tasarısı			25.05.2023	107
Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonu (Değişiklik) Yasa Tasarısı			29.05.2023	108
Gelir Vergisi (Değişiklik) Yasa Tasarısı			30.05.2023	109
Yasalar				
Katma Değer Vergisi (Değişiklik) Yasası			07.04.2023	78

EK B. İSTATİSTİKİ VERİLER

Tablo B.1: KKTCMB Seçilmiş Bilanço Kalemleri (TL)

Tarih	Likit Varlıklar	Krediler	Diğer Aktifler	Aktif Toplamı	Özkaynaklar	Mevduatlar	Yasal Karşılıklar	Diğer Pasifler	Pasif Toplamı
31 Mar.2019	10.833.216.002	188.417.441	12.142.380	11.033.775.823	565.586.996	4.040.009.260	2.011.711.161	4.416.468.406	11.033.775.823
30 Haz. 2019	11.423.695.382	198.753.741	4.705.193	11.627.154.316	569.937.350	4.264.704.130	2.101.571.020	4.690.941.816	11.627.154.316
30 Eyl. 2019	12.024.932.318	188.602.841	99.806.315	12.313.341.474	574.939.219	4.069.005.293	2.134.892.647	5.534.504.315	12.313.341.474
31 Ara. 2019	12.816.365.963	50.103.991	612.537.467	13.479.007.421	589.827.556	4.568.214.697	2.350.769.024	5.970.196.144	13.479.007.421
31 Mar.2020	12.962.190.610	46.763.724	495.989.949	13.504.944.283	678.679.012	4.579.477.472	2.700.672.024	5.546.115.775	13.504.944.283
30 Haz. 2020	12.855.700.190	46.763.724	19.401.356	12.921.865.270	681.402.724	4.289.003.090	2.889.007.202	5.062.452.254	12.921.865.270
30 Eyl. 2020	15.359.430.508	52.012.879	34.655.533	15.446.098.920	682.771.674	5.397.934.136	3.183.661.686	6.181.731.424	15.446.098.920
31 Ara. 2020	16.353.005.072	51.791.967	279.486.590	16.684.283.629	719.302.337	5.468.896.150	2.930.655.027	7.565.430.115	16.684.283.629
31 Mar. 2021	16.798.728.605	248.862.975	346.890.300	17.394.481.880	805.485.172	5.526.562.169	3.175.733.887	7.886.700.652	17.394.481.880
30 Haz. 2021	17.830.514.206	503.423.458	229.660.370	18.563.598.034	809.107.488	5.967.117.859	3.375.004.675	8.412.368.012	18.563.598.034
30 Eyl. 2021	18.683.218.651	506.410.606	100.276.879	19.289.906.136	812.450.006	6.265.750.775	3.467.399.688	8.744.305.667	19.289.906.136
31 Ara. 2021	28.446.896.103	507.900.695	298.614.296	29.253.411.094	869.658.488	9.721.281.482	4.920.454.350	13.742.016.774	29.253.411.094
31 Mar. 2022	32.345.744.130	646.476.259	365.432.850	33.456.257.119	876.393.617	10.151.485.553	5.463.456.610	17.841.314.948	33.456.257.119
30 Haz. 2022	37.176.570.412	638.083.191	120.566.875	37.935.220.478	1.020.376.802	11.188.022.664	6.299.116.017	19.427.704.995	37.935.220.478
30 Eyl. 2022	42.713.142.726	638.083.191	323.850.699	43.675.076.616	1.040.506.323	10.412.683.315	6.806.071.426	25.415.815.552	43.675.076.616
31 Ara. 2022	51.065.484.220	638.083.191	1.318.718.119	53.022.285.530	1.163.375.168	13.932.982.685	7.989.843.275	29.936.084.402	53.022.285.530
31 Mar. 2023	53.835.791.941	634.742.925	1.266.244.877	55.736.779.743	1.469.952.020	13.365.446.232	8.888.212.762	32.013.168.729	55.736.779.743
30 Haz. 2023	76.347.698.476	634.742.925	2.195.775.339	79.178.216.740	1.488.234.438	16.850.986.583	12.559.020.558	48.279.975.161	79.178.216.740

Kaynak: KKTCMB

Not: Mevduat toplamına bankalara borçlar kalemi dâhildir.

Tablo B.2: KKTTCMB Likit Varlıklar (TL)

Tarih	Nakit Değerler	Altın Deposu	Bankalar Nezdindeki Mevduat (TP)	Bankalar Nezdindeki Mevduat (YP)	Yurt Dışı Bankalar	MDC	Toplam
31 Mar. 2019	703.356.751	5.503.326	2.788.997.426	7.087.363.508	727.800	247.266.991	10.833.216.002
30 Haz. 2019	684.254.253	5.503.526	2.956.877.407	7.386.165.087	731.140	390.163.969	11.423.695.382
30 Eyl. 2019	695.057.549	5.503.526	3.258.721.464	7.319.698.436	90.233.033	655.718.310	12.024.932.318
31 Ara. 2019	604.203.296	7.318.980	3.647.687.308	7.510.965.029	332.867.787	713.323.563	12.816.365.963
31 Mar. 2020	426.840.059	7.318.980	3.537.260.461	7.670.737.329	178.859.125	1.141.174.656	12.962.190.610
30 Haz. 2020	851.174.116	7.318.980	3.480.507.658	6.506.580.011	849.420	2.009.270.005	12.855.700.190
30 Eyl. 2020	1.090.478.693	7.318.980	4.181.981.541	6.350.544.980	974.190	3.728.132.124	15.359.430.508
31 Ara. 2020	1.202.513.929	11.245.022	3.875.374.944	6.892.833.367	2.774.707	4.368.263.103	16.353.005.072
31 Mar. 2021	1.367.010.884	11.245.022	3.287.712.637	7.456.678.273	1.126.369	4.674.955.420	16.798.728.605
30 Haz. 2021	1.227.874.023	11.245.022	2.901.751.435	8.723.829.175	1.805.527	4.964.009.024	17.830.514.206
30 Eyl. 2021	1.275.430.723	11.245.022	3.293.202.704	8.845.074.138	2.901.848	5.255.364.216	18.683.218.651
31 Ara. 2021	1.476.626.284	19.164.666	4.333.706.334	14.252.288.123	1.759.608	8.363.351.088	28.446.896.103
31 Mar. 2022	2.274.660.042	19.164.666	3.936.440.159	15.643.603.811	1.941.920	10.469.933.532	32.345.744.130
30 Haz. 2022	2.178.866.556	19.164.666	3.621.871.743	19.332.838.535	6.121.030	12.017.707.882	37.176.570.412
30 Eyl. 2022	2.179.117.148	19.164.666	5.071.037.194	23.448.416.690	2.024.244	11.993.382.784	42.713.142.726
31 Ara. 2022	2.387.349.833	27.466.269	6.958.152.831	22.101.658.935	2.307.907	19.588.548.445	51.065.484.220
31 Mar. 2023	2.410.529.497	27.466.269	6.649.022.203	21.269.836.769	30.022.889	23.448.914.314	53.835.791.941
30 Haz. 2023	5.266.371.892	27.466.269	8.178.841.954	26.106.201.334	3.445.563	36.765.371.463	76.347.698.476

Kaynak: KKTTCMB

Tablo B.3: KKTCMB Tarafından Bankacılık Sektörüne Kullandırılan Krediler (TL)

Tarih	Tarım	Ticari	Sanayi	İhracat	Küçük Esnaf	Turizm	Eğitim	Toplam
31 Mar. 2019							8.313.450	8.313.450
30 Haz. 2019							8.649.750	8.649.750
30 Eyl. 2019							8.498.850	8.498.850
31 Ara. 2019								-
31 Mar.2020								-
30 Haz. 2020								-
30 Eyl. 2020							5.348.480	5.348.480
31 Ara. 2020							5.028.243	5.028.243
31 Mar. 2021							5.703.310	5.703.310
30 Haz. 2021								-
30 Eyl. 2021							3.050.939	3.050.939
31 Ara. 2021							4.477.238	4.477.238
31 Mar. 2022							5.052.801	5.052.801
30 Haz. 2022								-
30 Eyl. 2022								-
31 Ara. 2022								-
31 Mar. 2023								-
30 Haz. 2023								-

Kaynak: KKTCMB

Not: Rakamlara faiz gelir reeskontları dâhil edilmiştir.

Tablo B.4: KKTOMB Nezdindeki Mevduat ve Zorunlu Karşılık (TL)

Tarih	Kamu Mevduatı		Bankalar				Diğer		Toplam
			A-Serbest		B-Zorunlu Karşılıklar				
	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	
31 Mar.2019	21.273.436	50.459.675	494.142.152	3.283.867.588	730.743.668	1.280.967.493	902.785	189.363.624	6.051.720.421
30 Haz. 2019	19.926.492	44.079.068	379.912.114	3.621.457.724	748.007.362	1.353.563.658	905.629	198.423.103	6.366.275.150
30 Eyl. 2019	355.937.954	80.590.555	352.615.354	3.112.598.004	789.935.711	1.344.956.936	1.011.763	166.251.663	6.203.897.940
31 Ara. 2019	61.510.327	60.554.852	766.047.422	3.522.339.747	853.421.489	1.497.347.535	1.737.248	156.025.101	6.918.983.721
31 Mar.2020	107.123.252	51.809.876	678.036.718	3.591.165.501	994.608.788	1.706.063.236	659.161	150.682.964	7.280.149.496
30 Haz. 2020	77.668.999	56.092.776	515.562.626	3.480.903.245	1.013.971.938	1.875.035.264	1.701.088	157.074.356	7.178.010.292
30 Eyl. 2020	608.951.094	106.926.073	444.078.224	4.005.388.538	1.035.786.158	2.147.875.528	9.859.691	222.730.516	8.581.595.822
31 Ara. 2020	163.030.306	119.763.224	531.265.922	4.415.759.693	719.232.331	2.211.422.696	1.610.324	237.466.681	8.399.551.177
31 Mar. 2021	255.979.686	127.402.881	285.791.270	4.623.867.268	771.146.280	2.404.587.607	1.089.834	232.431.230	8.702.296.056
30 Haz. 2021	261.056.741	35.972.553	394.225.884	5.059.854.514	748.207.492	2.626.797.183	980.548	215.027.619	9.342.122.534
30 Eyl. 2021	171.032.010	65.562.055	316.251.507	5.489.398.381	779.590.602	2.687.809.086	1.008.384	222.498.438	9.733.150.463
31 Ara. 2021	437.260.828	130.405.212	538.918.736	8.286.203.149	843.990.800	4.076.463.550	1.660.347	326.883.210	14.641.735.832
31 Mar. 2022	41.542.335	92.913.386	495.011.173	9.067.846.046	833.032.028	4.630.424.590	1.551.349	452.621.264	15.614.942.171
30 Haz. 2022	354.330.162	218.014.445	469.507.592	10.052.121.471	874.683.337	5.424.432.680	681.372	93.367.622	17.487.138.681
30 Eyl. 2022	136.327.273	55.563.696	724.175.129	9.369.188.294	1.099.864.495	5.706.206.931	1.612.439	125.816.464	17.218.754.741
31 Ara. 2022	431.147.142	667.502.907	1.786.187.372	10.959.023.885	1.340.550.756	6.649.292.519	2.932.326	86.189.053	21.922.825.960
31 Mar. 2023	140.413.705	110.168.929	1.973.938.545	10.674.548.696	1.594.175.884	7.294.036.878	3.469.872	462.906.484	22.253.658.994
30 Haz. 2023	297.280.376	160.434.508	1.581.177.387	13.852.674.546	1.787.827.328	10.771.193.230	2.462.475	956.957.291	29.410.007.141

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.5: KKTOMB D6vız Kurları (Ay Sonu)

Yıllar	Aylar	ABD doları		EURO		GBP	
		Alış	Satış	Alış	Satış	Alış	Satış
2015		2,9076	2,9128	3,1776	3,1833	4,3007	4,3231
2016		3,5192	3,5255	3,7099	3,7166	4,3189	4,3414
2017		3,7719	3,7787	4,5155	4,5237	5,0803	5,1068
2018		5,2609	5,2704	6,0280	6,0388	6,6528	6,6875
2019		5,9402	5,9509	6,6506	6,6625	7,7765	7,8171
2020		7,3405	7,3537	9,0079	9,0241	9,9438	9,9957
2021		12,9775	13,0009	14,6823	14,7088	17,4530	17,5440
2022		18,6983	18,7320	19,9349	19,9708	22,4892	22,6065
2023	1	18,7876	18,8215	20,4525	20,4894	23,2356	23,3568
	2	18,8632	18,8972	19,9061	19,9419	22,5272	22,6447
	3	19,1460	19,1804	20,8021	20,8396	23,5943	23,7174
	4	19,4268	19,4618	21,3604	21,3989	24,1829	24,3089
	5	20,3104	20,3470	21,7607	21,7999	25,1280	25,2590
	6	25,8231	25,8696	28,1540	28,2048	32,8076	32,9786
	7						
	8						
	9						
	10						
	11						
	12						

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.6: Çapraz Kurlar

Yıllar	Aylar	Yabancı Para / ABD doları	
		£	€
2014		1,5535	1,2164
2015		1,4817	1,0929
2016		1,2293	1,0542
2017		1,3492	1,1972
2018		1,2667	1,1458
2019		1,3114	1,1196
2020		1,3570	1,2272
2021		1,3472	1,1314
2022		1,2048	1,0661
2023	1	1,2389	1,0886
	2	1,1963	1,0553
	3	1,2344	1,0865
	4	1,2469	1,0995
	5	1,2393	1,0714
	6	1,2726	1,0903
	7		
	8		
	9		
	10		
	11		
	12		

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.7: KKTOMB Tarafından Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Kararı		Resmi Gazete	
	TL	\$	€	£	Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz				
03.02.2014	5,00	0,25	0,75	0,50	30.01.2014	869	04.02.2014	26
01.04.2014	7,00	0,25	0,75	0,50	20.03.2014	876	27.03.2014	70
01.03.2015	6,50	0,25	0,25	0,50	10.02.2015	900	17.02.2015	25
03.04.2017	7,00	0,40	0,25	0,50	23.03.2017	947	03.04.2017	61
05.06.2018	11,00	0,40	0,25	0,50	04.06.2018	998	11.06.2018	89
25.06.2018	11,00	0,75	0,25	0,50	21.06.2018	1001	02.07.2018	102
24.09.2018	17,25	1,00	0,25	0,50	20.09.2018	1014	26.09.2018	140
29.07.2019	13,25	1,00	0,125	0,25	26.07.2019	1046	29.07.2019	107
16.09.2019	10,00	1,00	0,125	0,25	12.09.2019	1054	16.09.2019	128
28.10.2019	8,50	1,00	0,125	0,25	25.10.2019	1059	28.10.2019	153
16.12.2019	7,25	0,75	0,05	0,125	13.12.2019	1069	16.12.2019	178
20.01.2020	6,75	0,50	0,05	0,125	17.01.2020	1076	20.01.2020	12
24.02.2020	6,50	0,50	0,05	0,125	20.02.2020	1081	24.02.2020	29
11.03.2020	6,50	0,25	0,05	0,125	10.03.2020	1087	11.03.2020	37
04.05.2020	5,00	0,25	0,05	0,125	30.04.2020	1099	04.05.2020	77
24.08.2020	6,75	0,40	0,15	0,25	20.08.2020	1125	24.08.2020	158
01.10.2020	8,25	0,60	0,25	0,30	30.09.2020	1143	01.10.2020	188
20.11.2020	11,50	0,60	0,25	0,30	19.11.2020	1158	20.11.2020	214
25.12.2020	13,75	0,60	0,25	0,30	24.12.2020	1168	25.12.2020	235
19.02.2021	13,75	0,40	0,15	0,20	17.02.2021	1178	19.02.2021	40
02.04.2021	15,25	0,40	0,15	0,20	01.04.2021	1190	02.04.2021	75
28.10.2021	12,75	0,40	0,15	0,20	27.10.2021	1233	27.10.2021	237
20.05.2022	12,75	0,50	0,25	0,30	17.05.2022	1276	20.05.2022	99
23.06.2022	13,75	1,00	0,50	0,60	22.06.2022	1280	23.06.2022	128
26.07.2023	20,25	1,50	1,00	1,25	25.07.2023	1348	26.07.2023	153

Kaynak: KKTOMB

Not: Vadesiz Türk lirası ve döviz mevduatına uygulanan faiz oranları, vadeli mevduat için de geçerlidir.

Tablo B.8: KKTOMB Tarafından Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Kararı		Resmi Gazete	
	TL	\$	€	£	Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
07.12.2009	5,00	0,00	0,50	0,25	04.12.2009	750	15.12.2009	211
01.01.2013	4,00	0,00	0,50	0,25	20.12.2012	836	21.12.2012	212
01.06.2013	3,50	0,00	0,50	0,25	09.05.2013	849	16.05.2013	85
01.03.2015	3,50	0,00	0,00	0,00	10.02.2015	899	17.02.2015	25
01.02.2018	5,00	0,20	0,125	0,25	25.01.2018	979	31.01.2018	9
05.06.2018	7,50	0,20	0,125	0,25	04.06.2018	998	11.06.2018	89
25.06.2018	7,50	0,40	0,125	0,25	21.06.2018	1001	02.07.2018	102
15.08.2018	9,00	0,40	0,125	0,25	14.08.2018	1004	31.08.2018	127
24.09.2018	13,00	0,65	0,125	0,25	20.09.2018	1014	26.09.2018	140
29.07.2019	9,00	0,65	0,00	0,125	26.07.2019	1046	29.07.2019	107
16.09.2019	5,75	0,50	0,00	0,125	12.09.2019	1054	16.09.2019	128
28.10.2019	3,25	0,50	0,00	0,125	25.10.2019	1059	28.10.2019	153
16.12.2019	2,50	0,25	0,00	0,05	13.12.2019	1069	16.12.2019	178
24.02.2020	2,25	0,25	0,00	0,05	20.02.2020	1081	24.02.2020	29
11.03.2020	2,25	0,125	0,00	0,05	10.03.2020	1087	11.03.2020	37
04.05.2020	1,00	0,125	0,00	0,05	30.04.2020	1099	04.05.2020	77
24.08.2020	2,75	0,20	0,05	0,10	20.08.2020	1125	24.08.2020	158
01.10.2020	3,50	0,25	0,10	0,15	30.09.2020	1143	01.10.2020	188
20.11.2020	6,00	0,25	0,10	0,15	19.11.2020	1158	20.11.2020	214
25.12.2020	8,00	0,25	0,10	0,15	24.12.2020	1168	25.12.2020	235
19.02.2021	8,0	0,20	0,05	0,10	17.02.2021	1178	19.02.2021	40
02.04.2021	9,0	0,20	0,05	0,10	01.04.2021	1190	02.04.2021	75
28.10.2021	6,0	0,20	0,05	0,10	27.10.2021	1233	27.10.2021	237
20.05.2022	6,0	0,25	0,10	0,15	17.05.2022	1276	20.05.2022	99
23.06.2022	6,0	0,50	0,25	0,30	22.06.2022	1280	23.06.2022	128
26.07.2023	6,00	0,75	0,50	0,65	25.07.2023	1348	26.07.2023	153

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.9: Reeskont Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi																
	TL					₺				€				£			
	Tic.	San. Tur. Tar. Eğt.	İhr.	Esn.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs
02.03.09	20	17	17	16	16	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
25.06.09	17	15	15	14	14	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
27.12.10	14	12	12	11	11	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
01.01.13	11	8	8	8	8	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
01.06.13	11	7	7	7	7	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
05.06.18	17,5	14,5	14,5	13,5	13,5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
24.09.18	23,75	20,75	20,75	19,75	19,75	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
29.07.19	19,50	16,50	16,50	15,50	15,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
16.09.19	16,50	13,50	13,50	12,50	12,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
28.10.19	15,00	12,00	12,00	11,00	11,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
16.12.19	13,00	10,00	10,00	9,00	10,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
20.01.20	12,50	9,50	9,50	8,50	10,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
24.02.20	12,25	9,25	9,25	8,25	9,75	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
04.05.20	10,75	8,00	8,00	7,00	8,25	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
24.08.20	12,75	10,00	10,00	9,00	10,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
20.11.20	17,75	15,00	15,00	14,00	14,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
25.12.20	20,00	17,25	17,25	16,25	16,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
02.04.21	21,50	18,75	18,75	17,75	18,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
28.10.21	19,00	16,25	16,25	15,25	16,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
23.06.22	20,00	17,25	17,25	16,25	16,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
26.07.23	35,00	30,00	30,00	28,00	29,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.10: Yasal Karşılık Oranları (%)

Yürürlüğe Giriş Tarihi	Türk Parası Ve Yabancı Para Yükümlülüklerde					Kıymetli Maden Yükümlülüklerde	Yönetim Kurulu Karar	
	Mevduat Hariç Diğer Yükümlülüklerde	3 Aya Kadar Vadeli Mevduatlarda (üç ay dâhil)	3 Ay-6 Ay Vadeli Mevduatlarda (altı ay dâhil)	6 Ay – 1 Yıl Vadeli Mevduatlarda (bir yıl dâhil)	Bir Yıldan Uzun Vadeli Mevduatlarda	Genel	Tarihi	Sayısı
28.02.2014	8	8	7	6	5	0	30.01.2014	872
15.08.2018	7	7	6	5	4	0	14.08.2018	1005
31.12.2019	7,25	7,25	6,25	5,25	4,25	0	27.12.2019	1072
31.01.2020	7,50	7,50	6,50	5,50	4,50	0	27.12.2019	1072
29.02.2020	7,75	7,75	6,75	5,75	4,75	0	27.12.2019	1072
31.03.2020	8	8	7	6	5	0	27.12.2019	1072

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.11: Karşılıksız Çekler

Yıllar	Aylar	Çek Kullanmaktan Men Edilenler (Kişi)	
		Aylık Toplam	Kümülatif Toplam
2013			2.910
2014			3.366
2015			3.699
2016			2.977
2017			2.469
2018			2.374
2019			2.166
2020			1.633
2021			1.356
2022			757
2023	1	54	54
	2	52	106
	3	57	163
	4	53	216
	5	53	269
	6	57	326
	7		
	8		
	9		
	10		
	11		
	12		

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.12: Elektronik Ödeme Sistemi İşlemleri - Ödeme Kanalına Göre (Adet)

	Para Kodu	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Şube	TRY	17.367	15.472	18.928	16.081	18.096	17.531						
	USD	1.277	1.132	1.478	1.265	1.525	1.294						
	EUR	1.239	1.099	1.431	1.187	1.473	1.259						
	GBP	1.929	1.799	2.258	2.026	2.267	2.008						
İnternet Bankacılığı	TRY	29.307	29.333	34.680	31.280	35.953	33.691						
	USD	1.196	1.064	1.304	1.220	1.590	1.393						
	EUR	997	903	1.155	1.113	1.402	1.272						
	GBP	1.813	1.725	2.277	2.106	2.474	2.199						
Diğer	TRY	1.159	1.130	1.455	1.010	1.089	1.121						
	USD	24	26	40	20	19	15						
	EUR	25	12	13	18	19	23						
	GBP	48	58	61	44	78	54						
Toplam	TRY	47.833	45.935	55.063	48.371	55.138	52.343						
	USD	2.497	2.222	2.822	2.505	3.134	2.702						
	EUR	2.261	2.014	2.599	2.318	2.894	2.554						
	GBP	3.790	3.582	4.596	4.176	4.819	4.261						

Şube: katılımcı merkezi + şube olmak üzere iki kalemden oluşmaktadır.

Diğer: ATM, telefon bankacılığı, mobil bankacılık ve diğer ödeme kanallarıyla yapılan işlemlerin toplamıdır.

Tablo B.13: Elektronik Ödeme Sistemi İşlemleri - Ödeme Kanalına Göre (Tutar)

	Para Kodu	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Şube	TRY	8.072.176.749	7.109.189.187	8.785.176.583	8.800.819.214	10.485.042.860	8.811.081.675						
	USD	104.141.065	86.819.919	111.441.639	107.756.960	136.703.678	88.172.970						
	EUR	70.223.877	55.140.331	99.241.938	57.674.441	81.026.280	68.166.674						
	GBP	92.575.839	85.235.776	93.444.254	83.159.364	105.146.284	96.848.621						
İnternet Bankacılığı	TRY	1.362.002.943	1.251.752.516	1.665.427.987	1.617.773.768	2.006.196.583	1.791.608.277						
	USD	10.209.237	11.071.377	11.397.252	13.400.784	16.464.701	13.629.186						
	EUR	6.764.411	6.065.447	8.494.314	9.143.068	14.065.289	10.018.187						
	GBP	11.933.862	11.211.746	16.837.423	20.274.888	21.053.730	14.661.579						
Diğer	TRY	16.649.884	18.961.525	21.325.249	13.953.705	15.902.148	16.340.748						
	USD	84.594	72.562	141.885	40.919	24.034	15.570						
	EUR	46.269	8.673	111.717	18.644	17.844	33.589						
	GBP	120.526	130.963	132.511	56.557	127.676	63.133						
Toplam	TRY	9.450.829.575	8.379.903.228	10.471.929.818	10.432.546.687	12.507.141.591	10.619.030.700						
	USD	114.434.896	97.963.858	122.980.776	121.198.662	153.192.413	101.817.726						
	EUR	77.034.557	61.214.451	107.847.969	66.836.153	95.109.412	78.218.450						
	GBP	104.630.227	96.578.485	110.414.188	103.490.809	126.327.690	111.573.333						

Şube: katılımcı merkezi + şube olmak üzere iki kalemden oluşmaktadır.

Diğer: ATM, telefon bankacılığı, mobil bankacılık ve diğer ödeme kanallarıyla yapılan işlemlerin toplamıdır.

Tablo B.14: KKTC Takas Odası Aracılığıyla İbraz Edilen Çekler (Adet)

Para Kodu	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
TRY	112.788	98.095	111.018	93.341	118.657	94.416						
USD	3.769	3.343	3.828	3.197	4.169	3.405						
EUR	2.061	1.796	1.958	1.657	2.248	1.897						
GBP	2.699	2.535	2.992	2.437	2.948	2.415						

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.15: KKTC Takas Odası Aracılığıyla İbraz Edilen Çekler (Tutar)

Para Kodu	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
TRY	4.640.622.221	4.178.186.118	4.927.133.410	4.384.977.206	5.533.511.357	5.103.838.902						
USD	30.941.462	25.196.176	34.308.467	25.804.613	36.028.467	28.831.778						
EUR	18.422.163	15.388.317	23.022.290	14.281.158	19.351.992	17.248.358						
GBP	81.344.822	64.834.213	104.541.825	75.627.575	74.626.694	71.309.608						

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.16: KKTC Takas Odası Aracılığıyla İade Edilen Çekler (Adet)

Para Kodu	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
TRY	962	805	1.011	797	943	752						
USD	70	52	56	35	83	52						
EUR	22	14	29	18	22	19						
GBP	62	52	59	44	92	78						

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.17: KKTC Takas Odası Aracılığıyla İade Edilen Çekler (Tutar)

Para Kodu	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
TRY	107.102.796	84.704.794	89.389.198	64.705.361	123.637.858	61.455.221						
USD	821.651	551.467	805.999	257.315	868.571	956.738						
EUR	638.013	289.913	415.140	271.362	419.430	335.976						
GBP	909.791	1.197.730	808.610	620.662	2.110.914	3.060.803						

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.18: Ay Sonları İtibarıyla Karşılıksız Çekler (Adet)

	Para Kodu	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Tüzel Kişi Çek Adedi	TRY	15.416	15.422	15.438	15.466	15.469	15.485						
Gerçek Kişi Çek Adedi		15.009	15.011	15.012	15.073	15.096	15.147						
Toplam Çek Adedi		30.425	30.433	30.450	30.539	30.565	30.632						
Tüzel Kişi Çek Adedi	USD	1.183	1.187	1.196	1.198	1.205	1.206						
Gerçek Kişi Çek Adedi		238	238	236	232	232	232						
Toplam Çek Adedi		1.421	1.425	1.432	1.430	1.437	1.438						
Tüzel Kişi Çek Adedi	EUR	943	943	944	946	936	925						
Gerçek Kişi Çek Adedi		202	203	203	203	204	204						
Toplam Çek Adedi		1.145	1.146	1.147	1.149	1.140	1.129						
Tüzel Kişi Çek Adedi	GBP	1.637	1.639	1.634	1.640	1.612	1.615						
Gerçek Kişi Çek Adedi		737	739	740	741	743	745						
Toplam Çek Adedi		2.374	2.378	2.374	2.381	2.355	2.360						

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.19: Ay Sonları İtibarıyla Karşılıksız Çekler (Tutar)

	Para Kodu	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Tüzel Kişi Çek Tutarı	TRY	403.350.986	405.924.512	409.046.830	409.481.683	410.910.611	413.613.898						
Gerçek Kişi Çek Tutarı		332.583.198	333.782.023	334.749.393	337.250.341	338.720.698	342.946.903						
Toplam Çek Tutarı		753.352.445	755.999.191	757.571.978	762.350.736	764.208.913	769.228.133						
Tüzel Kişi Çek Tutarı	USD	25.487.265	25.502.625	25.603.778	25.614.778	25.702.989	25.720.489						
Gerçek Kişi Çek Tutarı		2.622.664	2.622.664	2.615.314	2.598.426	2.598.426	2.604.202						
Toplam Çek Tutarı		28.109.929	28.125.289	28.219.092	28.213.204	28.301.415	28.324.691						
Tüzel Kişi Çek Tutarı	EUR	17.609.363	17.609.363	17.616.363	17.640.363	17.529.198	17.524.248						
Gerçek Kişi Çek Tutarı		1.290.740	1.320.740	1.320.740	1.320.740	1.344.740	1.344.740						
Toplam Çek Tutarı		18.900.103	18.930.103	18.937.103	18.961.103	18.873.938	18.868.988						
Tüzel Kişi Çek Tutarı	GBP	34.319.573	34.439.573	34.214.673	34.250.273	32.924.483	32.962.758						
Gerçek Kişi Çek Tutarı		10.861.332	10.931.332	10.909.635	10.934.635	10.965.635	10.977.835						
Toplam Çek Tutarı		45.180.905	45.370.905	45.124.308	45.184.908	43.890.117	43.940.592						

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.20: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özetleri (Milyon TL)

Tarih	Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler	Menkul Değerler Cüzdanı	Mevduat Munzam Karşılıkları	Brüt Krediler	Ayrılan Karşılıklar	Diğer	Aktif Toplamı	Mevduat	Diğer	Özkaynak	Pasif Toplamı
30 Eyl. 2019	12.151,4	2.223,0	2.120,9	20.200,3	-740,0	1.899,8	37.855,4	30.224,8	3.912,1	3.718,5	37.855,4
31 Ara. 2019	13.277,3	2.124,5	2.348,6	22.557,9	-799,0	1.239,2	40.748,5	32.837,3	4.110,8	3.800,4	40.748,5
31 Mar. 2020	12.455,7	2.503,8	2.755,9	23.475,6	-829,5	1.639,7	42.001,2	34.244,8	3.947,9	3.808,5	42.001,2
30 Haz. 2020	11.800,6	3.078,5	2.871,9	24.487,2	-821,6	1.674,2	43.090,8	35.247,1	4.018,5	3.825,2	43.090,8
30 Eyl. 2020	13.556,6	3.498,0	3.215,1	27.305,2	-835,4	1.817,2	48.556,7	40.117,0	4.237,1	4.202,6	48.556,7
31 Ara. 2020	14.761,7	3.546,4	2.953,0	28.758,3	-879,0	1.460,9	50.601,3	41.787,6	4.467,4	4.346,3	50.601,3
31 Mar. 2021	15.794,1	3.960,0	3.261,0	29.969,3	-869,0	1.936,6	54.052,0	44.774,9	4.547,8	4.729,3	54.052,0
30 Haz. 2021	16.290,4	4.385,5	3.356,2	31.432,4	-865,8	2.293,6	56.892,3	46.859,3	4.925,0	5.108,0	56.892,3
30 Eyl. 2021	17.307,8	4.631,1	3.492,7	32.151,5	-883,6	2.700,1	59.399,6	48.804,6	5.083,8	5.511,2	59.399,6
31 Ara. 2021	24.213,2	6.838,7	4.955,2	42.006,0	-962,0	2.591,9	79.643,0	66.179,1	7.423,0	6.040,9	79.643,0
31 Mar. 2022	27.036,1	8.405,2	5.439,3	45.161,9	-985,2	3.248,4	88.305,7	73.368,1	4.547,8	8.086,3	88.305,7
30 Haz. 2022	30.404,8	9.786,2	6.038,5	48.836,3	-1.016,9	3.477,8	97.526,7	80.962,9	8.945,9	7.617,9	97.526,7
30 Eyl. 2022	35.986,0	12.224,6	6.870,7	50.868,3	-1.117,3	4.301,9	109.134,2	90.576,0	10.049,0	8.509,2	109.134,2
31 Ara. 2022	42.632,9	15.443,2	7.975,1	56.587,2	-1.309,5	4.002,7	125.331,6	104.324,5	11.728,2	9.278,9	125.331,6
31 Mar. 2023	44.857,1	18.912,6	8.887,9	60.633,0	-1.279,6	4.902,8	136.913,8	112.525,3	14.113,0	10.275,5	136.913,8
30 Haz. 2023	57.935,3	31.999,4	12.516,3	76.645,8	-1.460,9	6.650,5	184.296,4	152.484,2	19.816,3	11.995,9	184.296,4

Kaynak: KKTMB

Tablo B.21: Krediler (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alımı Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
30 Eyl. 2019	243,0	1,9	3,8	0,0	89,5	12.274,1	32,8	20,7	4.631,6	541,6	0,0	8,4	0,0	1.212,9	19.060,3
31 Ara. 2019	268,4	1,7	4,2	0,0	124,7	13.782,8	40,6	21,5	5.075,2	556,6	0,1	0,0	0,0	1.232,0	21.107,8
31 Mar. 2020	293,9	1,3	4,5	0,0	126,5	14.145,7	43,3	23,1	5.353,7	508,8	0,0	0,0	0,0	1.483,8	21.984,6
30 Haz. 2020	183,2	0,7	4,7	0,0	131,2	14.815,7	64,8	23,7	5.629,1	576,5	0,0	0,0	0,0	1.577,1	23.006,7
30 Eyl. 2020	217,1	0,3	5,2	0,0	173,2	16.623,8	73,5	26,0	6.288,5	639,6	0,0	5,4	0,0	1.757,7	25.810,2
31 Ara 2020	263,3	0,0	5,4	73,4	208,6	18.868,7	87,2	24,8	6.329,0	703,4	0,0	5,0	0,0	633,6	27.202,4
31 Mar. 2021	296,3	0,0	5,6	81,8	216,4	19.929,9	94,2	27,3	6.512,4	687,2	0,2	5,7	0,0	578,4	28.435,4
30 Haz. 2021	335,1	0,0	5,7	86,2	221,9	20.909,0	98,8	28,4	6.757,2	837,6	0,0	0,0	0,0	639,3	29.919,2
30 Eyl. 2021	381,9	0,0	5,7	87,8	214,9	21.525,5	92,8	28,9	6.650,9	909,4	0,0	3,1	0,0	711,2	30.612,1
31 Ara. 2021	564,5	0,0	0,7	130,4	293,7	30.433,5	95,2	38,9	7.472,4	1.004,6	0,0	4,5	0,0	382,4	40.420,8
31 Mar. 2021	673,3	0,0	0,8	145,3	312,5	32.764,9	109,1	45	7.727,5	1.049,3	0,1	5,1	0,0	647,2	43.479,8
30 Haz. 2022	796,0	0,0	0,8	297,4	275,3	35.361,6	102,9	50,3	8.175,0	1.320,1	0,1	0,0	0,0	655,6	47.035,1
30 Eyl. 2022	901,9	13,0	0,9	329,9	286,9	36.259,2	113,4	55,3	8.606,6	1.504,1	0,1	0,0	0,0	885,6	48.956,9
31 Ara. 2022	1.115,8	10,0	2,6	336,6	290,1	40.001,4	234,0	55,7	9.376,5	1.770,5	0,1	0,0	0,0	754,1	53.947,4
31 Mar. 2023	1.172,7	25,0	1,1	344,9	95,1	42.455,2	393,8	56,9	10.617,0	1.939,4	0,0	0,0	0,0	811,4	57.912,5
30 Haz. 2023	1.787,2	43,0	1,4	253,3	173,9	54.307,9	464,4	74,6	13.483,3	2.520,1	0,0	0,0	0,0	758,5	73.867,6

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.22: Krediler (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alımı Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
30 Eyl. 2019	151,5	1,9	0,1	0,0	51,3	4.915,3	32,8	4,8	2.666,9	537,7	0,0	0,0	0,0	746,1	9.108,4
31 Ara. 2019	172,3	1,7	0,1	0,0	46,6	5.580,3	40,6	4,7	2.906,8	552,0	0,1	0,0	0,0	667,6	9.972,8
31 Mar. 2020	182,0	1,3	0,1	0,0	42,6	5.537,4	43,3	4,5	3.156,0	506,1	0,0	0,0	0,0	766,5	10.239,8
30 Haz. 2020	96,6	0,8	0,1	0,0	40,9	5.738,4	64,8	4,3	3.326,6	574,8	0,0	0,0	0,0	874,6	10.721,9
30 Eyl. 2020	121,9	0,3	0,1	0,0	36,9	6.332,7	73,5	4,0	3.702,6	637,1	0,0	0,0	0,0	991,5	11.900,6
31 Ara. 2020	156,8	0,0	0,0	0,0	32,2	8.155,9	87,2	4,0	3.808,2	701,4	0,0	0,0	0,0	394,9	13.340,6
31 Mar. 2021	166,6	0,0	0,0	0,0	28,6	7.999,3	94,2	3,8	3.762,6	685,1	0,2	0,0	0,0	308,9	13.049,3
30 Haz. 2021	192,2	0,0	0,0	0,0	26,3	7.978,6	98,8	3,8	3.830,0	834,4	0,0	0,0	0,0	323,3	13.287,4
30 Eyl. 2021	239,5	0,0	0,0	0,0	22,8	8.181,4	92,8	3,7	3.884,7	904,9	0,0	0,0	0,0	379,0	13.708,8
31 Ara. 2021	296,4	0,0	0,0	0,0	22,4	9.568,8	95,2	3,7	3.987,3	1.000,1	0,0	0,0	0,0	256,4	15.230,3
31 Mar. 2022	360,5	0,0	0,0	0,0	18,7	9.813,4	109,1	3,4	4.067,8	1.043,4	0,0	0,0	0,0	439,4	15.855,6
30 Haz. 2022	452,5	0,0	0,0	0,0	16,9	10.410,4	102,9	3,3	4.389,6	1.311,8	0,1	0,0	0,0	419,8	17.107,3
30 Eyl. 2022	550,6	13,0	0,0	0,0	12,8	10.670,5	113,4	2,8	4.864,1	1.491,3	0,1	0,0	0,0	554,0	18.272,6
31 Ara. 2022	685,1	10,0	0,0	0,0	10,1	12.493,6	234,0	2,6	5.488,6	1.758,2	0,1	0,0	0,0	464,8	21.147,1
31 Mar. 2023	705,4	25,0	0,6	0,0	7,3	13.416,2	393,8	2,5	6.619,8	1.925,4	0,0	0,0	0,0	566,8	23.662,8
30 Haz. 2023	1.009,2	43,0	0,0	0,0	61,0	14.582,3	464,4	2,4	8.204,3	2.491,4	0,0	0,0	0,0	315,1	27.173,1

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.23: Krediler (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alımı Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
30 Eyl. 2019	91,4	0,0	3,7	0,0	38,3	7.358,8	0,0	15,9	1.964,7	3,9	0,0	8,5	0,0	466,7	9.951,9
31 Ara. 2019	96,1	0,0	4,2	0,0	78,1	8.202,4	0,0	16,8	2.168,4	4,6	0,0	0,0	0,0	564,4	11.135,0
31 Mar. 2020	111,9	0,0	4,4	0,0	83,9	8.608,4	0,0	18,6	2.197,7	2,7	0,0	0,0	0,0	717,2	11.744,8
30 Haz. 2020	86,6	0,0	4,6	0,0	90,2	9.077,3	0,0	19,4	2.302,5	1,7	0,0	0,0	0,0	702,5	12.284,8
30 Eyl. 2020	95,2	0,0	5,2	0,0	136,3	10.291,1	0,0	22,0	2.585,9	2,5	0,0	5,3	0,0	766,1	13.909,6
31 Ara. 2020	106,5	0,0	5,3	73,4	176,4	10.712,7	0,0	20,9	2.520,8	2,0	0,0	5,0	0,0	238,7	13.861,7
31 Mar. 2021	129,7	0,0	5,6	81,8	187,8	11.930,6	0,0	23,5	2.749,8	2,1	0,0	5,7	0,0	269,5	15.386,1
30 Haz. 2021	142,9	0,0	5,7	86,2	195,6	12.930,4	0,0	24,6	2.927,2	3,2	0,0	0,0	0,0	316,0	16.631,8
30 Eyl. 2021	142,5	0,0	5,6	87,8	192,0	13.344,1	0,0	25,2	2.766,3	4,5	0,0	3,1	0,0	332,2	16.903,3
31 Ara. 2021	268,1	0,0	0,6	130,4	271,2	20.864,7	0,0	35,2	3.485,1	4,6	0,0	4,5	0,0	126,1	25.190,5
31 Mar. 2022	312,8	0,0	0,8	145,3	293,8	22.951,5	0,0	41,5	3.659,7	5,9	0,0	5,1	0,0	207,7	27.624,2
30 Haz. 2022	343,5	0,0	0,9	297,4	258,3	24.951,2	0,0	47,0	3.785,4	8,2	0,0	0,0	0,0	235,9	29.927,8
30 Eyl. 2022	351,4	0,0	0,9	329,9	274,1	25.588,6	0,0	52,5	3.742,5	12,8	0,0	0,0	0,0	331,6	30.684,3
31 Ara. 2022	430,7	0,0	2,6	336,6	280,0	27.507,8	0,0	53,1	3.887,9	12,3	0,0	0,0	0,0	289,3	32.800,3
31 Mar. 2023	467,3	0,0	0,5	344,9	87,8	29.039,0	0,0	54,4	3.997,2	13,9	0,0	0,0	0,0	244,6	34.249,6
30 Haz. 2023	778,0	0,0	1,4	253,3	112,9	39.725,6	0,0	72,2	5.279,0	28,7	0,0	0,0	0,0	443,4	46.694,5

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.24: Krediler - Vadelere Göre (Milyon TL)

Tarih	Kısa Vadeli Krediler	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim	Orta ve Uzun Vadeli Krediler	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim	Toplam	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim
30 Eyl. 2019	5.575,4	-0,23	13.484,9	-1,25	19.060,3	-0,96
31 Ara. 2019	5.969,9	7,07	15.137,9	12,26	21.107,8	10,74
31 Mar. 2020	6.074,6	1,75	15.910,0	5,10	21.984,6	4,15
30 Haz. 2020	5.888,5	-3,06	17.118,2	7,59	23.006,7	4,65
30 Eyl. 2020	6.172,6	4,82	19.637,6	14,72	25.810,2	12,19
31 Ara. 2020	6.357,0	2,99	20.845,4	6,15	27.202,4	5,39
31 Mar. 2021	6.726,7	5,82	21.708,7	4,14	28.435,4	4,53
30 Haz. 2021	7.099,1	5,54	22.820,1	5,12	29.919,2	5,22
30 Eyl. 2021	7.474,2	5,28	23.137,9	1,39	30.612,1	2,32
31 Ara. 2021	10.454,8	39,88	29.966,0	29,51	40.420,8	32,04
31 Mar. 2022	11.644,9	11,38	31.834,9	6,24	43.479,8	7,57
30 Haz. 2022	12.920,7	10,96	34.114,4	7,16	47.035,1	8,18
30 Eyl. 2022	13.433,2	3,97	35.523,7	4,13	48.956,9	4,09
31 Ara. 2022	15.303,2	13,92	38.644,2	8,78	53.947,4	10,19
31 Mar.2023	16.514,5	7,91	41.398,0	7,13	57.912,5	7,35
30 Haz. 2023	21.199,3	28,37	52.668,3	27,22	73.867,6	27,55

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.25: Krediler - Kamu Özel Ayrımı (Milyon TL)

Tarih	Kamu Kredileri	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim	Özel Krediler	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim	Toplam	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim
30 Eyl. 2019	4.159,5	-0,64	14.900,8	-1,04	19.060,3	-0,96
31 Ara. 2019	4.850,4	16,61	16.257,4	9,1	21.107,8	10,74
31 Mar. 2020	4.905,1	1,13	17.079,5	5,06	21.984,6	4,15
30 Haz. 2020	4.750,8	-3,15	18.255,9	6,89	23.006,7	4,65
30 Eyl. 2020	5.063,4	6,58	20.746,8	13,64	25.810,2	12,19
31 Ara. 2020	5.494,7	8,52	21.707,7	4,63	27.202,4	5,39
31 Mar. 2021	5.542,6	0,87	22.892,8	5,46	28.435,4	4,53
30 Haz. 2021	5.504,3	-0,69	24.414,9	6,65	29.919,2	5,22
30 Eyl. 2021	5.696,7	3,50	24.915,4	2,05	30.612,1	2,32
31 Ara. 2021	7.510,6	31,84	32.910,2	32,09	40.420,8	32,04
31 Mar. 2022	8.078,4	7,56	35.401,4	7,57	43.479,8	7,57
30 Haz. 2022	8.503,2	5,26	38.531,9	8,84	47.035,1	8,18
30 Eyl. 2022	8.860,0	4,20	40.096,9	4,06	48.956,9	4,09
31 Ara. 2022	9.707,1	9,56	44.240,3	10,33	53.947,4	10,19
31 Mar. 2023	9.413,3	-3,03	48.499,1	9,63	57.912,5	7,35
30 Haz. 2023	10.660,2	13,25	63.207,4	30,33	73.867,6	27,55

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.26: Büyüklüklerine Göre Toplam Kredilerin Dağılımı (Milyon TL)

Tarih	100 Bin TL'den Büyük Krediler	51-100 Bin TL Arasındaki Krediler	11-50 Bin TL Arasındaki Krediler	1 - 10 Bin TL Arasındaki Krediler	Bin TL'den Küçük Krediler	Genel Toplam
30 Eyl. 2019	16.298,2	842,4	1.210,5	454,9	254,3	19.060,3
31 Ara. 2019	18.237,2	895,8	1.282,0	439,6	253,2	21.107,8
31 Mar. 2020	19.072,6	759,7	1.283,8	597,1	271,4	21.984,6
30 Haz. 2020	19.988,8	934,7	1.343,2	434,5	305,5	23.006,7
30 Eyl. 2020	22.650,8	1.026,7	1.328,8	464,1	339,8	25.810,2
31 Ara. 2020	24.007,0	1.044,9	1.341,5	466,4	342,6	27.202,4
31 Mar. 2021	25.257,5	1.052,7	1.321,6	463,4	340,2	28.435,4
30 Haz. 2021	26.408,3	1.143,1	1.443,2	563,1	361,5	29.919,2
30 Eyl. 2021	27.071,5	1.172,0	1.481,9	528,0	358,7	30.612,1
31 Ara. 2021	36.866,2	1.284,9	1.414,9	506,8	348,0	40.420,8
31 Mar. 2022	39.797,7	1.325,5	1.438,7	549,8	368,1	43.479,8
30 Haz. 2022	42.949,4	1.526,3	1.515,3	602,3	441,8	47.035,1
30 Eyl. 2022	44.614,6	1.548,1	1.538,7	653,7	601,8	48.956,9
31 Ara. 2022	49.280,6	1.536,3	1.646,5	711,6	772,5	53.947,5
31 Mar. 2023	52.386,0	1.797,2	1.826,6	852,4	1.050,3	57.912,5
30 Haz. 2023	67.393,8	1.991,5	2.071,3	965,1	1.445,9	73.867,6

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.27: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)

Tarih	Ödenmiş Sermaye	Yedek Akçeler	Sabit Kıymet Yeniden Değ. Fonu	Menkul Değerler Değer Artışı Fonu	Dönem Kârı (Zarar)	Geçmiş yıl Kârı (Zararı)	Toplam
30 Eyl. 2019	1.329,1	923,6	2,2	150,1	749,2	564,3	3.718,5
31 Ara. 2019	1.332,3	929,0	3,0	168,4	808,9	558,8	3.800,4
31 Mar. 2020	1.332,7	1.088,4	3,0	173,8	183,5	1.166,5	3.947,9
30 Haz. 2020	1.398,9	1.207,3	3,0	181,0	329,2	899,1	4.018,5
30 Eyl. 2020	1.401,4	1.366,6	3,6	215,0	513,0	737,5	4.237,1
31 Ara. 2020	1.470,7	1.369,1	10,4	220,2	671,1	725,9	4.467,4
31 Mar. 2021	1.492,6	1.693,2	10,4	256,9	301,7	974,5	4.729,3
30 Haz. 2021	1.506,1	1.842,6	10,4	262,5	639,7	846,7	5.108,0
30 Eyl. 2021	1.515,8	1.846,6	10,4	261,6	1.038,7	838,1	5.511,2
31 Ara. 2021	1.542,4	2.672,2	11,5	378,5	1.436,3	0,00	6.040,9
31 Mar. 2022	1.989,1	3.246,3	11,5	479,8	532,9	591,7	6.851,3
30 Haz. 2022	2.019,3	3.714,7	11,5	498,4	1.311,7	62,3	7.617,9
30 Eyl. 2022	2.028,1	3.766,2	11,5	510,8	2.192,6	0,0	8.509,2
31 Ara. 2022	2.316,1	3.693,6	11,5	554,4	2.703,3	0,0	9.278,9
31 Mar. 2023	2.316,5	4.388,3	11,5	586,2	1.084,9	1.888,1	10.275,5
30 Haz. 2023	2.627,8	5.930,6	11,5	788,2	2.637,8	-	11.995,9

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.28: Sermaye Yeterliliği Rasyosu (%)

Tarih	Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	Özel Sermayeli Bankalar	Şube Bankaları	Bankacılık Sektörü	Yasal Sınır
30 Eyl. 2019	19,11	15,88	22,89	19,02	10,00
31 Ara. 2019	14,63	14,02	21,98	17,05	10,00
31 Mar. 2020	16,13	13,58	21,41	16,90	10,00
30 Haz. 2020	15,97	14,13	20,81	16,92	10,00
30 Eyl. 2020	14,65	12,67	19,81	15,69	10,00
31 Ara. 2020	13,25	12,58	21,25	15,91	10,00
31 Mar. 2021	13,76	12,4	21,50	15,93	10,00
30 Haz. 2021	14,33	12,42	22,32	16,31	10,00
30 Eyl. 2021	16,07	12,82	22,97	17,05	10,00
31 Ara. 2021	14,14	13,10	22,42	16,66	10,00
31 Mar. 2022	16,1	12,64	24,48	17,5	10,00
30 Haz. 2022	18,74	10,92	23,36	17,67	10,00
30 Eyl. 2022	20,90	11,69	22,72	17,26	10,00
31 Ara. 2022	16,28	10,04	21,26	15,33	10,00
31 Mar. 2023	15,58	11,12	20,04	15,41	10,00
30 Haz. 2023	14,51	10,84	19,57	15,11	10,00

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.29: Bankacılık Sektörü Kâr / Zarar Tablosu (Milyon TL)

Tarih	Faiz Gelirleri	Faiz Giderleri	Faiz Dışı Gelirler	Faiz Dışı Giderler	Dönem Net Kâr / Zararı
30 Eyl. 2019	3.009,6	1.893,7	481,1	734,8	749,2
31 Ara. 2019	3.862,6	2.437,9	674,3	1.057,0	808,9
31 Mar. 2020	800,2	449,8	153,9	278,2	183,4
30 Haz. 2020	1.534,2	822,1	280,1	557,7	329,2
30 Eyl. 2020	2.364,0	1.227,2	445,7	826,3	513,0
31 Ara. 2020	3.303,4	1.715,8	636,8	1.154,5	671,2
31 Mar. 2021	1.143,6	626,0	156,4	295,6	301,7
30 Haz. 2021	2.398,6	1.327,8	350,3	618,0	639,7
30 Eyl. 2021	3.707,8	2.052,4	599,0	960,5	1.038,7
31 Ara. 2021	5.271,7	2.864,1	894,0	1.411,5	1.436,3
31 Mar. 2022	1.562,1	801,9	343,0	484,1	532,9
30 Haz. 2022	3.343,7	1.652,7	744,4	1.051,1	1.311,7
30 Eyl. 2022	5.364,7	2.576,7	1.236,8	2.432,3	2.192,6
31 Ara. 2022	7.738,2	3.632,4	1.923,1	3.425,6	2.703,3
31 Mar. 2023	2.648,1	1.134,2	864,6	1.367,4	1.084,9
30 Haz. 2023	6.171,5	2.520,8	1.675,9	3.115,4	2.637,8

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.30: Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)

Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
30 Eyl. 2019	4.434,0	15.666,3	5.869,5	1.266,9	2.988,1	30.224,8
31 Ara. 2019	4.708,0	16.982,2	6.462,1	1.279,5	3.405,5	32.837,3
31 Mar. 2020	5.137,6	17.532,5	6.497,2	1.455,7	3.621,8	34.244,8
30 Haz. 2020	5.941,1	17.907,7	6.401,0	1.404,7	3.592,6	35.247,1
30 Eyl. 2020	6.915,4	19.916,4	7.380,5	1.630,5	4.274,2	40.117,0
31 Ara. 2020	7.760,1	20.730,7	7.533,1	1.478,6	4.285,1	41.787,6
31 Mar. 2021	7.393,7	23.427,2	8.068,0	1.486,6	4.399,4	44.774,9
30 Haz. 2021	7.894,5	24.161,5	8.521,6	1.576,9	4.704,8	46.859,3
30 Eyl. 2021	8.914,9	25.099,8	8.467,0	1.481,6	4.841,3	48.804,6
31 Ara. 2021	12.946,1	32.873,1	10.756,5	1.998,1	7.605,3	66.179,1
31 Mar. 2022	14.893,2	36.390,0	11.440,2	2.622,5	8.022,3	73.368,1
30 Haz. 2022	18.722,7	38.786,8	12.282,8	2.862,0	8.308,6	80.962,9
30 Eyl. 2022	23.227,1	40.888,7	14.883,1	2.828,3	8.748,8	90.576,0
31 Ara. 2022	28.850,6	44.991,4	17.907,2	2.816,9	9.758,4	104.324,5
31 Mar. 2023	32.423,5	49.476,1	18.362,7	2.756,6	9.506,4	112.525,3
30 Haz. 2023	45.433,9	64.326,9	25.406,1	3.871,6	13.445,7	152.484,2

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.31: Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)

Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
30 Eyl. 2019	1.706,6	7.007,0	2.710,2	382,1	365,3	12.171,2
31 Ara. 2019	1.886,9	7.486,7	2.881,9	333,9	424,9	13.014,3
31 Mar. 2020	1.851,9	7.453,7	2.959,1	406,0	433,9	13.104,6
30 Haz. 2020	2.234,8	7.703,7	2.804,3	381,3	297,5	13.421,6
30 Eyl. 2020	2.330,6	7.876,7	3.235,2	260,3	371,6	14.074,4
31 Ara. 2020	2.855,1	8.032,8	3.111,7	188,3	329,7	14.517,6
31 Mar. 2021	2.331,7	9.052,9	3.127,0	211,8	191,8	14.915,2
30 Haz. 2021	2.322,3	9.098,3	3.374,6	251,3	220,2	15.266,7
30 Eyl. 2021	2.442,9	9.362,6	3.387,2	343,2	234,1	15.770,0
31 Ara. 2021	2.532,0	9.273,2	2.916,9	335,0	251,8	15.308,9
31 Mar. 2022	2.962,5	9.752,7	3.024,2	282,7	223,0	16.245,1
30 Haz. 2022	3.490,3	9.374,7	3.106,6	282,5	199,9	16.454,0
30 Eyl. 2022	4.329,8	9.538,8	3.587,9	125,2	205,6	17.787,3
31 Ara. 2022	5.717,7	10.409,4	4.151,8	144,2	328,8	20.751,9
31 Mar. 2023	6.389,4	10.739,5	4.126,3	134,9	213,6	21.603,6
30 Haz. 2023	7.296,1	10.472,9	3.885,7	145,8	189,2	21.989,7

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.32: Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)

Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
30 Eyl. 2019	2.727,4	8.659,3	3.159,3	884,8	2.622,8	18.053,6
31 Ara. 2019	2.821,1	9.495,5	3.580,1	945,6	2.980,6	19.822,9
31 Mar. 2020	3.285,7	10.078,8	3.538,1	1.049,7	3.187,9	21.140,2
30 Haz. 2020	3.706,3	10.203,9	3.596,8	1.023,4	3.295,1	21.825,5
30 Eyl. 2020	4.584,9	12.039,7	4.145,3	1.370,2	3.902,5	26.042,6
31 Ara. 2020	4.905,0	12.698,0	4.421,3	1.290,3	3.955,4	27.270,0
31 Mar. 2021	5.062,0	14.374,3	4.941,0	1.274,8	4.207,6	29.859,7
30 Haz. 2021	5.572,3	15.063,2	5.147,0	1.325,5	4.484,6	31.592,6
30 Eyl. 2021	6.472,1	15.737,1	5.079,8	1.138,3	4.607,3	33.034,6
31 Ara. 2021	10.414,2	23.599,9	7.839,6	1.663,0	7.353,5	50.870,2
31 Mar. 2022	11.930,7	26.637,2	8.416,0	2.340,0	7.799,3	57.123,1
30 Haz. 2022	15.232,4	29.412,1	9.176,2	2.579,6	8.107,6	64.508,9
30 Eyl. 2022	18.897,3	31.349,9	11.295,2	2.703,1	8.543,2	72.788,7
31 Ara. 2022	23.132,9	34.582,0	13.755,4	2.672,7	9.429,6	83.572,6
31 Mar. 2023	26.034,1	38.736,6	14.236,3	2.621,8	9.292,8	90.921,6
30 Haz. 2023	38.137,8	53.854,0	21.520,4	3.725,7	13.256,6	130.494,5

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.33: Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
30 Eyl. 2019	2.860,6	5.626,8	21.283,5	453,9	2.270,1	32.494,9
31 Ara. 2019	2.624,6	6.457,5	23.316,5	438,7	2.436,6	35.273,9
31 Mar. 2020	2.686,8	6.658,6	24.349,3	550,2	2.218,6	36.463,5
30 Haz. 2020	2.327,0	6.933,8	25.385,3	601,0	2.209,9	37.457,0
30 Eyl. 2020	2.612,3	7.913,7	28.910,3	680,7	2.517,5	42.634,5
31 Ara. 2020	3.184,6	8.630,3	29.453,4	519,3	2.531,0	44.318,6
31 Mar. 2021	3.162,6	8.752,3	32.055,9	804,1	2.786,7	47.561,4
30 Haz. 2021	2.917,8	9.092,3	33.980,6	868,5	2.894,9	49.754,1
30 Eyl. 2021	2.821,0	10.051,6	34.919,8	1.012,2	2.785,5	51.590,1
31 Ara. 2021	3.797,4	13.675,2	47.406,0	1.300,5	4.253,6	70.432,7
31 Mar. 2022	4.124,3	15.220,0	52.713,4	1.310,4	4.217,5	77.585,6
30 Haz. 2022	3.850,7	17.873,1	57.828,7	1.410,4	4.652,3	85.615,2
30 Eyl. 2022	3.968,9	21.453,9	63.594,9	1.558,3	5.148,6	95.724,6
31 Ara. 2022	4.367,7	25.888,3	72.404,4	1.664,1	6.081,6	110.406,1
31 Mar. 2023	4.644,7	27.171,0	78.635,2	2.074,3	7.198,3	119.723,3
30 Haz. 2023	5.626,1	37.574,6	106.573,2	2.710,3	10.970,2	163.454,5

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.34: Mevduat (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
30 Eyl. 2019	2.215,4	1.769,8	8.062,0	124,0	257,1	12.428,3
31 Ara. 2019	2.026,4	2.129,7	8.712,8	145,4	378,2	13.392,5
31 Mar. 2020	2.037,2	2.199,8	8.710,8	156,8	244,7	13.349,3
30 Haz. 2020	1.635,3	2.404,5	9.110,0	271,8	243,5	13.665,1
30 Eyl. 2020	1.806,1	2.651,4	9.299,9	317,0	322,2	14.396,6
31 Ara. 2020	2.400,8	2.603,7	9.203,5	309,6	345,2	14.862,8
31 Mar. 2021	2.292,6	2.474,6	9.801,4	346,5	340,0	15.255,1
30 Haz. 2021	2.004,8	2.673,4	10.208,5	380,0	122,6	15.389,3
30 Eyl. 2021	1.858,3	3.002,1	10.405,1	504,5	193,0	15.963,0
31 Ara. 2021	2.440,1	2.665,2	9.645,0	558,7	739,4	16.048,4
31 Mar. 2022	2.433,9	3.056,1	10.259,0	496,1	418,9	16.664,0
30 Haz. 2022	2.019,2	3.359,2	10.547,0	528,6	655,7	17.109,7
30 Eyl. 2022	2.313,7	3.848,2	11.007,4	618,0	1.071,5	18.858,8
31 Ara. 2022	2.445,3	5.180,1	12.530,3	596,2	1.963,1	22.715,0
31 Mar. 2023	2.527,3	5.251,5	12.927,0	897,8	3.010,3	24.613,9
30 Haz. 2023	2.503,8	5.395,2	13.023,2	1.067,6	4.968,0	26.957,8

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.35: Mevduat (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
30 Eyl. 2019	645,1	3.857,0	13.221,5	329,9	2.013,0	20.066,5
31 Ara. 2019	598,2	4.327,8	14.603,6	293,4	2.058,3	21.881,3
31 Mar. 2020	649,6	4.458,8	15.638,5	393,4	1.973,9	23.114,2
30 Haz. 2020	691,7	4.529,3	16.275,3	329,1	1.966,4	23.791,8
30 Eyl. 2020	806,2	5.262,2	19.610,4	363,7	2.195,3	28.237,8
31 Ara. 2020	783,9	6.026,6	20.249,9	209,7	2.185,7	29.455,8
31 Mar. 2021	870,0	6.277,7	22.254,5	457,6	2.446,7	32.306,5
30 Haz. 2021	913,0	6.419,0	23.772,0	488,6	2.772,2	34.364,8
30 Eyl. 2021	962,6	7.049,6	24.514,7	507,7	2.592,5	35.627,1
31 Ara. 2021	1.357,3	11.010,0	37.761,0	741,9	3.514,1	54.384,3
31 Mar. 2022	1.690,5	12.163,9	42.454,4	814,2	3.798,6	60.921,6
30 Haz. 2022	1.831,5	14.513,9	47.281,7	881,8	3.996,6	68.505,5
30 Eyl. 2022	1.655,2	17.605,7	52.587,5	940,3	4.077,1	76.865,8
31 Ara. 2022	1.922,4	20.708,2	59.874,1	1.067,9	4.118,5	87.691,1
31 Mar. 2023	2.117,4	21.919,4	65.708,2	1.176,6	4.187,8	95.109,4
30 Haz. 2023	3.122,3	32.179,4	93.550,0	1.642,8	6.002,2	136.496,7

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.36: Para Arzı (Milyon TL)

Yıl	Çeyrek	M1	Önceki Yılın Aynı Çeyreğine Göre Yüzde Değişim	M2	Önceki Yılın Aynı Çeyreğine Göre Yüzde Değişim	M3	Önceki Yılın Aynı Çeyreğine Göre Yüzde Değişim
2019	I	6.297,8	30,49	29.051,7	27,17	31.226,9	27,50
	II	6.581,7	23,20	30.066,1	22,77	32.390,9	22,97
	III	6.775,1	8,49	30.109,1	5,40	33.243,7	8,29
	IV	7.386,0	28,97	33.164,4	23,53	35.890,4	24,32
2020	I	7.872,2	25,00	34.635,5	19,22	37.612,4	20,45
	II	8.529,4	29,59	35.839,0	19,20	38.294,3	18,23
	III	9.724,8	43,54	40.684,0	35,12	43.787,2	31,72
	IV	10.077,1	36,44	41.842,8	26,17	45.299,2	26,22
2021	I	10.461,4	32,89	45.118,5	30,27	48.624,9	29,28
	II	11.257,1	31,98	47.658,2	32,98	50.639,9	32,24
	III	12.381,7	27,32	49.727,0	22,23	52.622,7	20,18
	IV	17.349,1	72,16	67.053,5	60,25	71.396,0	57,61
2022	I	19.759,9	88,88	74.364,7	64,82	78.623,5	61,69
	II	23.814,8	111,55	82.490,8	73,09	86.691,6	71,19
	III	28.312,8	128,67	92.082,7	85,18	96.243,4	82,89
	IV	34.326,7	97,86	105.913,6	57,95	111.344,3	55,95
2023	I	37.879,5	91,70	114.214,7	53,59	119.110,0	51,49
	II	52.340,1	119,78	154.738,8	87,58	160.822,6	85,51
	III						
	IV						

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.37: Bankacılık Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar

1	KIBRIS VAKIFLAR BANKASI LTD.
2	AKFİNANS BANK LTD.
3	CREDITWEST BANK LTD.
4	NOVA BANK LTD.
5	ASBANK LTD.
6	KIBRIS İKTİSAT BANKASI LTD.
7	KIBRIS TÜRK KOOPERATİF MERKEZ BANKASI LTD.
8	LİMASOL TÜRK KOOPERATİF BANKASI LTD.
9	ŞEKERBANK (KIBRIS) LTD.
10	TÜRK BANKASI LTD.
11	UNIVERSAL BANK LTD.
12	BANKMARE LTD.
13	YAKINDOĞU BANK LTD.
14	KIBRIS KAPİTAL BANK LTD.
15	HIGHRISE BANK LTD.
16	T. GARANTİ BANKASI A.Ş.
17	T. HALK BANKASI A.Ş.
18	T. İŞ BANKASI A.Ş.
19	TC ZİRAAT BANKASI A.Ş.
20	ALBANK LTD.
21	TÜRK EKONOMİ BANKASI A.Ş.
22	DENİZBANK A.Ş.

Kaynak: KKTGB

Tablo B.38: Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
GSYH (Cari Fiyatlarla Milyon TL)	10.222,4	11.601,2	14.544,8	18.324,2	21.395,4	21.407,5	30.143,7	33.229,1 ^(H)
GSYH (Milyon ABD doları)	3.749,0	3.837,9	3.983,8	3.790,8	3.766,8	3.048,6	3.385,8	4.466,9 ^(H)
Fert Başına GSMH (Cari Fiyatlarla TL)	37.413	42.022	51.799	64.178	71.851,4	70.606,2	99.080,5	n.a
Fert Başına GSMH (ABD doları)	13.721	13.902	14.187	13.277	12.649	10.055	11.129	14.033,4 ^(H)
Enflasyon Oranı (%)	7,8	10,2	14,7	29,9	11,6	15,0	46,1	94,5
İhracat (Milyon ABD doları) (1)	118,1	105,5	105,6	100,9	82,5	101,1	128,6	95,8*
İthalat (Milyon ABD doları)	1.500,6	1.557,2	1.778,4	1.816,4	1.587,9	1.319,6	1.572,1	1.204,2*
Dış Ticaret Dengesi (Milyon ABD doları)	-1.382,5	-1.415,2	-1.672,8	-1.715,5	-1.505,4	-1.218,5	-1.443,5	-1.108,4*
İhracat / İthalat (%)	7,9	6,9	5,9	5,6	5,2	7,7	8,2	8,0*
Gelen Turist Sayısı	1.483.244	1.577.073	1.734.330	1.759.625	1.749.979	388.837	552.312	1.415.066
a) Türkiye	1.110.795	1.218.232	1.324.248	1.359.420	1.358.465	307.717	438.700	1.117.675
b) Diğer	372.449	358.841	410.082	400.205	391.514	81.120	113.612	297.391
Net Turizm Geliri (Milyon ABD doları)	697,7	714,4	864,9	912,4	954,5	165,4	1.066,0 ^(H)	1.116,7 ^(H)
İstihdam	112.811	118.387	120.999	132.411	138.438	132.883	125.739	153.710 ^(H)
İşsiz Sayısı	9.043	8.075	7.452	9.872	9.317	14.950	10.646	n.a
İşsizlik Oranı (%)	7,4	6,4	5,8	6,9	6,3	10,1	7,8	5,9 ^(H)
Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus (2)	299.514	307.255	314.169	347.340	357.216	359.108	365.474	n.a
Nüfus (Projeksiyon) (3)	331.432	339.478	351.965	372.486	382.230	382.836	390.745	n.a
Yıllık Nüfus Artışı (%)	3,9	2,4	3,7	5,8	2,6	1,6	n.a	n.a

Kaynak: DPÖ, KKTCMB, İstatistik Kurumu, Ticaret Dairesi, Turizm Planlama Dairesi

^(H) Hedef

*: Ocak-Ağustos dönemi verileri

1) Güney Kıbrıs'a yapılan ihracat dâhil değildir.

2) Fert Başına GSMH hesaplamasında DPÖ ortalama Amerikan doları (USD) kuru baz alınmıştır.

3) Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus: Hane halkı İş Gücü Anketi yoluyla elde edilen, okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapisane, kışla ya da orduvinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

4) Nüfus (Projeksiyon) 2011 yılında yapılan nüfus sayımı verileri kullanılarak yapılan 2012-2021 projeksiyon verileridir. Fert Başına GSMH hesaplamasında bu nüfus sayıları kullanılmaz. Fert Başına GSMH hesaplamasında kullanılan nüfus: (yıl ortası nüfus) + (yurtdışında okuyan KKTC'li öğrenciler) – (KKTC'de okuyan TC uyruklu öğrenciler + diğer ülke vatandaşı öğrenciler)

Tablo B.39: Gayrisafi Yurt İçi Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla, Milyon TL)

Sektörler	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 ^(H)
1. Tarım	366,4	386,5	405,0	489,3	552,5	647,6	658,8	1.139,4	1.171,2	1.279,8	2.525,8	2.330,4
2. Sanayi	558,5	587,1	636,6	779,7	937,7	1.064,7	1.413,3	1.537,9	1.675,7	2.064,4	2.273,9	2.811,9
3. İnşaat	408,5	335,8	370,7	370,2	480,5	511,6	836,4	1.081,4	1.235,1	2.054,6	2.247,8	1.686,4
4. Ticaret - Turizm	1.216,8	1.385,3	1.527,9	1.829,1	2.012,9	2.280,6	2.921,8	3.814,5	4.746,7	2.746,6	4.153,8	8.089,9
5. Ulaştırma - Haberleşme	553,1	642,9	711,4	788,0	896,6	965,3	1.156,6	1.339,0	1.564,7	1.370,7	2.764,2	2.474,8
6. Mali Müesseseler	472,6	506,0	579,7	637,4	719,4	887,6	1.007,7	1.486,4	1.717,3	1.685,6	2.678,8	2.460,6
7. Konut Gelirleri	274,4	305,8	358,2	398,9	456,2	535,3	655,6	896,3	1.102,4	1.356,9	2.206,5	1.801,1
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	727,5	801,8	891,6	1.026,1	1.422,6	1.679,9	2.289,8	2.889,9	2.819,4	2.755,2	4.272,0	5.186,3
9. Kamu Hizmetleri	1.294,3	1.294,9	1.349,9	1.603,6	1.715,2	1.850,1	2.193	2.461,1	3.441,7	4.146,0	4.670,8	3.551,0
10. İthalat Vergileri	637,0	709,1	775,9	936,4	971,8	1.178,3	1.411,5	1.678,1	1.921,2	1.947,7	2.350,1	2.836,5
11. GSYH	6.509,0	6.955,1	7.606,9	8.858,6	10.222,5	11.601,2	14.544,8	18.324,1	21.395,4	21.407,5	30.143,7	33.229,1
12. Net Dış Âlem Faktör Gelirleri	50,2	-39,3	-27,5	-18,2	-11,7	4,2	6,9	10,6	13,7	17,1	45,1	22,7
GSMH	6.559,2	6.915,8	7.579,4	8.840,4	10.210,7	11.605,5	14.551,8	18.334,8	21.409,1	21.424,6	30.188,9	33.251,9

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu

^(H)Hedef

Tablo B.40: Gayrisafi Yurt İçi Hasılanın Yüzde Dağılımı

Sektörler	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 ⁽¹⁾
1. Tarım	5,6	5,6	5,3	5,5	6,0	5,6	4,5	6,2	5,5	6,0	8,3	7,0
2. Sanayi	8,6	8,4	8,4	8,8	9,2	9,2	9,7	8,4	7,8	9,6	7,5	8,5
2.1. Taş Ocakçılığı	0,7	0,6	0,6	0,5	0,7	0,7	0,9	1,0	0,9	1,3	2,2	-
2.2. İmalat Sanayi	2,5	2,8	2,9	3,1	3,7	3,7	3,3	3,0	2,8	2,5	2,2	-
2.3. Elektrik-Su	5,3	5,1	4,8	5,1	4,8	4,8	5,5	4,4	4,1	5,8	3,1	-
3. İnşaat	6,3	4,8	4,9	4,2	4,7	4,4	5,8	5,9	5,8	9,6	7,5	5,1
4. Ticaret - Turizm	18,7	19,9	20,1	20,6	19,7	19,7	20,1	20,8	22,2	12,8	13,8	24,3
4.1. Toptan ve Perakende Ticaret	11,1	11,4	11,2	12,3	10,7	11,0	11,1	11,2	10,5	10,3	10,4	18,3
4.2. Otelcilik ve Lokantacılık	7,6	8,5	8,9	8,3	9,0	8,7	9,0	9,6	11,7	2,5	3,4	6,1
5. Ulaştırma - Haberleşme	8,5	9,3	9,4	8,9	8,8	8,3	8,0	7,3	7,3	6,4	9,2	7,4
6. Mali Müesseseler	7,2	7,3	7,6	7,2	7,0	7,6	6,9	8,1	8,0	7,9	8,9	7,4
7. Konut Sahipliği	4,2	4,4	4,7	4,5	4,4	4,6	4,5	4,9	5,2	6,3	7,3	5,4
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	11,2	11,5	11,7	11,6	13,9	14,5	15,7	15,8	13,2	12,9	14,2	15,6
9. Kamu Hizmetleri	19,9	18,6	17,7	18,1	16,8	15,9	15,1	13,4	16,1	19,4	15,5	10,7
10. İthalat Vergileri	9,8	10,2	10,2	10,6	9,5	10,2	9,7	9,2	9,0	9,1	7,8	8,5
GSYH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu

⁽¹⁾Tahmin

Tablo B.41: Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla, Milyon TL)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 ^(H)	2022 ^(H)
1. Toplam Kaynaklar	6.849,7	7.141,1	7.664,8	8.866,0	9.470,2	10.499,0	13.476,9	17.697,2	20.152,0	24.088,1	25.081,4	29.701,5
2. Toplam Yatırımlar	1.266,5	1.175,5	1.147,8	1.276,7	1.598,5	1.791,2	2.836,0	2.844,8	4.102,7	4.979,0	4.451,1	5.087,0
3. Toplam Tüketim	5.583,1	5.965,6	6.516,9	7.589,3	7.871,7	8.707,8	10.640,9	14.852,4	16.332,9	19.109,1	20.630,2	24.614,5
4. Kamu Harcanabilir Geliri	1.059,2	1.491,8	1.341,3	1.688,9	2.123,1	2.317,2	3.451,1	4.332,4	5.791,0	4.390,5	5.957,8	6.636,5
5. Özel Harcanabilir Gelir	5.449,9	5.424,0	6.238,1	7.151,5	8.087,7	8.962,7	11.100,7	14.002,4	15.618,1	17.034,1	22.831,5	26.614,8
6. Özel Tasarruf Oranı (%)	28,0	20,8	25,0	23,3	29,8	29,4	29,0	17,0	29,8	20,7	30,1	27,5
7. Toplam Yurt İçi Tasarruflar	976,1	950,3	1.062,5	1.251,0	2.339,0	2.572,1	3.910,9	3.482,4	5.076,2	2.315,5	8.159,0	8.636,7

Kaynak: DPÖ

^(T) Tahmin^(H) Hedef**Tablo B.42: Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%)**

Sektörler	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 ^(H)
1. Tarım	10,8	3,7	-1,6	4,8	14,5	-7,3	4,9	2,6	2,7	1,8	-1,5	1,9
2. Sanayi	3,4	-0,7	1,7	8,5	19,5	7,3	4,4	-12,4	-14,7	-15	16,8	4,5
3. İnşaat	3,3	-16,0	-0,3	-4,5	6,5	5,7	10,6	7,6	3,9	-25,6	23,0	6,7
4. Ticaret-Turizm	6,0	6,1	1,4	8,5	-0,8	4,8	9,0	0,4	-2,7	-35,6	5,4	5,3
5. Ulaştırma-Haberleşme	-4,3	5,7	2,0	3,2	5,7	1,8	6,9	3,5	0,2	2,3	-35,6	4,8
6. Mali Müesseseler	1,4	8,1	7,5	0,8	1,6	2,0	3,1	2,7	1,2	0,5	-2,0	5,0
7. Konut Sahipliği	3,9	3,7	3,2	2,6	3,0	3,5	3,8	4,6	5,0	3,6	3,8	3,2
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	4,3	1,5	2,3	8,8	9,5	3,6	7,7	5,3	1,3	-16,0	3,1	6,6
9. Kamu Hizmetleri	2,8	1,9	1,4	-0,1	0,1	-0,2	-0,8	1,3	3,7	-1,5	-5,5	6,1
10. İthalat Vergileri	3,9	8,9	-2,1	7,9	-9,6	9,0	0,5	2,4	3,6	-16,4	-26,1	3,2
11. GSYH	3,9	1,8	1,1	4,8	4,0	3,6	5,4	1,3	0,2	-16,2	3,9	5,0
12. Net Dış Âlem Faktör Gelirleri	27,1	-174,5	35,3	40,5	41,9	133,0	-38,4	23,3	10,9	4,4	94,4	1,4
GSMH	4,0	0,5	1,3	4,9	4,1	3,8	5,5	1,3	0,2	-16,2	4,0	5,0

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu

^(H) Hedef

Tablo B.43: Ödemeler Dengesi (Milyon ABD doları)

	2019	2020	2021
1. Cari İşlemler Dengesi	443,02	-260,44	-47,47
2. Sermaye Hareketleri Dengesi	0,00	-6,79	-15,90
3. Finans Hesabı Dengesi	-187,88	-424,71	-233,00
4. Net Hata ve Noksan	-469,11	-87,27	-205,39
5. Rezerv Varlıklar	161,79	70,21	-35,76

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu, KKTC Merkez Bankası

Tablo B.44: Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Tüketici Fiyatları Endeksi Yüzde Değişim

Aylar	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ocak	1,3	1,6	-0,1	-0,27	1,39	-0,70	1,00	2,09	-0,88	0,47	2,56	-0,22	0,53	1,70	0,48	5,48	2,62
Şubat	2,0	2,2	0,1	-0,31	2,10	-0,95	0,46	4,43	-2,14	0,31	4,00	1,39	0,37	2,33	0,46	12,98	4,65
Mart	3,5	3,8	1,1	0,00	3,88	-0,03	0,66	5,02	-0,41	0,09	4,61	2,26	1,71	2,80	1,86	27,73	2,10
Nisan	4,2	6,3	1,2	0,71	4,85	1,83	1,51	5,38	1,09	1,09	6,54	5,07	5,72	2,57	3,84	34,20	5,30
Mayıs	4,3	7,9	2,5	0,29	6,46	1,69	1,80	4,56	2,73	1,86	6,95	8,91	6,22	3,34	5,52	43,10	3,62
Haziran	3,4	9,8	3,2	0,31	5,95	0,73	3,30	4,89	3,18	2,33	7,68	12,11	7,57	4,38	8,83	56,76	11,44
Temmuz	3,6	11,5	0,8	0,92	7,02	-0,28	3,21	5,15	1,90	3,23	9,29	14,64	8,72	6,44	11,26	64,93	
Ağustos	5,9	11,3	2,6	1,92	9,49	0,84	4,17	5,77	2,72	4,00	9,75	24,29	9,12	8,87	14,09	70,38	
Eylül	7,7	14,3	3,3	2,58	10,39	2,57	6,30	5,84	5,78	4,63	10,31	31,99	11,18	10,7	16,46	75,64	
Ekim	9,3	15,6	4,9	3,61	11,90	3,52	7,89	7,69	7,39	5,85	11,32	34,08	10,71	11,86	20,23	81,64	
Kasım	9,0	16,4	6,0	3,54	13,91	3,61	8,29	6,97	6,38	7,36	12,78	31,93	10,20	14,55	26,86	86,14	
Aralık	9,4	14,5	5,7	3,27	14,72	3,60	10,22	6,49	7,78	10,19	14,68	29,96	11,66	15,03	46,09	94,51	

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu

Tablo B.45: KKTC ve TC Enflasyon Oranları

Yıllar	KKTC	TC	Yıllar	KKTC	TC	Yıllar	KKTC	TC
1984	70,7	49,7	1998	66,5	69,7	2012	3,60	6,16
1985	43,0	44,2	1999	55,3	68,8	2013	10,22	7,40
1986	48,1	30,7	2000	53,2	39,0	2014	6,49	8,17
1987	43,0	55,1	2001	76,8	68,5	2015	7,78	8,81
1988	62,6	77,1	2002	24,5	29,8	2016	10,19	8,53
1989	51,8	64,3	2003	12,6	18,4	2017	14,68	11,92
1990	69,4	60,4	2004	11,6	9,3	2018	29,96	20,30
1991	46,3	71,1	2005	2,7	7,7	2019	11,66	11,84
1992	63,4	66,0	2006	19,2	9,7	2020	15,03	14,60
1993	61,2	71,1	2007	9,4	8,4	2021	46,09	36,08
1994	215,0	125,5	2008	14,5	10,1	2022	94,51	64,27
1995	72,2	76,1	2009	5,7	6,5	2023	65,43	38,21
1996	87,5	79,8	2010	3,2	6,4			
1997	81,7	99,1	2011	14,7	10,4			

Kaynak: DPÖ, TCMB, İstatistik Kurumu

Tablo B.46: Tüketici Fiyatları Endeksi (2015 = 100)

Ana Mal ve Hizmet Gruplarının Bir Önceki Aya Göre Değişim Oranları												
Ana Gruplar	2023											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Gıda ve Alkolsüz İçecekler	2,89	6,88	3,30	5,55	1,49	-0,56						
2. Alkollü İçecekler ve Tütün	5,51	5,92	1,18	0,55	1,23	11,04						
3. Giyim ve Ayakkabı	1,32	-1,03	2,35	5,23	7,47	4,19						
4. Konut, Su, Elekt., Gaz ve Diğer Yakıtlar	0,56	4,09	0,93	2,15	3,50	6,89						
5. Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri	9,76	8,31	2,88	2,87	0,21	3,06						
6. Sağlık	6,55	5,92	4,86	0,83	0,85	4,38						
7. Ulaştırma	2,33	3,27	0,52	6,47	3,81	13,44						
8. Haberleşme	1,97	35,80	0,08	0,41	4,35	2,46						
9. Eğlence ve Kültür	1,57	0,76	0,74	8,03	10,89	18,25						
10. Eğitim	0,45	0,21	0,14	1,67	1,99	63,10						
11. Lokanta ve Oteller	-3,43	2,44	5,20	13,75	4,45	17,98						
12. Çeşitli Mal ve Hizmetler	12,19	4,31	3,15	2,78	1,76	8,31						
Genel	2,62	4,65	2,10	5,30	3,62	11,44						

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu

Tablo B.47: Asgari Ücret Gelişmeleri

Yıllar	Asgari Ücret (TL)	Uygulama Tarihi
1997	33.800.000	01.09.1997
1998	50.250.000	01.01.1998
1998	67.000.000	01.09.1998
1999	85.000.000	01.01.1999
1999	103.000.000	01.01.1999
2000	137.000.000	01.01.2000
2000	160.000.000	01.07.2000
2001	200.000.000	01.01.2001
2001	240.000.000	01.08.2001
2002	320.000.000	01.01.2002
2002	380.000.000	01.10.2002
2003	440.000.000	01.01.2003
2003	500.000.000	01.08.2003
2004	550.000.000	01.03.2004
2004	627.000.000	01.07.2004
2005	720	01.06.2005
2006	780	01.01.2006
2006	860	01.08.2006
2007	960	01.02.2007
2008	1.060	01.01.2008
2008	1.190	01.09.2008
2009	1.237	01.10.2009
2011	1.300	01.01.2011
2013	1.415	01.01.2013
2014	1.560	01.01.2014
2014	1.675	01.11.2014
2015	1.730	01.09.2015
2016	1.834	01.07.2016
2017	2.020	01.02.2017
2017	2.175	01.07.2017
2018	2.365	01.03.2018
2018	2.620	01.09.2018
2019	3.150	01.02.2019
2019	3.400	01.08.2019
2020	3.820	01.02.2020
2021	4.400	01.02.2021
2021	4.970	01.09.2021
2022	7.000	01.01.2022
2022	9.885	01.07.2022
2023	13.563	01.01.2023
2023	18.103,0	01.07.2023

Not: 2005 yılından itibaren TL'den 6 sıfır atılmıştır.

Tablo B.48: Akaryakıt Perakende Satış Fiyatları

Tarih	Kurşunsuz Benzin		Euro Dizel	Gazyağı
	95 Oktan	98 Oktan		
06.10.2021	7,84	7,99	7,30	7,27
28.10.2021	8,80	8,96	8,44	8,39
18.11.2021	9,17	9,30	8,78	8,75
07.12.2021	10,37	10,58	10,09	9,99
15.12.2021	11,65	11,89	11,23	11,13
28.01.2022	12,60	12,84	12,55	12,67
16.02.2022	13,70	13,94	13,55	13,36
04.03.2022	14,73	14,97	14,62	14,13
10.03.2022	18,75	19,00	21,07	19,47
17.03.2022	17,33	17,58	18,07	17,02
23.03.2022	18,57	18,82	20,88	20,12
15.04.2022	18,14	18,38	19,78	18,44
27.05.2022	23,54	23,81	22,19	21,58
09.06.2022	26,00	26,08	27,00	25,50
02.07.2022	24,86	25,14	25,73	24,45
08.07.2022	23,81	24,10	24,86	23,23
16.07.2022	22,52	22,82	24,86	23,23
23.07.2022	21,29	21,59	23,86	23,23
29.07.2022	22,26	22,57	25,47	25,00
03.08.2022	21,16	21,47	23,47	23,84
06.08.2022	19,64	19,95	23,47	23,84
10.08.2022	19,64	19,95	22,26	22,33
13.08.2022	20,75	21,06	23,99	23,70
23.08.2022	20,75	21,06	25,70	25,43
03.09.2022	18,42	18,73	24,70	25,43
07.09.2022	20,42	20,73	25,70	25,43
08.09.2022	20,42	20,73	24,44	25,43
10.09.2022	19,54	19,85	23,94	24,32
17.09.2022	20,29	20,60	23,69	24,16
24.09.2022	19,91	20,22	22,68	22,92
08.10.2022	20,90	21,21	24,92	23,82
15.10.2022	21,35	21,66	26,94	25,85
22.10.2022	20,87	21,18	26,10	25,10
29.10.2022	21,72	22,03	25,46	24,22
05.11.2022	22,80	23,11	25,46	24,22
19.11.2022	21,80	22,11	24,03	23,22
26.11.2022	20,50	20,81	22,73	22,60
03.12.2022	20,50	20,81	21,73	21,65
09.12.2022	18,50	18,81	20,43	20,35
16.12.2022	18,00	18,31	19,93	19,85
30.12.2022	18,57	18,88	20,54	20,27
20.01.2023	20,16	20,47	21,96	21,96
27.01.2023	21,00	21,31	22,71	23,28
03.02.2023	20,06	20,92	21,27	22,09
10.02.2023	20,26	20,57	19,68	19,39
17.03.2023	19,70	20,01	18,75	18,04
14.04.2023	21,40	21,72	19,46	19,04
21.04.2023	20,55	20,87	19,02	18,57
09.06.2023	21,97	22,32	20,64	20,64
16.06.2023	22,89	23,38	20,64	20,64
27.06.2023	24,25	24,78	22,14	22,14

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo B.49: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (ABD doları)

Yıllar	Türkiye	Avrupa Birliği Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu Ülkeleri	Diğer Ülkeler	Toplam İhracat
2008	41.770.636	17.147.124	4.953.414	14.220.270	5.572.694	83.664.138
2009	38.482.808	13.156.210	1.206.347	13.833.521	4.384.880	71.063.766
2010	44.741.216	11.816.654	3.475.821	31.104.188	5.282.030	96.419.909
2011	61.333.755	9.515.772	1.514.866	36.886.525	10.645.168	119.896.086
2012	58.878.076	8.678.585	1.014.857	39.821.898	9.873.712	116.267.128
2013	62.969.817	9.145.514	2.733.4847	38.472.891	7.359.533	120.681.239
2014	78.446.382	8.304.840	835.323	40.583.800	5.814.745	133.985.090
2015	66.228.637	6.195.715	3.811.828	35.611.170	5.885.294	117.732.644
2016	65.926.162	10.664.066	893.816	23.981.854	4.022.010	105.487.908
2017	63.818.406	8.362.779	1.681.343	22.247.673	9.505.787	105.615.988
2018	52.127.770	10.376.400	2.536.815	26.110.465	9.700.495	100.851.945
2019	43.130.122	2.129.943	2.236.897	30.490.266	4.448.151	82.465.379
2020	49.500.656	2.041.116	10.440.836	31.554.011	7.568.755	101.105.374
2021	63.422.518	1.919.596	6.064.178	33.423.541	23.816.180	128.646.013
2022 (Ocak-Ağustos)	53.283.390	1.913.027	549.122	24.494.961	15.564.512	95.805.012

Kaynak: Ticaret Dairesi

Tablo B.50: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (ABD doları)

Yıllar	Türkiye	Avrupa Birliği Ülkeleri	Uzak Doğu Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu Ülkeleri	Diğer Ülkeler	Toplam İthalat
2008	1.172.502.792	236.344.802	109.156.742	78.503.072	56.482.297	27.673.475	1.680.657.180
2009	923.438.219	205.604.209	87.720.997	30.311.431	52.507.371	26.582.965	1.326.165.192
2010	1.137.378.970	251.285.189	90.266.660	29.873.873	69.000.395	26.375.578	1.604.180.665
2011	1.165.712.306	286.204.302	82.493.886	42.982.735	87.880.256	34.654.478	1.699.927.963
2012	1.234.214.030	247.749.409	81.109.808	28.245.460	81.484.144	31.111.112	1.703.913.963
2013	1.155.334.547	257.018.820	113.400.316	59.110.065	86.239.017	28.323.666	1.699.426.431
2014	995.563.199	238.330.438	125.280.677	70.915.525	75.481.630	33.204.743	1.538.776.212
2015	967.563.226	271.360.515	115.042.857	45.084.868	70.781.057	30.744.861	1.500.577.384
2016	940.845.300	326.806.415	133.943.157	51.872.616	69.557.193	34.165.573	1.557.190.254
2017	1.043.002.512	387.506.424	150.130.828	61.166.015	87.668.520	48.929.706	1.778.404.005
2018	1.068.509.898	356.271.158	149.333.076	90.732.549	100.527.838	50.989.832	1.816.364.351
2019	927.163.386	287.971.697	152.984.913	85.855.064	95.200.820	38.744.575	1.587.920.455
2020	796.336.209	224.715.672	159.347.833	41.763.482	58.582.973	38.888.790	1.319.634.959
2021	988.219.834	235.949.063	140.221.802	58.668.671	102.825.979	46.204.460	1.572.089.809
2022 (Ocak-Ağustos)	830.536.413	133.084.066	81.985.375	48.335.638	76.413.899	33.882.613	1.204.238.004

Kaynak: Ticaret Dairesi

Tablo B.51: KKTC'ye Giriş Yapan Yolcuların Limanlara Göre Dağılımı

Yıllar	Ercan	Girne	Gazimağusa	Karpaz	Toplam
2016	1.785.746	57.513	19.004	295	1.862.558
2017	1.794.483	71.619	21.668	283	1.888.053
2018	1.968.345	84.974	26.260	382	2.079.961
2019	1.973.844	70.097	24.575	476	2.068.992
2020	426,545	35,766	5,312	24	467,647
2021	575.044	51.815	11.189	103	638.151
2022	1.461.733	138.384	34.140	303	1.634.560
2023(Ocak-Haziran)	817.285	54.116	13.278	150	884.829

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Tablo B.52: 2022 - 2023 Yıllarında Kara Kapılarından Yapılan Toplam Girişler (Kişi Sayısı)

Uyruk	KKTC		Güney Kıbrıs		Diğer Ülkeler		Toplam	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Ocak	96.086	171.463	173.327	237.551	68.131	126.373	337.544	535.387
Şubat	122.830	185.400	176.744	204.371	74.437	123.354	374.011	513.125
Mart	125.519	198.626	204.509	232.786	107.582	153.623	437.610	585.035
Nisan	135.403	207.264	231.192	259.644	149.582	190.717	516.177	657.625
Mayıs	170.668	216.498	248.181	245.851	167.434	191.743	586.283	654.092
Haziran	161.979	220.276	264.064	261.418	177.737	200.782	603.780	682.476
Temmuz	178.805		272.994		196.884		648.683	
Ağustos	168.164		311.463		223.088		702.715	
Eylül	188.155		248.213		188.820		625.188	
Ekim	181.580		242.822		197.577		621.979	
Kasım	176.829		215.055		148.633		540.517	
Aralık	200.786		246.932		136.725		584.443	
Toplam	1.906.804	1.199.527	2.835.496	1.441.621	1.836.630	986.592	6.578.930	3.627.740

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Tablo B.53: Turistik Konaklama Tesislerinde Konaklayan Kişi Sayısı

Ülkeler	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 (Ocak-Haziran)
Türkiye	621.819	710.889	776.428	773.936	154.686	265.911	707.284	520.962
KKTC	53.224	55.613	49.344	50.560	42.410	64.329	71.812	24.958
Diğer	249.079	348.471	317.434	336.184	68.229	71.276	251.362	337.457
Genel Toplam	924.122	1.114.973	1.143.206	1.160.680	265.325	401.516	1.030.458	506.838

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

EK C. NOTLAR

Para Arzı

En geniş anlamıyla ‘Para Arzı’ bir ekonomide belirli bir anda dolanımda bulunan ve para olarak kullanılan araçların toplamını ifade etmektedir. Ülkeden ülkeye

veya zaman içerisinde farklılık gösterse de ‘para arzı’ likidite derecelerine göre M1 (Dar Para Arzı), M2 (Ara Para Arzı) ve M3 (Geniş Para Arzı) şeklinde tanımlanmakta ve aşağıdaki şekilde hesaplanmaktadır.

M1= Dolaşımdaki Para + Bankalardaki Vadesiz Mevduat + KKTCMB’deki Mevduat

M2= M1 + Bankalardaki Vadeli Mevduat

M3= M2 + Bankalardaki Resmi Mevduat + KKTCMB’deki Diğer Mevduat

Mevduat ve Kredi

Bülten’de yer alan mevduat ve kredi kalemi toplamaları ‘KKTC Bankalar Tek Düzen Hesap Planı’ndaki tanımlara göre hazırlanmıştır.

takvim ayının son günü itibarıyla hazırlanmakta ve bankaların o gün itibarıyla bilanço durumlarını göstermektedir. Ancak, Merkez Bankası yapacağı incelemeler neticesinde, bu bilançoların bazı kalemlerinde düzeltmeler talep edebileceğinden dolayı bu bilançolar ‘Geçici’ olarak kabul edilmektedir.

Banka

Şirketler Yasası ve ‘KKTC Bankacılık Yasası’ altında kurulan bankalar ile yabancı bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde açılan şubelerini anlatır. Halen KKTC’de faaliyet gösteren toplam 21 mevduat bankası bulunmaktadır.

Bültenle İlgili Diğer Hususlar

Bülten’de bankacılıkla ilgili veriler, genellikle aylık, üç aylık ve yıllık bazda düzenlenmiştir. Bankacılık sektörü ile ilgili söz konusu aylık veriler, aynı zamanda Bankamızın resmi internet sitesinde (www.mb.gov.ct.tr) yayınlanmaktadır.

Bankacılık Sektörü

Yukarıda tanımlanan bankalardan oluşan sektörü ifade etmektedir. Tanıma uygun 21 bankanın haricindeki her türlü finansal kuruluş sektörün dışında tutulmuştur.

Bankacılık verileri geçici bilançolardan derlendiğinden dolayı, Bankamız söz konusu mali verilerin doğruluğunu garanti etmemekte ve tamamen bilgi amaçlı yayınlanan bu verilerle ilgili hiçbir sorumluluk üstlenmemektedir. Ayrıca Bankamız, söz konusu verilerde önceden haber vermeden kısmen veya tamamen değişiklik/düzeltilme yapma hakkını saklı tutmaktadır. Bu nedenle, Bülten’de yer alan dönemsel bir bilgi, önceki veya sonraki bültenlerde çeşitli sebeplerle meydana gelecek güncellemeler sonucunda değişikliğe uğrayabilir.

Bankacılık Sektörü Parasal Verileri

Sektöre ait parasal büyüklükler, bankaların KKTC Merkez Bankası’na göndermiş oldukları geçici bilançolardan derlenmiştir. Söz konusu bilançolar her

